

jul, avgust, septembar 2025.

IZLAZAK – DRUGA KNJIGA MOJSIJEVA

1. Tlačenje – pozadina i rođenje Mojsija.....	5
2. Gorući grm.....	3
3. Težak početak	21
4. Egipatska zla.....	29
5. Pasha	37
6. Preko Crvenog mora.....	45
7. Hleb i voda života.....	53
8. Zavet sa Sinaja.....	61
9. Život po zakonu.....	69
10. Zavet i nacrt svetilišta	77
11. Otpad i posredovanje.....	85
12. „Molim te, pokaži mi slavu svoju“	93
13. Svetilište.....	101

IZLAZAK – DRUGA KNJIGA MOJSIJEVA

Autor: Jirži Moskala

Broj 3/2025.

Priprema:

Hrišćanska adventistička crkva, Odeljenje za subotnu školu

www.subotnaskola.org

Odgovara: Ivan Popović, Beograd, Radoslava Grujića 4

Prevod: Tamara Babić

Lektura: Mirjana Đerić

Prelom: Gordana Ardeljan

Izdaje: »Preporod«, Beograd

Za izdavača: Saša Todoran, 11000 Beograd, Radoslava Grujića 4

Tiraž: 870

Za internu upotrebu

Tabele priprema Odeljenje za subotnu školu

© [2025] Generalna konferencija Hrišćanske adventističke crkve*. Sva prava pridržana. Nijedno lice ili ustanova ne može da menja, prepravlja, prilagođava, prevodi, reprodukuje ili objavljuje nijedan deo biblijske pouke bez prethodnog pismenog odobrenja Generalne konferencije Hrišćanske adventističke crkve*. Odeljenske službe Generalne konferencije Hrišćanske adventističke crkve* su ovlašćene da se pobrinu za prevod biblijske pouke, u skladu sa posebnim smernicama. Autorska prava takvih prevoda i njihovo objavljivanje i dalje su u nadležnosti Generalne konferencije. Izrazi »Hrišćanska adventistička«, »Adventistička« i logo sa plamenom su registrovane oznake Generalne konferencije Hrišćanske adventističke crkve* i ne mogu se koristiti bez prethodnog odobrenja Generalne konferencije.

Bog otkriven u Drugoj knjizi Mojsijevoj je Bog pun ljubavi koji je u određeno vreme – svojim moćnim delovanjem – doneo spasenje i izbavljenje svom narodu (1. Mojsijeva 15,12-16). Izlazak iz Egipta i prelazak preko Crvenog mora bili su prelomni i jedinstveni događaji – Božja spektakularna i čudesna dela. Nijedan veći ni slavniji događaj nije se odigrao u istoriji drevnog Izraela pre Krsta. To je evanđelje, ali po Mojsiju.

Bog je na čudesan način i uvek iznova ustajao da pokaže svoju brigu i zaštitu nad Jevrejima, uprkos njihovom stalnom vraćanju na staro. Njegova milost prevazilazila je sva njihova shvatanja i osećanja. Svojom ispruženom rukom, Gospod je vodio narod u slobodu. Bio je to čin bez presedana. Taj neočekivani niz božanskih intervencija bio je početak njihovog obnovljenog putovanja sa Bogom, putovanja iz Egipta do Hanana (na kraju).

Mada Mojsije ima važnu ulogu u svojoj knjizi o Izlasku, to nije knjiga o Mojsiju već o Bogu – Bogu ljubavi, istine, pravde, slobode, praštanja, Bogu koji je zbog nas na kraju otišao na krst. Proučavanjem 2. Mojsijeve, stičemo jedinstven uvid u to kakav je zaista naš Bog.

A kakav je On to zaista? On je Bog koji je bio veran svom narodu uprkos njihovom neverstvu. Stalno je bio na njihovoj strani, čak i kad su oni bili protiv Njega. Uvek im je iznova pokazivao svoju milost, donoseći ohrabrenje, popravljajući i božansko poučavanje. Vodeći ih na najbolji mogući način, želeo je da Ga oni dobrovoljno, iz ljubavi prema Njemu i Njegovom karakteru, obožavaju i slušaju, a sve to za njihovo sopstveno dobro.

Mojsijev Bog je Bog uzajamnih odnosa. Božji najvažniji cilj nije bio da ostvari nešto ili da ispuni neku agendu. Umesto toga, Njegov prvenstveni cilj bio je da uspostavi smislen odnos sa svojim izabranim narodom, Izraelom. On ih je poveo na Sinaj kako bi uspostavio to duboko zajedništvo.

Apostol Pavle poručuje da ono što se događalo Božjem narodu u prošlosti predstavlja životnu pouku za nas, da bismo se mi danas poučili iz njihovih grešaka i verno sledili Gospoda: „Ovo se pak sve događalo ugledi njima, a napisalo se za nauku nama, na koje pošljedak svijeta dođe“ (1. Ko-

rinćanima 10,11). Ti događaji iz prošlosti sada treba da budu opomena i izvor nezaboravnih pouka za nas. Mi treba da ih čitamo, proučavamo i da učimo iz njih, jer, koliko god da su okolnosti drugačije, duhovni principi u njihovoj pozadini ostaju isti.

Naš plan proučavanja Druge knjige Mojsijeve tokom ovih 13 sedmica jasno je zamišljen. Knjiga je podeljena na odeljke različite dužine (tematski grupisane radi pogodnosti), predviđene za čitanje tokom narednih sedmica: (1) Ropstvo u Egiptu, rođenje Mojsija, i prvih 40 godina njegovog života (2. Mojsijeva 1-2). (2) Mojsijevo visoko zvanje (2. Mojsijeva 3-4). (3) Komplikacije: kada život postaje sve gori (2. Mojsijeva 5-6). (4) Prvih devet zala (2. Mojsijeva 7-10). (5) Deseto zlo i svetkovanje Pashe (2. Mojsijeva 11-12). (6) Oslobođenje iz Egipta, iskustvo kod Crvenog mora (2. Mojsijeva 13-15). (7) Putovanje do gore Sinaj (2. Mojsijeva 16-18). (8) Dar Božjeg zaveta i Dekaloga (2. Mojsijeva 19-20). (9) Primena Božjeg zakona (2. Mojsijeva 21-23). (10) Potvrda Zaveta i davanje nacrtu za svetište (2. Mojsijeva 24-31). (11) Otpad sa zlatnim teletom i Mojsijevo posredovanje (2. Mojsijeva 32). (12) Božje samookrivenje i Mojsijevo lice koje svetli (2. Mojsijeva 33-34). (13) Svetište je podignuto i posvećeno (2. Mojsijeva 35-40). Svake sedmice posvećivaćemo pažnju ključnim odlomcima i događajima iz naznačenih poglavlja.

Neka bi nas milostivi Gospod blagoslovio dok budemo proučavali ovu knjigu od presudne važnosti, koja nas podseća na to da Bog želi da izvede svoj narod iz ropstva u slobodu, iz smrti u život, iz pustinje u Novi Jerusolim (Jevrejima 12,22).

Jirži Moskala je profesor starozavetne egzezeze i teologije, i dekan na adventističkom teološkom fakultetu pri Endrjus univerzitetu.

Subota, 28. jun

TLAČENJE – ISTORIJSKA POZADINA I ROĐENJE MOJSIJA

Tekstovi za proučavanje u toku sedmice: 2. Mojsijeva 1,1-22; 1. Mojsijeva 37,26-28; 1. Mojsijeva 39,2.21; Dela 7,6; Galatima 3,16.17; 2. Mojsijeva 2,1-25.

Tekst za pamćenje: „Uzdisahu od nevolje sinovi Izrailjevi i vikahu; i vika njihova radi nevolje dođe do Boga. I Bog ču uzdisanje njihovo, i opomenu se Bog zavjeta svojega s Avramom, s Isakom i s Jakovom. I pogleda Bog na sinove Izrailjeve, i vidje ih“ (2. Mojsijeva 2,23-25).

Druga knjiga Mojsijeva ima sličan ton kao mnogi izveštaji o potlačenicima, zapostavljenima, progonjenima, eksploatisanim i obezvređenima. Zbog toga i danas ljudi koji se osećaju napušteno, zaboravljeno i zarobljeno mogu u njoj da nađu nadu, jer isti Bog koji je spasao Jevreje može da spase i njih.

Druga knjiga Mojsijeva govori o egzistencijalnim životnim bitkama, o nepravdama i iskušenjima koji su deo ovog života. Svako može biti ohrabren izveštajima o Božjim intervencijama u korist svog napaćenog naroda. Bog čuje vapaj potlačenih, vidi njihove borbe, zapaza njihove suze i, u njihovoj agoniji, pritiče im u pomoć.

Bog preuzima inicijativu da bi izbavio one koji se uzdaju u Njega. Mi jednostavno treba verom da prihvatimo ono što nam On pruža. Baš zbog toga bi trebalo proučavati 2. Knjigu Mojsijevu, jer nas ona upućuje na ono što je Isus učinio za sve nas. To je knjiga o iskupljenju, izbavljenju i konačnom spasenju – što nam sve, na osnovu vere, pripada u Hristu Isusu i onome što je On obezbedio za nas.

Usred nereda i tame, ako su naše oči uprte u Boga, možemo prepoznati Njegovo prisustvo, brigu i pomoć dok nas vodi ka večnoj „Obećanoj zemlji“.

**Proučite pouku za ovu sedmicu da biste se pripremili za subotu, 5. jul.*

BOŽJI NAROD U EGIPTU

Druga knjiga Mojsijeva na jevrejskom se zove *šemat*, doslovno „ime-na“, u skladu sa uvodnim rečima tog drevnog dokumenta. „Ovo su ime-na...“ – tako ona počinje. Imena patrijaraha iz Jakovljeve porodice nabrajaju se odmah na početku.

Pročitajte tekst 2. Mojsijeva 1,1-7. Koja se ključna istina tu nalazi?

Knjiga 2. Mojsijeva počinje podsećanjem na Božji blagoslov. Kada su se patrijarh Jakov i njegova porodica naselili u Egiptu, bilo ih je samo 70-oro (1. Mojsijeva 46,27; 2. Mojsijeva 1,5), ali Izraelci se „narodiše... i umnožiše se, i napredovaše i osiliše veoma, da ih se zemlja napuni“ (2. Mojsijeva 1,7). U vreme Izlaska bilo ih je „oko šest stotina tisuća pješaka, samijeh ljudi osim djece“ (2. Mojsijeva 12,37).

Pročitajte tekst 2. Mojsijeva 1,8-11. U kakvim su prilikama Izraelci živeli u vreme Izlaska?

Biblijski tekst tamnim bojama oslikava pripovest o deci Izraelovoj u Egiptu. Knjiga počinje njihovim porobljavanjem od strane egipatskih nadzornika, i ugnjetačkim radom koji su Egipćani nametnuli Jevrejima. Međutim, završava se Božjim mirnim i utešnim prisustvom u šatoru od sastanka, u središtu izraelskog tabora (videti 2. Mojsijeva 40). A između ta dva suprotna pola, opisana je Božja pobjeda. Time što je Gospod oslobodio svoj narod iz ropstva, razdelio Crveno more i porazio najjaču vojsku tog vremena, pokazala se Njegova spektakularna pobjeda nad silama zla.

Narativ paradoksalno naglašava da što ih tlačitelji „više mučahu to se [Izraelci] više množaše i napredovaše“ (2. Mojsijeva 1,12). Odnosno, bez obzira na ljudske mahinacije, Bog je još uvek suveren i On će spasiti svoj narod, čak i kad okolnosti izgledaju beznadežno, bar iz ljudske perspektive.

Pojavio se novi faraon koji nije poznao Josifa. Kako nam taj izveštaj pokazuje da okolnosti, pogotovu one dobre, nikad ne treba uzimati kao da se to samo po sebi razume?

ISTORIJSKA POZADINA

Kada su pripadnici Jakovljeve porodice stigli u Egipat, pošto su doživeli glad u Hananu (1. Mojsijeva 46), egipatski faraon je bio prijateljski raspoložen prema Jevrejima zahvaljujući Josifu i svemu što je on učinio za Egipćane.

„I još reče Faraon Josifu: evo, postavljam te nad svom zemljom Misirskom. I skide Faraon prsten s ruke svoje i metnu ga Josifu na ruku, i obuče ga u haljine od tankoga platna, i objesi mu zlatnu verižicu o vratu, i posadi ga na kola koja bijahu druga za njegovijem, i zapovjedi da pred njim viču: klanjajte se! i da ga je postavio nad svom zemljom Misirskom“ (1. Mojsijeva 41,41-43).

Šta je bio ključ Josifovog neverovatnog uspeha u Egiptu nakon tako teškog početka? (Pročitajte tekstove 1. Mojsijeva 37,26-28 i 1. Mojsijeva 39,2,21)

Najverovatnija istorijska pozadina za priču o Josifu je sledeća: novi vladar iz stiha 2. Mojsijeva 1,8, „koji ne znadijaše za Josifa“, je Ahmose (1570. pre n.e. – 1546. pre n.e.). Sledeći je bio Amenhotep I (1546. pre n.e. – 1526. pre n.e.), vladar koji se plašio Izraelaca i tlačio ih. Kasnije je Tutmos I (1525. pre n.e. – 1512. pre n.e.) izdao smrtni dekret za svu jevrejsku mušku decu. Njegova ćerka Hatšepsut (1503. pre n.e. – 1482. pre n.e.) bila je princeza koja je usvojila Mojsija kao svog sina. A Tutmos III (1504. pre n.e. – 1450. pre n.e.), koji je jedno vreme bio suvladar sa Hatšepsut, je faraon iz 2. Mojsijeve.

Do Izlaska je došlo, prema najboljim proračunima, u martu 1450. godine pre n.e. (videti: William H. Shea, „Exodus, Date of the“, *The International Standard Bible Encyclopedia*, str. 230-238). Da biste razumeli vreme Izlaska, proučite sledeće biblijske tekstove: 1. Mojsijeva 15,13-16; 2. Mojsijeva 12,40,41; Sudije 11,26 i 1. O carevima 6,1 (videti takođe: Dela 7,6; Galatima 3,16.17).

Prvo poglavlje 2. Mojsijeve pokriva dugačak period – od Josifovog vremena, kada je njegov otac Jakov sa celom porodicom ušao u Egipat, do faraonovog smrtnog dekreta. Mada postoje izvesne nesuglasice oko tačnog broja godina koji je u pitanju, ono što je važno jeste da ih Bog nije zaboravio, čak ni onda kad je Njegov narod bio porobljen u stranoj zemlji.

To jest, i pored toga što mnogi detalji u vezi sa Jevrejima u Egiptu u to vreme ostaju skriveni, bar za sad (videti 1. Korinćanima 13,12), slika Božjeg karaktera ipak isijava sa stranica te knjige, kao i iz celog Svetog pisma. Ma koliko loše stvari izgledale, možemo biti uvereni da je Bog uvek tu, i da se možemo pouzdati u Njega, bez obzira na okolnosti u kojima se nalazimo.

JEVREJSKE BABICE

Druga knjiga Mojsijeva ne može se razumeti bez uzimanja u obzir učejna iz 1. Mojsijeve. Jevreji su se preselili u Egipat, i posle jednog perioda velikog blagostanja i mira, bili se porobljeni.

Ali Bog nije prepustio svoj narod njihovim problemima, mada je to možda ponekad tako izgledalo. Nema sumnje da su mnogi Jevreji očajavali u svojim nevoljama. Ipak, u tim tegobnim trenucima, On dolazi da im pomogne svojom moćnom rukom. Naš Gospod ohrabruje svoje sledbenike: „Prizovi me u nevolji svojoj, izbaviću te, i ti me proslavi“ (Psalmi 50,15).

Pročitajte tekst 2. Mojsijeva 1,9-21. Koju ključnu ulogu su verne babice odigrale, i zašto su one ostale zapamćene u istoriji?

Nijedan faraon u 2. Mojsijevoj ne pominje se po imenu. Svi oni jednostavno nose titulu „faraon“, što znači „car“. Egipćani su verovali da je faraon bog na zemlji, sin boga Ra (ili Ozirisa ili Horusa). Ra se smatrao najvišim egipatskim božanstvom, kao bog-sunce lično.

Međutim, uprkos svoj svojoj moći, taj „bog“ nije mogao da primora babice da postupe suprotno njihovim uverenjima. Zapravo, nasuprot neimenovanom faraonu, babice se pominju po imenu, kao Sefora i Fuva (2. Mojsijeva 1,15). Njima se ukazuje izuzetno poštovanje jer su se bojale Gospoda. Faraonova zla zapovest nije imala uticaja na njih, jer su poštovale Boga više od naredbi zemaljskog vladara (videti takođe: Dela 5,29). Zato ih je Bog blagoslovio velikim porodicama. Kakvo moćno svedočanstvo o vernosti! Te žene, koliko god da su slabo poznavale teologiju, ne samo da su znale šta je ispravno, već su odlučile i da čine to što je ispravno.

Kad je faraon video da je njegova zavera propala, naredio je Egipćanima da ubijaju sve muške bebe koje su se rađale Jevrejima. Trebalo je da ih bacaju u reku Nil, verovatno kao žrtvu Hapiju, bogu Nila, a takođe i bogu plodnosti. (To je prvi put da je zabeleženo da Jevreje treba ubijati samo zato što su Jevreji.) Svrha tog smrtnog dekreta bila je da se Jevreji pokore, da se svi muški potomci potru, a da se žene asimiluju u egipatski narod, čime bi se okončala pretnja koju su Jevreji, po verovanju faraona, predstavljali za njegov narod.

Babice ne samo da su znale kako treba ispravno postupiti, već su tako i postupale. Koja očigledna poruka se tu nalazi za nas?

MOJSIJE JE ROĐEN

Pročitajte tekst 2. Mojsijeva 2,1-10. Koju ulogu Božje providenje i zaštita igraju u izveštaju o Mojsijevom rođenju?

Istorijska pozadina Mojsijevog rođenja i života veoma je uzbudljiva, jer je on živio tokom perioda čuvene 18. egipatske dinastije. Za jednog od vladara iz te dinastije – Tutmosa III, poznatog kao „Napoleon Egipta“ – smatra se da spada među najpoznatije faraone drevnog Egipta.

Iako rođen u vreme važenja smrtnog dekreta (videti: 2. Mojsijeva 1,22), Mojsije je bio „poseban“ sin (Daničić: „lijep“; jevrejski: *tob*, doslovno: „dobar“; 2. Mojsijeva 2,2). Jevrejski izraz opisuje nešto više od spoljašnje lepote. Ta reč je upotrebljena, na primer, u opisu Božjeg posla tokom sedmice stvaranja, kada je On proglasio da je sve „dobro“, čak „dobro veoma“ (1. Mojsijeva 1,4.10.31).

Kao novo stvorenje, to „dobro“ dete će, prema Božjem planu, postati odrastao čovek koji će izvesti Jevreje iz ropstva. Ko je prilikom rođenja te bebe, pogotovu pod takvim okolnostima, mogao da predvidi njenu budućnost? Ali, uprkos svemu, Bog će ispuniti reč koju je dao Avramu, Isaku i Jakovu. On im se zavetovao da će njihovim potomcima dati u posed Obećanu zemlju (2. Mojsijeva 2,24.25). I zaista, On je, stotinama godina kasnije, upotrebio to „dobro“, *tob* novorođenče, da upravo to učini.

A pre toga je egipatska princeza Hatšepsut usvojila Mojsija kao svog sina. Ime dato Mojsiju je egipatskog porekla i znači „sin“ ili „rođen od“, kao što se vidi u imenima Ah-mose („sin Aha“) ili Tut-mose („sin Tota“). Njegovo ime je, otuda, prevedeno na jevrejski kao *Moše*, naime „izvučen“. Jer, njegov život je čudom pošteđen kada je bio „izvučen“ iz reke.

O njegovom ranom životu poznato nam je samo nekoliko pojedinsti. Pošto je bio na čudesan način spasen, i usvojen od Hatšepsut, Mojsije je prvih 12 godina svog života proveo sa porodicom u kojoj je rođen (2. Mojsijeva 2,7-9; Elen G. Vajt, *Stvaranje, patrijarsi i proroci*, str. 244 /original/). Zatim je primio najbolje egipatsko obrazovanje, a sve sa namerom da bude sledeći faraon Egipta (*Stvaranje, patrijarsi i proroci*, str. 245 /original/). Fascinantno je što će se, na kraju, tako veliki deo njegovog obrazovanja pokazati kao beskoristan, pa čak i štetan po ono što je zaista bitno: poznavanje Boga i Njegove istine.

Koliko toga što vi učite je, na kraju krajeva, neupotrebljivo za ono što je zaista bitno?

PROMENA PLANOVA

Pročitajte tekst 2. Mojsijeva 2,11-25. Koji događaji su se brzo odigrali i promenili čitav pravac Mojsijevog života? Koje pouke možemo izvući iz tog narativa?

Šta će Mojsije učiniti? Da li će podleći dražima Egipta i zadovoljstvima života na dvoru, ili će trpeti teškoće sa svojim narodom koji se borio za opstanak? Događaji su ga ubrzo prisilili da donese odluku.

„I Faraon čuv za to tražase da pogubi Mojsija. Ali Mojsije pobježe od Faraona i dođe u zemlju Madijamsku, i sjede kod jednoga studenca“ (2. Mojsijeva 2,15).

Posle tog ubistva, Mojsije zaista nije imao izbora, bar kad je u pitanju ostajanje u Egiptu. Dakle, kakvi god planovi da su postojali za njega, da se popne na egipatski presto i postane „bog“, ti planovi su brzo bili okončani. Umesto da postane bog, i to lažni, Mojsije će služiti pravom Bogu. Nesumnjivo je, međutim, da u trenutku kad je pobjegao, Mojsije nije imao pojma šta ga čeka u budućnosti.

„Ceo slučaj [u vezi sa tim ubistvom koje je Mojsije počinio] uskoro se razglasio među Egipćanima i, vrlo preuveličan, dopro i do faraonovih ušiju. Caru je bilo predstavljeno kao da ovo delo ima višestruko značenje, da je Mojsije odlučio da povede svoj narod protiv Egipćana, da sruši vladu i da sam zasedne na presto; da carstvu nema opstanka sve dok je on živ. Vladar je smesta odlučio da krivac mora umreti; ali, doznajući za opasnost koja mu preti, Mojsije se izbavio i krenuo prema Arabiji.“ – Elen G. Vajt, *Stvaranje, patrijarsi i proroci*, str. 247 (original).

Mojsije je živeo 120 godina (5. Mojsijeva 34,7), i njegov život se može podeliti na tri dela od po 40 godina. Prvih 40 godina proveo je u Egiptu, od toga najvećim delom u vladarskoj palati. Drugih 40 godina proveo je u Jotorovom domu na madijanskoj teritoriji.

Ali upravo njegovih poslednjih 40 godina je ono što zauzima najveći deo Mojsijevih pet knjiga (i pouke za ovo tromesečje), a one govore o ranom pozivanju Izraela da svedoči svetu ogrezlom u idolopoklonstvo, otkrivajući prirodu i karakter pravog Boga (videti: 5. Mojsijeva 4,6-8).

Da li je Božji plan bio da Mojsije ubije Egipćanina? Ako nije, čemu nas taj narativ uči u vezi sa Božjom sposobnošću da preokrene svaku situaciju i da je upotrebi za sopstvene ciljeve? Kako nam stih Rimljanima 8,28 pomaže da razumemo tu važnu istinu?

ZA DALJE PROUČAVANJE

U knjizi *Stvaranje, patrijarsi i proroci* od Elen G. Vajt čitajte poglavlje pod naslovom „Mojsije“, str. 241-251, što će vam pružiti značajne uvide u deo biblijskog teksta koji smo proučavali ove sedmice.

Biblijski tekst navodi da „se babice bojahu Boga, i ne činjahu kako im reče car Misirski, nego ostavljahu djecu u životu“ (2. Mojsijeva 1,17). Elen G. Vajt daje umesan komentar o vernosti tih babica i o mesijanskoj nadi: „Ženama, kojima je zanimanje to omogućavalo, izdata je naredba da prilikom rođenja ubijaju svu jevrejsku mušku decu. Sotona je smislio ovu meru. Znao je da se Izbavitelj mora pojaviti među Izrailjcima; navodeći cara da uništava mušku decu nadao se da će osujetiti Božju nameru. Međutim, žene su se bojale Boga, pa se nisu usuđivale da izvrše ovu surovu zapovest. Gospod je pokazao da odobrava njihovo ponašanje i dao im svoj blagoslov.“ – Elen G. Vajt, *Stvaranje, patrijarsi i proroci*, str. 242 (original).

Dobra vest u svemu tome jeste da je, uprkos sotoninim planovima, Bog nadvladao. On je upotrebio svoje verne ljude da osujeti neprijatelja. Mi živimo na teritoriji svog neprijatelja, koga je Isus nazvao „knezom“ ili „vladarom ovog sveta“ (Efescima 2,2; Jovan 14,30). Sotona je uzurpirao taj položaj, otevši ga od Adama, ali Isus Hristos ga je porazio u svom životu, kao i svojom smrću na krstu (Matej 4,1-11; Jovan 19,30; Jevrejima 2,14). Premda je sotona još uvek živ i aktivan, kao što se pokazalo prilikom njegovog pokušaja da pobije tu decu, njegovo sopstveno pogubljenje je izvesno (Jovan 12,31; Jovan 16,11; Otkrivenje 20,9.10.14). Dobra vest je da se životne teškoće mogu nadvladati Božjom blagodaću (Filibljanima 4,13). Ta blagodat je naša jedina nada.

PITANJA ZA RAZGOVOR:

1. Zašto je Bog dopustio da Jevreji žive u Egiptu i da budu porobljeni? Zašto je Bogu trebalo toliko vremena da interveniše u njihovu korist? Imajte na umu, takođe, da patnje svake osobe traju samo onoliko koliko i njen život. Odnosno, vreme stradanja za narod bilo je dugo, ali je svaka osoba stradala samo onoliko dugo koliko je živela. Zašto je pravljenje te razlike važno kad nastojimo da razumemo ljudsku patnju uopšte?
2. Zadržite se malo više na pitanju kako je Bog uspeo da upotrebi Mojsijev nepromišljeni čin ubistva Egipćanina. Pretpostavite da on to nije učinio. Da li bi to značilo da Jevreji ne bi na kraju pobešli iz Egipta? Objasnite svoje rezonovanje.

Tekstovi za proučavanje u toku sedmice: 2. Mojsijeva 18,3,4; 2. Mojsijeva 3,1-22; 1. Mojsijeva 22,11.15-18; 2. Mojsijeva 6,3; Joi-lo 2,32; 2. Mojsijeva 4,1-31; 1. Mojsijeva 17,10.11.

Tekst za pamćenje: „I reče Gospod: dobro vidjeh nevolju naroda svojega u Misiru, i čuh viku njegovu od zla koje mu čine nastojnici, jer poznah muku njegovu. I siđoh da ga izbavim iz ruku Misirskih, i da ga izvedem iz one zemlje u zemlju dobru i prostranu, u zemlju gdje mlijeko i med teče“ (2. Mojsijeva 3,7.8).

Poziv koji nam Bog upućuje često menja pravac našeg života. Međutim, kada sledimo taj poziv, otkrivamo da je Božji put uvek najbolji put za nas. Međutim, ponekad – naročito u prvom trenutku – nije lako prihvatiti taj poziv.

Takav je bio slučaj sa Mojsijem i pozivom koji je dobio od Boga, što je na poseban način otpočelo susretom sa Gospodom kod gorućeg grma. Bez obzira da li je poznao zakone sagorevanja ili ne, Mojsiju je bilo jasno da posmatra čudo, i to mu je svakako privuklo pažnju. Nesumnjivo, Gospod ga je pozivao na poseban zadatak. Međutim, pitanje je bilo da li će on prihvatiti taj poziv s obzirom na novu radikalnu promenu do koje bi to dovelo u njegovom životu. U prvom trenutku, on nije baš bio prijemčiv za tu ideju.

Možda se sećate nekih slučajeva kada ste imali jasno zacrtane ciljeve, ali je Bog preusmerio vaše planove. Tačno je da Bogu možemo biti od koristi na mnogo načina, ali odazivanje Njegovom pozivu u našem životu i činjenje onoga na šta nas On navodi, svakako je put u život koji nam donosi najveću satisfakciju. To možda nije uvek lako, kao što ni Mojsiju nije bilo lako, ali – kako je glupo ići sopstvenim putem kada nas Bog poziva u drugom pravcu!

**Proučite pouku za ovu sedmicu da biste se pripremili za subotu, 12. jul.*

GORUĆI GRM

Nakon što je pobjegao u Madijan, Mojsije je imao relativno lak život. Oženio se, dobio dva sina, Girsama i Eliezera (2. Mojsijeva 18,3.4), i postao deo šire porodice Jotora, svog tasta i madijanskog sveštenika. Proveo je 40 opuštenih godina kao pastir, poput Davida (2. Samuilova 7,8), uživajući u Božjem prisustvu, a naročito u načinu na koji se ono otkriva u prirodi.

Međutim, za Mojsija to nije bilo vreme kada je, jednostavno, mirisao cveće (ili možda, u ovom slučaju, pustinjski kaktus?). Te godine hodanja sa Gospodom promenile su ga i pripremile za ulogu vođe. Takođe, Bog je upotrebio Mojsija da tu, u tišini pustinje, pod božanskim nadahnućem, napiše dve najstarije biblijske knjige: Knjigu o Jovu i Postanje (videti: Elen G. Vajt, *Stvaranje, patrijarsi i proroci*, str. 251 /original/; Francis D. Nichol, *The SDA Bible Commentary*, tom 3, str. 1140). Osim toga, primio je od Boga ključne uvide u vezi sa velikom borbom, stvaranjem, padom u greh, potopom, patrijarsima i, što je najvažnije, sa planom spasenja. Dakle, preko Mojsija je celom čovečanstvu preneto pravo znanje o živom Bogu, našem Tvorcu i Staratelju, kao i znanje o tome šta Bog čini u pogledu greha koji je izazvao rasulo i pustoš na ovoj planeti. Biblijska istorija i istorija spasenja ne bi imale mnogo smisla bez tog ključnog temelja koji nam je Mojsije pod nadahnućem dao, pogotovo u knjizi Postanje (1. Mojsijeva).

Pročitajte tekst 2. Mojsijeva 3,1-6. Kakav značaj se krije u činjenici da se Gospod predstavio Mojsiju kao „Bog Avramov, Bog Isakov i Bog Jakovljev“?

Mojsije je video da grm gori ali ne sagoreva, i po tome je znao da posmatra čudo, i da se sigurno nešto dramatično i važno odigrava upravo tu pred njim. Kada je prišao bliže, Gospod mu je rekao da izuje obuću u znak najdubljeg poštovanja, jer je Božje prisustvo činilo to mesto svetim.

Gospod se predstavio Mojsiju kao „Bog Avramov, Bog Isakov i Bog Jakovljev“ (2. Mojsijeva 3,6). On je tim patrijarsima obećao da će njihovi potomci naslediti Hanan, što je Mojsije svakako znao. Tako je, i pre nego što je to izgovorio, Bog već omogućio Mojsiju da shvati šta će uslediti, i kakvu ključnu ulogu on treba da odigra.

A trebalo je da Mojsije napuni 80 godina pre nego što ga je Bog smatrao spremnim za njegov zadatak. Čemu bi ta istina mogla da nas nauči o strpljenju?

ANĐEO GOSPODNJI

„Anđeo Gospodnji“ se pojavio pred Mojsijem u plamtećem ognju „iz kupine“ (2. Mojsijeva 3,2). Bio je to Gospod Isus lično, koji je progovorio Mojsiju iz „rasplamsanog grma“ (2. Mojsijeva 3,4, Milin).

Nemojte da vas zbuni naziv „anđeo Gospodnji“ kao način predstavljanja Isusa Hrista. Sam izraz *anđeo* jednostavno znači „glasnik“ (jevrejski: *mal'ak*), i uvek zavisi od konteksta da li tog anđela treba shvatiti kao ljudsko ili božansko biće (videti: Malahija 3,1). Ima mnogo slučajeva u Bibliji gde se izraz „anđeo Gospodnji“ odnosi na božansku ličnost (proučite, na primer, sledeće tekstove: 1. Mojsijeva 22,11.15-18; 1. Mojsijeva 31,3.11.13; Sudije 2,1.2; Sudije 6,11-22; Zaharija 3,1.2). I ne samo da taj anđeo Gospodnji govori u Gospodnje ime, već je On sam Gospod. Isus je Božji glasnik koji nam prenosi Očevu reč.

Pročitajte tekst 2. Mojsijeva 3,7-12. Kako je Bog objasnio Mojsiju zašto želi da interveniše u korist Izraelaca porobljenih u Egiptu?

Patnja Božjeg naroda u Egiptu živo je dočarana kao *uzdisanje* i glasan vapaj za pomoć. Bog je čuo njihovo uzdisanje i obratio je pažnju na njih (2. Mojsijeva 2,23-25). Nazvao ih je „svojim narodom“ (2. Mojsijeva 3,7). Što će reći, čak i pre Sinaja i zvanične potvrde zaveta, oni su bili Njegov narod, i On će se postarati da oni žive i napreduju (ako budu poslušni) u zemlji Hanan, kao što je obećao njihovim očevima.

Bog je rekao Mojsiju da ga šalje faraonu sa posebnim zadatkom: „Sada hajde da te pošljem k Faraonu, da izvedeš narod moj, sinove Izrailjeve, iz Misira“ (2. Mojsijeva 3,10). Ponovo, Bog ih naziva „narod moj“.

Kakvog li zadatka koji je Bog izneo pred svog slugu! Zato Mojsije odgovara pitanjem: „Ko sam ja?“ To jest, shvatajući značaj onoga što će se dogoditi i kakvu ulogu on treba da odigra u svemu tome, Mojsije se pita zašto bi neko poput njega bio izabran za to. Tako već tu, rano u narativu, imamo naznaku njegovog karaktera, njegove poniznosti i osećaja da je nedostojan onoga na šta je pozvan.

Zašto su poniznost i osećaj sopstvene „nedostojnosti“ toliko važni za svakoga ko nastoji da sledi Gospoda i učini bilo šta za Njega?

IME GOSPODNJE

Pročitajte tekst 2. Mojsijeva 3,13-22. Zašto je Mojsije želeo da sazna Božje ime, i kakav je značaj Njegovog imena?

Bog se predstavio Mojsiju kao „*ehējeh ašer ehejeh*“, što doslovno znači „biću onaj ko hoću da budem“, ili „ja sam koji jesam“. U stihu 2. Mojsijeva 3,12, Bog koristi isti glagol *ehejeh* kao u 14. stihu, kad kaže Mojsiju „ja ću biti (s tobom)“. To znači da je Bog večan. On je transcendentni kao i imanentni Bog, i boravi „s onijem ko je skrušena srca i smjerna duha“ (Isaija 57,15).

Božje lično ime, „Jahve“ (u savremenim Biblijama obično prevedeno kao „Gospod“), bilo je poznato Božjem narodu od početka, mada nisu znali njegovo dublje značenje. Mojsiju je takođe bilo poznato ime Jahve, ali, kao ni ostali, nije znao pravo značenje tog imena. Njegovo pitanje: „Kako ti je ime?“ – zapravo se odnosilo na to dublje značenje.

Jedan koristan savet nalazi se u stihu 2. Mojsijeva 6,3, gde Bog izjavljuje: „Javio sam se Avramu, Isaku i Jakovu imenom Bog svemogućići, a imenom svojim Gospod ne bih im poznat“ (2. Mojsijeva 6,3). To ne znači da Adam, Noje, Avram, i ostali patrijarsi nisu znali za ime „Jahve“ (videti tekstove: 1. Mojsijeva 2,4,9; 1. Mojsijeva 4,1,26; 1. Mojsijeva 7,5; 1. Mojsijeva 15,6-8; itd.). To zapravo znači da oni nisu poznavali njegov dublji smisao.

Njegovo ime, Jahve, ukazuje na činjenicu da je On lični Bog, Bog svog naroda, Bog zaveta. On je blizak, prisnan Bog koji se meša u ljudske poslove. Bog Svemogućići (1. Mojsijeva 17,1) je Bog koji na čudesan način interveniše svojom silom. Ali Jahve je Bog koji pokazuje svoju moralnu snagu kroz ljubav i brižnost. On je isti Bog kao i Elohim („moćni, snažni, transcendentni Bog“, „Bog svih naroda“, „Vladar svemira“, „Stvoritelj svega“), ali različiti aspekti Njegovog odnosa prema čovečanstvu otkriveni su u samom imenu Jahve.

Poznavanje Božjeg imena, pa ni prizivanje Božjeg imena nije nešto magično. Tu je reč o objavljivanju Njegovog imena, što podrazumeva i poučavanje drugim istinama u vezi sa Bogom i spasenjem, koje On nudi svima koji Mu priđu u veri. Kao što prorok Joilo kaže: „Svaki koji prizove ime Gospodnje spašće se“ (Joilo 2,32).

Na koje načine ste vi u svom životu doživeli bliskost i prisnost sa Jahveom, kakvu On želi da ima sa svima koji Mu se predaju?

ČETIRI IZGOVORA

Pročitajte tekst 2. Mojsijeva 4,1-17. Koji niz znakova i čuda je Bog dao Mojsiju da izvede, kako bi ojačao svoju poziciju Božjeg glasnika?

Mojsije je ponovo pokušao da nađe izgovor da ne prihvati zadatak na koji ga je Bog pozivao (videti: 2. Mojsijeva 3,11). Nije želeo da ide u Egipat i da se suoči sa faraonom. Na kraju krajeva, on je ranije već pretrpeo neuspeh kada je pokušao, na svoju ruku, da pomogne Jevrejima. Osim toga, ni njegov sopstveni narod nije mu verovao, niti ga je prihvatio kao svog vođu. Upravo zato je smislio i treći prigovor: „Ali šta ako mi ne poveruju i ne poslušaju moj glas“ (2. Mojsijeva 4,1, prevod sa engleskog)? To nije bilo pitanje postavljeno da bi se saznalo nešto novo. Bio je to pokušaj da se odbije odgovornost koju je Bog od njega tražio da prihvati.

Dva čudesna znamenja data su Mojsiju da ih izvede pred starešinama Izraela i, kasnije, pred faraonom: (1) njegov štap se pretvarao u zmiju a zatim ponovo u štap, i (2) njegova ruka je postala leprozna, a zatim istog trenutka bila isceljena. Oba ta čuda trebalo je da ubede starešine da će Bog delovati u njihovu korist. Ali ako ne bi, bilo je dodato i treće čudo – pretvaranje vode u krv (2. Mojsijeva 4,8.9).

I mada je Bog dao Mojsiju sposobnost da čini ta moćna čuda, on je ipak našao još jedan izgovor, četvrti – on nije dobar govornik.

Pročitajte tekst 2. Mojsijeva 4,10-18. Kako je Gospod odgovorio Mojsiju i koje pouke iz toga možemo izvući za sebe, šta god bilo to na šta smatramo da nas Bog poziva?

Taj niz od četiri izgovora ukazuje na Mojsijevo oklevanje da sledi Božji poziv. Svoju nevoljnost da ide, on maskira „zdravorazumskim“ prigovorima. Prva tri izgovora su u obliku pitanja: (1) Ko sam ja? (2) Ko si Ti? i (3) Šta ako mi ne poveruju? A (4) četvrta primedba je izjava: „Nisam rečit.“ Bog reaguje na sve njih i donosi moćno rešenje. Kao odgovor na te izgovore, Bog daje mnogo ohrabrujuća obećanja.

Tada Mojsije iznosi svoj peti i poslednji izgovor, i otvoreno traži: „Molim te, Gospode, pošlji onoga koga treba da pošlješ“ (2. Mojsijeva 4,13). Kao odgovor na to, Bog mu kaže da je već poslao njegovog brata Arona da mu pođe u susret kao podrška. Konačno, Mojsije bez reči pristaje i traži od Jotora blagoslov pre nego što pođe u Egipat.

OBREZANJE

Pročitajte tekst 2. Mojsijeva 4,18-31. Kako razumemo tu neobičnu priču, i koju pouku možemo izvući iz nje?

Proučavaoci Biblije ostaju šokirani kad pročitaju da, nakon što Ga je Mojsije poslušao i krenuo na put natrag u Egipat, Gospod „ščaše da ga ubije“ (2. Mojsijeva 4,24). Iz konteksta tog narativa očigledno je da je problem bilo obrezanje. Njegov mlađi sin nije bio obrezan kao što je avramovski zavet iziskivao (1. Mojsijeva 17,10.11).

Mojsije, kao vođa Božjeg naroda, trebalo je da pokaže savršenu pokornost i poslušnost Bogu, kako bi se osposobio da navede i druge da budu poslušni. On je morao da bude uzor tog potpunog predanja Bogu. Njegova žena Sefora bila je osoba od akcije i obrezala je svog sina kako bi svom suprugu spasila život. Dotakla je Mojsija krvavim „okrajkom“, a ta krv je predstavljala pomirenje, život i zapečaćenje zaveta. Činjenica da je to urađeno takvom brzinom dodala je još više dramatičnosti celoj situaciji.

Iz te epizode može se naučiti važna lekcija – nikad ne propuštajte da učinite ono što znate da je ispravno.

„Dok je putovao iz Madijana, Mojsiju je na neugodan i strašan način skrenuta pažnja da je izazvao Gospodnje nezadovoljstvo. Jedan anđeo pretećeg izgleda iznenada se pojavio pred njim ponašajući se kao da želi da ga ubije. Nikakvo objašnjenje nije mu bilo dato; ali se Mojsije setio da je zanemario jedan od Božjih zahteva;... propustio je da obred obrezanja obavi na svom najmlađem sinu. Propustio je da ispuni uslov kojim je njegov sin dobijao pravo na blagoslove Božjeg zaveta sa Izrailjem; takav propust njihovog izabranog vođe mogao je navesti i narod da božanske propise više ne smatra tako obaveznim. Sefora, plašeći se da će njen muž izgubiti život, sama je obavila obred i anđeo je dozvolio Mojsiju da nastavi putovanje. U razdoblju svoje misije pred faraonom, Mojsije će biti u vrlo opasnom položaju; njegov život biće sačuvan samo uz pomoć svetih anđela. Međutim, ukoliko bude zanemarivao svoje poznate dužnosti, neće biti siguran; jer ga Božji anđeli neće moći zaštititi.“ – Elen G. Vajt, *Stvaranje, patrijarsi i proroci*, str. 255, 256 (original).

Šta bi ova pripovest trebalo da vam kaže ako ste zaista krivi za zanemarivanje nečega što znate da bi trebalo da radite? Koje promene treba da izvršite, i to upravo sada?

ZA DALJE PROUČAVANJE

U knjizi *Stvaranje, patrijarsi i proroci* od Elen G. Vajt čitajte poglavlje pod naslovom „Mojsije“, str. 251-256 (original).

Dramatični poziv kod gorućeg grma verovatno je bio iskustvo koje je izazvalo najveći preobražaj u Mojsijevom životu. Sva ostala njegova visoka dostignuća u životu zavisila su od pozitivnog, poslušnog odgovora na Božji nalog da odvede Jevreje iz Egipta u Obećanu zemlju.

Naravno, sada znamo kako je sve to na kraju ispalo. Međutim, stavite se u Mojsijev položaj u trenutku događaja kod gorućeg grma. Pobegao je iz Egipta da spase živu glavu. Tokom tih 40 godina, na scenu je stupila nova generacija Jevreja, od kojih su mnogi verovatno znali vrlo malo o njemu, ili je možda i to što su čuli i znali bilo pogrešno, provučeno kroz priče koje se s vremenom izvrću. *Pa ipak, sada ga je Bog pozivao da taj isti narod odvede iz tako moćne zemlje!?* Nije ni čudo što je u početku oklevao!

Da, bio je to izuzetno zahtevan zadatak, ali zamislite šta bi propustio da je rekao konačno „ne“ Bogu. Možda bi jednostavno nestao sa istorijske scene umesto da – silom Božjeg delovanja u njemu – doslovno stvara istoriju i postane jedan od najvećih i najuticajnijih ljudi ne samo u Bibliji, već u celom svetu.

PITANJA ZA RAZGOVOR:

1. U mirnim godinama provedenim u pustinji, Mojsije je činio ono na šta ga je Bog pozvao – živeo je kao porodičan čovek, brinuo se o ovcama i, pod Božjim nadahnućem, napisao dve biblijske knjige, pre nego što je bio pozvan da bude veliki vođa Božjeg naroda. Čemu nas Mojsijevo iskustvo uči o našim dužnostima u životu?
2. Moglo bi se reći da su, površno gledano, Mojsijevi izgovori, sami po sebi, bili prilično razumni, zar ne? *Zašto bi mi ljudi verovali? Ko sam ja uopšte?* Ne umem lepo da govorim. Kako nam taj događaj pomaže da naučimo da verujemo u to da je Bog u stanju da nas osposobi za ono što nas poziva da činimo?
3. Zadržite se više na tvrdnji iznetoj u proučavanju od nedelje, u vezi s tim da je Mojsije autor 1. Knjige Mojsijeve, i na tome koliko je to delo važno za razumevanje svete istorije i plana spasenja. Zašto se moramo boriti protiv svakog pokušaja (a ima ih mnogo) da se autoritet te knjige oslabi, posebno negiranjem njene istorijske verodostojnosti, a naročito njenih prvih 11. poglavlja?

Tekstovi za proučavanje u toku sedmice: 2. Mojsijeva 5,1-23; Otkrivenje 11,8; 2. Mojsijeva 6,1-13; Psalmi 73,23-26; 2. Korinćanima 6,16; 2. Mojsijeva 6,28-7,7.

Tekst za pamćenje: „A poslije izide Mojsije i Aron pred Faraona, i rekoše mu: ovako veli Gospod Bog Izrailjev: pusti narod moj da mi praznuju praznik u pustinji. Ali Faraon reče: ko je Gospod da poslušam glas njegov i pustim Izrailja? Ne znam Gospoda, niti ću pustiti Izrailja“ (2. Mojsijeva 5,1,2).

Mnogi vernici misle da kad neko odluči da sledi Boga, on dalje u životu doživljava samo sreću, prosperitet i uspeh. Međutim, to nije obavezno tako, kao što i sama Biblija često pokazuje. Mogu se javiti mnoge prepreke, kao i nove teškoće. To može biti veoma frustrirajuće, i može pokrenuti teška pitanja na koja nema uvek lakog odgovora, ili, naizgled, uopšte nema odgovora.

Oni koji veruju u Boga suočice se sa brojnim iskušenjima. Međutim, kada smo istrajni, Bog donosi rešenja koja stižu pod Njegovim uslovima i u Njegovo vreme. Njegovi putevi mogu biti u suprotnosti sa našim očekivanjem brzih i trenutnih rešenja, ali moramo naučiti da se uzdamo u Njega bez obzira na sve.

Dakle, tema za ovu sedmicu glasi: Mojsije i zapovest da izvede Božji narod iz Egipta – poziv od Boga koji nije mogao biti jasniji. I zaista, taj poziv je bio praćen čudima, kao i činjenicom da je sam Bog govorio direktno Mojsiju i davao mu do znanja šta tačno očekuje od njega da uradi.

Mojsiju mora da je bilo lakše zbog toga što je znao da ga Bog poziva, i da mu je čak dao i konkretan zadatak. Koliko je lakše uopšte moglo da mu bude?

To je, dakle, trebalo da bude jednostavno, zar ne?

Nastavite da čitate.

**Proučite pouku za ovu sedmicu da biste se pripremili za subotu, 19. jul.*

KO JE GOSPOD?

Poslušavši Božje naredbe, Mojsije odlazi kod faraona da bi otpočeo proces u kom je trebalo da on, Mojsije, izvede „narod moj, sinove Izrailjeve, iz Misira“ (2. Mojsijeva 3,10).

Kakav je bio faraonov odgovor na Božji zahtev da „pusti narod moj“ (videti: 2. Mojsijeva 5,1.2), i kakvo se značenje krije u tom odgovoru?

„Ko je Gospod?“ – pita faraon, ne iz neke želje da Ga upozna, već naprotiv, kao čin prkosa ili čak poricanja tog Boga, za kog priznaje da Ga ne poznaje.

„Ne znam Gospoda“, kaže on, skoro kao da se hvali.

Koliko je ljudi tokom istorije izgovorilo to isto? I koliko je to tragično jer, kao što je sam Isus rekao: „Ovo je život vječni da poznaju tebe jedinoga istinoga Boga, i koga si poslao Isusa Hrista“ (Jovan 17,3).

Egipat, sa faraonom kao vladarom, simbolizuje silu koja negira Božje prisustvo i Njegov autoritet. To je entitet koji stoji nasuprot Bogu, Njegovoj Reči i Njegovom narodu.

Faraonova sledeća izjava da neće „pustiti Izrailja“ dalje otkriva njegovu pobunu protiv živog Boga, čineći Egipat još više simbolom ne samo sistema koji negira Boga, već i onog koji se bori protiv Njega.

Nije čudo što su mnogi videli isti taj stav, hiljadama godina kasnije, u Francuskoj revoluciji (videti takođe: Isaija 30,1-3 i Otkrivenje 11,8). Faraon je mislio za sebe da je bog ili božji sin – što se u širem smislu odnosi na veru u sopstvenu vrhovnu moć, snagu i inteligenciju.

„Egipat je od svih naroda spomenutih u biblijskoj istoriji, najsmelije odricao postojanje živoga Boga i protivio se Njegovim zapovestima. Nijedan monarh, osim egipatskog faraona nikada se nije usudio da se otvorenije i drskije pobuni protiv nebeskog autoriteta. Kada mu je Mojsije, u ime Gospodnje, objavio poruku, oholo je odgovorio: 'Ko je Gospod da poslušam glas Njegov i pustim Izrailja? Ne znam Gospoda niti ću pustiti Izrailja!'« (2. Mojsijeva 5,2) To je bio izraz očiglednog bezboštva, i narod ovde predstavljen kao Egipat, izraziće glasno svoje odbacivanje zahteva živoga Boga i pokazaće isti duh neverovanja i prkosa.“ – Elen G. Vajt, *Velika borba*, str. 269 (original).

Ako bi vas neko pitao: *Poznajete li Gospoda?* – kako biste odgovorili? Ako je vaš odgovor: „Da“, šta biste rekli o tome kakav je On, i zašto tako mislite?

TEŽAK POČETAK

Mada je Mojsije sigurno od samog početka bio svestan da taj zadatak koji mu je Bog dao neće biti lak (otuda njegovi pokušaji da se iz toga izvuce), verovatno nije mogao ni da pretpostavi šta se sprema.

Pročitajte tekst 2. Mojsijeva 5,3-23. Kakve su bile neposredne posledice Mojsijevog i Aronovog prvog zabeleženog susreta sa faraonom?

Još pre nego što su otišli kod faraona, Mojsije i Aron su okupili starešine i narod Izraela, preneli im Božje reči, i pokazali im Božje znake, što je kao rezultat imalo da Izraelci poveruju da će ih Gospod izbaviti iz ropstva. I tako su se poklonili Gospodu (2. Mojsijeva 4,29-31). Očekivanja su svakako bila visoka – Gospod je nameravao da izbavi jevrejski narod iz egipatskog ropstva – najzad!

Zatim je Mojsije otišao kod vladara Egipta sa Božjim zahtevima, a prilike su se još više pogoršale za Izraelce. Njihovo stradanje se pogoršalo, i njihov svakodnevni rad je postajao sve teži i zahtevniji. Bili su optuženi da su lenji, prema njima se postupalo još oštrije, i njihova služba je postala još teža nego što je već bila.

Izraelske starešine nisu bile zadovoljne i njihov sukob sa Mojsijem i Aronom bio je ružan. Bila je to (kao što ćemo kasnije videti) jednostavno najava one vrste sukoba koju će Mojsije imati sa svojim narodom u godinama koje će doći.

Pročitajte tekst 2. Mojsijeva 5,21, a onda se stavite u položaj tih ljudi u trenutku kad su se suočili sa Mojsijem i Aronom. Zašto su rekli to što su rekli?

Nije tako teško razumeti zašto su bili uznemireni zbog Mojsija („Gospod neka vas vidi i sudi“, rekli su). Mislili su da je Mojsije došao da ih oslobodi od Egipćana, a ne da njihov život pod Egipćanima učini još težim.

Tako su Mojsije i Aron, osim što su se bavili Egipćanima, morali da se bave i sopstvenim narodom.

Kako biste vi ili neki drugi ljudi mogli na bolji način da se nosite sa lokalnim crkvenim vođama kada dođe do nesuglasica, do kojih će neizbežno doći?

BOŽANSKO „JA“

Jadni Mojsije! Prvo ga faraon grdi, a sada ga i sopstveni narod gotovo proklinje.

I tako, Mojsije iznosi svoju pritužbu Bogu. U svojoj ogorčenosti i ražoćaranju zbog pogoršanja prilika Izraelaca, on pita: „Gospode, zašto si navukao to zlo na narod? zašto si me poslao? Jer otkako izidoh pred Faraona i progovorih u tvoje ime, još gore postupa s narodom ovijem, a ti ne izbavi naroda svojega“ (2. Mojsijeva 5,22.23). Mojsijevo nezadovoljstvo Gospodom je očigledno i, s obzirom na situaciju, razumljivo.

Ali Božji odgovor je čvrst. On će delovati, i to vrlo odlučno. „Sad ćeš vidjeti šta ću učiniti Faraonu“ (2. Mojsijeva 6,1).

Pročitajte tekst 2. Mojsijeva 5,22-6,8. Kakav je Božji odgovor Mojsiju, i koje su važne teološke istine tu otkrivene?

Bog neće više samo govoriti. On će sada moćno intervenisati u korist svog naroda. On podseća Mojsija na nekoliko značajnih činjenica: (1) Ja sam GOSPOD; (2) Ja sam se javio patrijarsima; (3) Ja sam uspostavio svoj zavet s njima; (4) Ja sam obećao da ću im dati zemlju Hanan; (5) Ja sam čuo uzdisanje dece Izraelove; i (6) Ja sam se setio svog zaveta da ću vam dati Obećanu zemlju.

Zapazite ponavljanje božanskog „Ja“. Ja, *Gospod Bog vaš, ja sam učinio tako i tako, i zato možete imati poverenja u to da ću učiniti za vas ono što sam obećao.*

Gospod sada svećano objavljuje da će učiniti četiri velike stvari za Izrael, zato što je On njihov živi Gospod: (1) „Ja sam Gospod, i izvešću vas ispod bremena Misirskih“; (2) „oprostiću vas ropstva njihova“; (3) izbaviću vas mišicom podignutom i sudovima velikim“; i (4) „uzeću vas da mi budete narod, i ja ću vam biti Bog“ (2. Mojsijeva 6,6.7).

Ta četiri božanska dela utvrđuju i ponovo uspostavljaju Njegov odnos sa izraelskim narodom. Bog je Subjekat svih tih aktivnosti, a Izraelci su primaoci svih prednosti i blagodati. Bog te darove nudi besplatno, iz ljubavi. On je to činio tada, za njih, a čini to i sada, za nas.

Koje su druge biblijske ličnosti vapile pred Bogom žaleći se – i to s razlogom? Zašto je u redu, ponekad, izliti dušu pred Bogom, čak se i žaliti na svoju situaciju? Zašto to, ipak, moramo uvek činiti u veri i uzdanju?

NEOBREZANE USNE

Gospod je zaista dao Mojsiju neka moćna obećanja o tome šta namera-va da uradi. Iako je taj susret sigurno ohrabrio Mojsija, njegovo ohrabrenje bilo je kratkog daha, s obzirom na odgovor koji je dobio od svog naroda.

Pročitajte tekst 2. Mojsijeva 6,9-13. Šta se potom desilo, i koje pou-ke možemo da izvučemo iz tog izveštaja o trenucima razočaranja i borbi u našem životu?

Jevreji su bili toliko obeshrabreni svojim bolom, patnjom i napornim radom da nisu slušali Mojsijeve reči uveravanja da će Bog raditi na tome da ostvari svoja obećanja. Tako dugo su čekali na to, i njihova očekivanja se nisu ostvarila. Zašto bi sada bilo drugačije? Gubili su srčanost i nadu, a ono što ih je činilo još ogorčenijim je to što su sada, verovatno prvi put u svom životnom veku, videli realnu nadu u izbavljenje.

A opet, ko nije bio u sličnoj situaciji? Ko se nije u nekom trenutku osetio depresivno, razočarano, nezadovoljno – čak napušteno od Boga?

Sećate li se pripovesti o Jovu? A šta je sa Asafom, psalmistom koji se borio sa pitanjima u vezi sa blagostanjem zlih i patnjom pravednih. Pa ipak, i pored svojih borbi, Asaf je dao jednu od najlepših izjava vere: „Ali sam svagda kod tebe, ti me držiš za desnu ruku. Po svojoj volji vodiš me, i poslije ćeš me odvesti u slavu. Koga imam na nebu? i s tobom ničega neću na zemlji. Čezne za tobom tijelo moje i srce moje; Bog je grad srca mojega i dio moj dovijeka“ (Psalmi 73,23-26).

Tokom svete istorije, Bog je uveravao svoj narod da je On sa njima (Isaija 41,13; Matej 28,20). On im je davao svoj mir, svoju utehu i snažio ih je da bi prebrodili životne izazove (Jovan 14,27; Jovan 16,33; Filibljani- nima 4,6.7).

Zavetna formula koja glasi: „Uzeću vas da mi budete narod, i ja ću vam biti Bog“ (2. Mojsijeva 6,7), ukazuje na prisnan odnos koji je Gospod želeo da ima sa svojim narodom.

Razmislite o toj izjavi: „Uzeću vas da mi budete narod, i ja ću vam biti Bog“ (2. Mojsijeva 6,7). Mada je kontekst korporativan, kako se to odnosi na svakoga od nas pojedinačno, i kako bi taj odnos tre- balo da se ispolji u našem svakodnevnom životu? (Videti takođe 2. Korinćanima 6,16.)

KAO BOG FARAONU

Pročitajte tekst 2. Mojsijeva 6,28–7,7. Kako Bog rešava Mojsijev prigovor?

Bog se predstavlja faraonu kao Jahve, što znači da je On lični i blizak Bog, Bog svoga naroda, i Bog koji je ušao u zavetni odnos s njima.

Taj imanentni Bog ponovo zapoveda Mojsiju da ide i razgovara sa faraonom. Zbog nedostatka samopouzdanja, Mojsije ponovo prigovara: „Kako će me poslušati Faraon?“ Tu ponovo možemo da vidimo Mojsijevu poniznost, ali i njegovu želju da se izvuče iz tog zadatka koji mu dosad baš i nije polazio za rukom.

„Kada mu je Bog naredio da se vrati kod faraona, Mojsije je pokazao nepoverenje u sebe. Izraz *‘aral sepatayim* – doslovno: ‘neobrezane usne’, koji se tu koristi da izrazi Mojsijev nedostatak govorničke veštine (2. Mojsijeva 6,12.30), sličan je izrazu ‘sporih usana’ iz stiha 2. Mojsijeva 4,10.“ – *Andrews Bible Commentary: Old Testament*, „Exodus“ (Berrien Springs, MI: Andrews University Press, 2020), str. 205.

Bog je u svojoj milosti zadužio Arona da pomogne Mojsiju. Mojsije će govoriti Aronu, koji će se onda javno obratiti faraonu. Tako bi Mojsije igrao ulogu Boga pred egipatskim vladarom, a Aron bi bio njegov prorok.

Taj izveštaj pruža odličnu definiciju uloge proroka. Prorok je Božji glasnogovornik. On ili ona je Njegov govornik koji prenosi i tumači Božje reči narodu. Kao što je Mojsije govorio Aronu, a onda je Aron to objavljivao faraonu, tako Bog komunicira sa prorokom, koji onda objavljuje Božje učenje narodu. To se može dešavati verbalno, lično. Ili, kako se najčešće radilo, prorok je primao poruku od Boga, a onda je to zapisivao.

Bog takođe objašnjava Mojsiju šta može da očekuje od susreta sa faraonom. Upozorava ga da će sukob biti napet i dug. Po drugi put Bog naglašava Mojsiju da će faraon biti veoma tvrdoglav i da će mu On otvrdnuti srce (2. Mojsijeva 4,21; 2. Mojsijeva 7,3). Na kraju će rezultat ipak biti dobar, jer „poznaće Misirci da sam ja Gospod“ (2. Mojsijeva 7,5). Odnosno, čak i usred haosa koji će uslediti, Bog će se proslaviti.

Tako je Mojsiju ponestalo izgovora da ne poslušati ono na šta ga je Bog pozvao. Koje izgovore možda mi koristimo da bismo pokušali da se izvučemo iz onoga što znamo da Bog želi da uradimo?

ZA DALJE PROUČAVANJE

U knjizi *Stvaranje, patrijarsi i proroci* od Elen G. Vajt pročitajte deo poglavlja pod naslovom „Egipatska zla“, str. 257-265 (original).

Pogledajte kako su loše stvari krenule po Mojsija i njegov narod nakon što je on prvi put stupio pred faraona.

„Faraon, duboko uznemiren, posumnjao je da Izrailjci planiraju da se pobunom oslobode svoje službe. Njihovo nezadovoljstvo sigurno je posledica nerada; on će se već postarati da im ne ostane slobodnog vremena za opasno ponašanje! Smesta je preduzeo mere kojima je želeo da pritegne njihove okove i skrši njihov slobodoumni duh. Još istog dana objavljene su naredbe koje su njihov rad učinile još težim i napornijim. U toj zemlji opeke sušene na suncu najčešće su upotrebljavane kao građevinski materijal; zidovi najlepših građevina bili su načinjeni od njih i zatim oblagani kamenom, pa je veliki broj robova pravio opeke. Pošto je sečena slama mešana sa glinom da se opeke ne bi raspadale, upotrebljavane su velike količine slame. Car je naredio da im se više ne nabavlja slama; radnici su morali sami da je traže, iako je od njih zahtevana ista količina gotovih opeka.

Ovaj proglaš izazvao je veliko uznemirenje među Izrailjcima po celoj zemlji. Egipatski nadzornici postavili su jevrejske službenike da nadgledaju radnike na radu. Ti službenici bili su odgovorni za izvršenje zadataka svojih radnika. Kada su carevi zahtevi stupili na snagu, ljudi su se raštrkali po celoj zemlji da sakupljaju strnjiku umjesto slame, međutim, postalo je jasno da ne mogu da obave uobičajeni obim posla. Zbog ovog neuspeha jevrejski službenici bili su surovo bičevani.“ – Elen G. Vajt, *Stvaranje, patrijarsi i proroci*, str. 258 (original).

PITANJA ZA RAZGOVOR:

1. Setite se nekog trenutka kada ste poslušali Božji poziv u svom životu, ali to nije ispalo dobro, ili bar nije dobro počelo. Koje ste lekcije naučili iz tog iskustva?
2. Ispričajte drugima kako je Bog intervenisao u vašem životu kada ste se molili za Njegovu pomoć, ili kada je niste očekivali. Kako da verujemo u Božju dobrotu kada se loše stvari dešavaju čak i onima koji se uzdaju u Njega?
3. Šta biste rekli nekome ko izjavljuje: „Ne poznajem Gospoda“? Pretpostavite, ipak, da je ta osoba to rekla ne iz prkosa, već kao jednostavnu činjenicu o svom životu. Kako biste pomogli toj osobi da „upozna Gospoda“ i kako biste joj objasnili zašto je važno da to učini?

Tekstovi za proučavanje u toku sedmice: 2. Mojsijeva 7,8 – 10,29; 4. Mojsijeva 33,4; Rimljanima 1,24-32; Psalmi 104,27.28; Isaija 28,2.12-17; Isaija 44,9.10.12-17.

Tekst za pamćenje: „Otvrdnu srce Faraonu, te ne pusti sinova Izrailjevijeh, kao što bješe kazao Gospod preko Mojsija“ (2. Mojsijeva 9,35).

Jedan čovek je pokušavao da pokrene svog magarca, međutim, životinja nije htela ni da mrdne. Zato je uzeo neku debelu motku i snažno je udario. Onda je ponovo pozvao magarca, koji se tada pokrenuo.

Kada ga je neko pitao zašto je to bilo potrebno, čovek je odgovorio: „E pa, morate najpre da mu privučete pažnju.“

Ostavljajući po strani svako sporno pitanje koje bi moglo da se javi u vezi sa okrutnošću prema životinjama, ovde treba nešto istaći, posebno u kontekstu izlaska Jevreja iz Egipta. Mojsiju je bilo dato naređenje za pokret, i on odlazi kod faraona sa čuvenim Božjim rečima *šalah et ami*, što znači: „Pusti narod moj!“

Faraon, međutim, ne želi da pusti Božji narod. Sveto pismo nigde izričito ne objašnjava zašto je faraon bio toliko nesproman da ih pusti, uprkos strahovanju Egipćana od vojne pretnje koju su Jevreji mogli da predstavljaju (videti: 2. Mojsijeva 1,10). Najverovatnije, kao što je često slučaj sa ropstvom, bilo je to čisto ekonomsko pitanje. Oni su bili jeftina radna snaga, i on nije hteo da se odrekne ekonomskih prednosti koje su mu ti robovi pružali, kolike god one bile. Dakle, bilo je potrebno izvesno ubeđivanje, ne samo da bi mu privuklo pažnju, već i da bi ga navelo da se predomisli.

**Proučite pouku za ovu sedmicu da biste se pripremili za subotu, 26. jul.*

BOG NASUPROT BOGOVIMA

Pročitajte tekst 2. Mojsijeva 7,8-15. Koje pouke nalazimo ovde u prvom sučeljavanju između jevrejskog Boga i egipatskih bogova?

Predstojeće bitke vodiće se između živog Boga i egipatskih „bogova“. Ono što je još više pogoršalo stvari, bilo je to što je faraon sebe smatrao jednim od tih bogova. Gospod se nije borio protiv Egipćana, pa čak ni protiv samog Egipta kao takvog, već protiv njihovih božanstava (Egipćani su poštovali više od 1500 bogova i boginja). Biblijski tekst je izričit: „Jer ću proći po zemlji Misirskoj tu noć, i pobiću sve prvence u zemlji Misirskoj od čovjeka do živinčeta, i sudiću svijem bogovima Misirskim, ja Gospod“ (2. Mojsijeva 12,12). To je kasnije još jedanput naglašeno, ovog puta u sklopu prepričavanja Izraelovog putovanja iz Egipta: „I na bogovima njihovijem izvrši Gospod sudove“ (4. Mojsijeva 33,4).

Dobar primer takvog suda nad njihovim bogovima je čudo pretvaranja štapa u zmiju (2. Mojsijeva 7,9-12). U Egiptu, zmijolika boginja Vadžet bila je oličena u kobri, i predstavljala je suverenu vlast nad Donjim Egiptom. Simbol kobre nalazio se na faraonovoj kruni, kao znak njegove moći, božanstva, carskog položaja i božanskog autoriteta, jer je ta boginja pljuvala otrov na njegove neprijatelje. Egipćani su takođe verovali da će sveta zmija uvesti faraona u njegov zagrobni život.

Kada je Aronov štap postao zmija i pojeo sve druge zmije pred faraonom, jasno se pokazala nadmoć živog Boga nad egipatskom magijom i vraćanjem. Ne samo da je amblem faraonove moći bio pobeđen, već su ga Aron i Mojsije držali u svojim rukama (2. Mojsijeva 7,12.15). To početno sučeljavanje pokazalo je Božju moć i gospodarstvo nad Egiptom. Mojsije, kao Božji predstavnik, imao je veću vlast nad Egiptom od samog faraonovog „boga“.

Takođe je značajno to što su drevni Egipćani smatrali da je bog-zmija Nehebkau („onaj koji upreže duhove“) svet i dostojan obožavanja. Prema njihovoj mitologiji, taj bog-zmija imao je veliku moć zato što je progutao sedam kobri. Dakle, Bog je poručivao Egipćanima da On, a ne bog-zmija ima suverenu moć i vlast. Posle tako snažnog sučeljavanja, oni su mogli brzo i jasno da shvate tu poruku.

Kako možemo dopustiti Gospodu da ima suverenost nad bilo kojim od „bogova“ koji nastoje da zadobiju prevlast u našem životu?

KO JE OTVRDNUO FARAONOVO SRCE?

Pročitajte stihove 2. Mojsijeva 7,3.13.14.22. Kako razumemo te tekstove?

Devet puta u 2. Mojsijevoj, otvrdnuće faraonovog srca pripisano je Bogu (2. Mojsijeva 4,21; 2. Mojsijeva 7,3; 2. Mojsijeva 9,12; 2. Mojsijeva 10,1.20.27; 2. Mojsijeva 11,10; 2. Mojsijeva 14,4.8; videti takođe Rimljanima 9,17.18). Još devet puta se za faraona kaže da je sam otvrdnuo sopstveno srce (2. Mojsijeva 7,13.14.22; 2. Mojsijeva 8,15.19.32; 2. Mojsijeva 9,7.34.35).

Ko je otvrdnuo vladarevo srce – Bog ili sam faraon?

Značajno je to što je u izveštaju o deset zala iz 2. Mojsijeve, u vezi sa svakim od prvih pet zala, faraon bio jedini uzročnik otvrdnuća svog srca. Dakle, on je pokrenuo otvrdnuće sopstvenog srca. Međutim, od šestog zla pa nadalje, biblijski tekst tvrdi da je Bog bio taj koji je otvrdnuo faraonovo srce (2. Mojsijeva 9,12). Značenje svega toga jeste da je *Bog učvrstio i produbio faraonov sopstveni izbor, njegovo samovoljno delo, kao što je i rekao Mojsiju da će učiniti* (2. Mojsijeva 4,21).

Drugim rečima, Bog je slao zla da bi pomogao faraonu da se pokaje, i da bi ga oslobodio od pomračenosti i zabludlosti njegovog uma. Bog nije izazvao nikakvo novo zlo u faraonovom srcu. Naprotiv, On je jednostavno prepustio faraona njegovim sopstvenim zloćudnim pobudama. Ostavio ga je bez Božje obuzdavajuće blagodati i tako ga prepustio njegovoj sopstvenoj zloći (videti: Rimljanima 1,24-32).

Faraon je imao slobodnu volju – mogao je da izabere da li će biti za ili protiv Boga, i opredelio se da bude protiv.

Pouke su očigledne. Nama je data sposobnost da biramo između ispravnog i pogrešnog, dobrog i zlog, poslušnosti i neposlušnosti. Od Lucifera na nebu, preko Adama i Eve u Edemu, do faraona u Egiptu i nas danas – gde god da se nalazimo, mi biramo život ili smrt (5. Mojsijeva 30,19).

Razmotrite sledeću analogiju: Zamislite sunce koje baca svoje zrake na puter i na glinu. Puter se topi, ali glina se stvrdnjava. Toplota sunca je ista u oba slučaja, ali postoje dve različite reakcije na tu topolotu, i dva različita ishoda. Uticaj zavisi od svojstava primaoca. U slučaju faraona, može se reći da je on zavisio od stava njegovog srca prema Bogu i Božjem narodu.

Koje ćete odluke, na osnovu svoje slobodne volje, doneti u sledećih par dana? Ako znate koji je pravi izbor, kako se možete pripremiti da ga napravite?

PRVA TRI ZLA

Deset zala u Egiptu nisu bila usmerena protiv Egipćana nego protiv njihovih bogova. Svako od zala pogađalo je bar jednoga od njih.

Pročitajte tekst 2. Mojsijeva 7,14 – 8,19. Šta se dešavalo tokom tih zala?

Bog je uputio Mojsija da će dijalog sa faraonom biti težak i gotovo nemoguć (2. Mojsijeva 7,14). Međutim, želeo je da se otkrije faraonu i Egipćanima. Zato je odlučio da komunicira sa njima na način koji su mogli da razumeju. Osim toga, i Jevreji će imati koristi od tog sučeljavanja, jer će saznati nešto više o svom Bogu.

Prvo zlo bilo je usmereno protiv Hapija, boga reke Nil (2. Mojsijeva 7,17-25). Život u Egiptu u potpunosti je zavisio od vode Nila. Gde je bilo vode, bilo je života. Voda je bila izvor života, tako da su oni izmislili svog boga Hapija i obožavali ga kao davaoca života.

Naravno, samo je živi Bog Izvor života, Tvorac svega, uključujući vodu i hranu (1. Mojsijeva 1,1.2.20-22; Psalmi 104,27.28; Psalmi 136,25; Jovan 11,25; Jovan 14,6). Pretvaranje vode u krv simbolizuje pretvaranje života u smrt. Hapi nije bio u stanju da obezbedi i zaštititi život. To se može postići samo posredstvom Gospodnje sile.

Bog zatim daje faraonu još jednu šansu. Ovog puta je bog-žaba, Heket, direktno izazvan (2. Mojsijeva 8,1-15). Umesto života, Nil je proizveo žabe, kojih se Egipćani plaše, koje preziru i kojih se groze. Želeli su da ih se što pre oslobode. Precizno vreme u koje je to zlo uklonjeno pokazalo je da se Božja sila nalazila i iza tog zla.

Treće zlo ima najkraći opis (2. Mojsijeva 8,16-19). Nije potpuno jasno o kojoj vrsti insekata (jevrejski: *kinnim*) je tu reč (buve, komarci, krpelji, vaške?). To je bilo usmereno protiv Geba, egipatskog boga zemlje. Iz praha zemaljskog (kao eho biblijskog izveštaja o Stvaranju) Bog je izveo „vaši“ koje su se raširile po svoj zemlji. Nesposobni da ponove to čudo (samo Bog može da stvara život), vraći su izjavili: „Ovo je prst Božji“ (2. Mojsijeva 8,19). Faraon je, međutim, još uvek odbijao da se pomeri.

Zamislite koliko je tvrdo bilo faraonovo srce. Ponovljeno odbacivanje Božjih podsticaja, samo je pogoršalo stanje. Koje pouke se tu nalaze za svakoga od nas, kada je reč o stalnom odbacivanju Gospodnjih podsticaja?

BUBE, DOMAĆE ŽIVOTINJE I ČIREVI

Pročitajte tekst 2. Mojsijeva 8,20 – 9,12. Kako nam taj izveštaj pokazuje da, koliko god da je silno ispoljavanje Božje sile i slave, ljudi još uvek imaju slobodu da Ga odbace?

Egipatska boginja Uatčit bila je boginja muva (buba) i gospodarica močvara i baruština. Bog Kepri (bog izlazećeg sunca, stvaranja i novorođenja) bio je prikazivan sa glavom bube skarabeja (balegara). Te „bogove“ je Gospod porazio. U ovom izveštaju (2. Mojsijeva 8,20-24), dok su Egipćani stradali, Jevreji su bili zaštićeni. Zapravo, nijedno drugo zlo nije ih pogodilo.

I ponovo, sve je to bio Božji pokušaj da faraonu stavi do znanja, kao što je kazao: „Da poznaš da sam ja Gospod na zemlji“ (2. Mojsijeva 8,22).

Tako je faraon počeo da se cenjka. Nema sumnje da je pritisak rastao. Sada je bio spreman da dopusti Izraelcima da se poklone svom Bogu i da Mu prinesu žrtve, ali samo u egipatskoj zemlji (2. Mojsijeva 8,25). Međutim, njegovi uslovi se nisu mogli ispuniti, jer su životinje u Egiptu smatrane svetima, pa bi njihovo žrtvovanje izazvalo nasilje protiv Jevreja. Osim toga, to nije bio Božji plan za Izrael.

U međuvremenu, sledeće zlo (2. Mojsijeva 9,1-7) pogađa stoku. Hator, egipatska boginja ljubavi i zaštite, bila je prikazivana sa glavom krave. Bog-bik, Apis, bio je takođe veoma popularan i visoko poštovan u drevnom Egiptu. Tako su, u tom petom zlu, pomorom egipatske stoke, poražena još neka od njihovih glavnih božanstava.

U šestom zlu (2. Mojsijeva 9,8-12), potpuni poraz Izide, boginje medicine, magije i mudrosti, postaje očigledan. Takođe vidimo poraz božanstava kao što su Sekmet (boginja rata i epidemija) i Imhotep (bog medicine i lečenja). Pokazalo se da su oni nesposobni da zaštite sopstvene poklonike. Ironijom slučaja, sada su čak i vračevi i gatari bili toliko pogođeni da nisu mogli da se pojave na dvoru, čime se pokazalo da su nemoćni protiv Stvoritelja neba i zemlja.

Po prvi put u pripovesti o deset zala tekst kaže da „Gospod učini te otvrdnu srce Faraonovo“ (2. Mojsijeva 9,12). Koliko god da je zbudjujuća ta izjava, kada se razume u punom kontekstu, ona ponovo otkriva da će nam Gospod dopustiti da pođnjemo posledice svog upornog odbacivanja Njega i Njegovih reči.

Faraonov problem nije bio intelektualne prirode. On je imao dovoljno racionalnih dokaza da donese ispravnu odluku. Bio je to, zapravo, problem njegovog srca. Šta nam to govori o potrebi da zaštitimo svoje srce?

GRAD, SKAKAVCI I TAMA

Pročitajte tekst 2. Mojsijeva 9,13 – 10,29. Koliko su uspešna bila ta zla da faraona bude naveden da se predomisli?

Nut (ili Nuit) bila je egipatska boginja neba, i često je prikazivana kao ona koja kontroliše dešavanja pod nebom i na zemlji. Oziris je bio bog useva i plodnosti. U Bibliji se grad često povezuje sa Božjim sudom (Isaija 28,2.17; Jezekilj 13,11-13). Tokom ovog zla, oni koji su sakrili svoju imovinu u bezbedno sklonište bili su zaštićeni (2. Mojsijeva 9,20.21). Time je svako bio stavljen na test: da li će verovati Božjoj reči, i postúpiti u skladu s njom, ili neće?

Bog objavljuje da je dopustio faraonu da preživi s namerom da Ga cela zemlja upozna (2. Mojsijeva 9,16). Vladar Egipta sada priznaje da je zgrešio, ali kasnije se opet predomišlja.

Egipatski bog oluje, rata i nereda zvao se Set. Zajedno sa Izidom smatran je poljoprivrednim božanstvom. Šu je bio bog atmosfere. Serapis je oličavao božansko veličanstvo, plodnost, isceljenje i zagrobni život. Međutim, nijedan od egipatskih bogova nije mogao da zaustavi Božje osude (2. Mojsijeva 10,4-20), jer idoli nisu ništa (Isaija 44,9.10.12-17).

Faraona su njegove sluge podsticale da pusti Izraelce da idu, ali on je to ponovo odbio. Ponudio je kompromis, koji je Mojsije s pravom odbio, zato što su žene i deca vitalan i neodvojivi deo bogoslužjenja i zajednice vere.

Konačno, Ra je bio glavni egipatski bog – bog sunca. Tot je bio bog meseca. Nijedan od njih nije bio u stanju da obezbedi svetlost. Faraon je opet pokušao da se pogađa, ali uzalud. Trodnevni period tame spustio se na Egipat, ali tamo gde su živeli Izraelci bilo je svetlosti. Razdvajanje nije moglo biti spektakularnije.

Pa ipak, bez obzira na udarce koje je pretrpeo njegov narod, faraon je bio odlučan da se odupre i da ne popusti. Mada ne znamo njegove dublje pobude, to je u nekom trenutku moglo postati čisto pitanje ponosa. Bez obzira na to koliko su moćni bili dokazi, bez obzira koliko je očigledno bilo šta se dešava (čak su i njegove sluge govorele: „Dokle će nas taj mučiti? Pusti ih neka posluže Gospodu Bogu svojemu. Zar još ne vidiš gdje propade Misir?“ [2. Mojsijeva 10,7]), i bez obzira što mu je ispravna odluka bila upravo pred nosom – nakon kratkog kolebanja, faraon je ipak odbio da se pokori Božjoj volji i pusti narod da ide.

Kakvog li dramatičnog primer reči: „Oholost dolazi pred pogibao, i ponosit duh pred propast“ (Priče 16,18)!

ZA DALJE PROUČAVANJE

U knjizi *Stvaranje, patrijarsi i proroci* od Elen G. Vajt čitajte poglavlje pod naslovom „Egipatska zla“, str. 265-272 (original).

„Bog je dozvolio da Njegov narod oseti oštrinu egipatske surovosti da se ne bi prevario i pao pod izopačeni uticaj idolopoklonstva. Svojim postupanjem prema faraonu, Gospod je pokazao koliko mrzi idolopoklonstvo i koliko je odlučan da kazni surovost i tlačenje... Nije bila primenjena neka natprirodna sila da bi faraonovo srce otvrdnulo. Bog je faraonu pružao najočiglednije dokaze svoje božanske moći, ali je vladar tvrdoglavo odbijao da poslušna poruku. Posle svakog odbacivanja dokaza beskrajnje sile, postajao je još odlučniji u svom otporu. Seme pobune koje je posejao kada je odbacio prvo čudo, donelo je žetvu.“—Elen G. Vajt, *Stvaranje, patrijarsi i proroci*, str. 268 (original).

„Sunce i Mesec bili su predmeti obožavanja u Egiptu; u ovoj tajanstvenoj tami i ljude i njihove bogove porazila je sila koja je stala na stranu njihovih robova. Ipak, koliko god da je bila strašna, ova tama bila je dokaz Božjeg saosećanja i Njegove nespemnosti da uništava. Želeo je da ljudima da vremena za razmišljanje i pokajanje pre nego što pošalje poslednje i najstrašnije zlo.“ – *Stvaranje, patrijarsi i proroci*, str. 272 (original).

PITANJA ZA RAZGOVOR:

1. Pozabavite se malo više tim pitanjem zašto je faraon dopustio sebi da toliko otvrdne da je, čak i pošto je suočen sa onim što je morao biti očigledan i ispravan izbor – *Pusti narod da ide!* – ipak odbio da tako postupi. Kako neko može toliko da zavarava sebe? Koju vrstu upozorenja u tome treba da pronađemo za sebe, u pogledu toga koliko zaista možemo da otvrdnemo u grehu, i da donosimo krajnje pogubne odluke, čak i kada se ispravne odluke i prav put nalaze pred nama sve vreme? Koje su još biblijske ličnosti napravile istu vrstu greške? Setite se, na primer, Jude.
2. U jednom trenutku, usred pustošenja koje je navukao na svoju zemlju i svoj narod, faraon je izjavio: „Sada zgriješih; Gospod je pravedan, a ja i moj narod jesmo bezbožnici“ (2. Mojsijeva 9,27). Mada je to, u tom trenutku, bilo zaista predivno priznanje greha, kako ipak znamo da nije bilo iskreno?

Tekstovi za proučavanje u toku sedmice: 2. Mojsijeva 11,1-10; Mihej 6,8; 2. Mojsijeva 12,1-30; 1. Korinćanima 5,7; 2. Mojsijeva 13,14-16; Jevrejima 11,28.

Tekst za pamćenje: „I kad vam reku sinovi vaši: kakva vam je to služba? Recite: ovo je žrtva za prolazak Gospodnji, kad prođe kuće sinova Izrailjevih u Misiru ubijajući Misirce, a domove naše sačuva“ (2. Mojsijeva 12,26.27).

Deseto i poslednje zlo trebalo je uskoro da se obruši. Dato je poslednje upozorenje. Konačna odluka morala se doneti. To je zaista bilo pitanje života i smrti. Ne samo život pojedinca, već i dobrobit porodica i čitavog naroda bili su u pitanju. Faraon i njegovi zvaničnici biće odgovorni za sudbinu mnogih ljudi, bilo za život ili za smrt. Faraonov stav prema izraelskom živom Bogu određiće ne samo njegovu budućnost, već i budućnost njegovog naroda.

Kako se osećamo i šta radimo kada nas ozbiljnost situacije teško pritisne, i kad moramo da izaberemo svoj sledeći korak i svoj pravac, što je izbor koji može uveliko da utiče i na život mnogih drugih osim nas samih?

Bog je više nego spreman da nam da mudrost, razumevanje i silu da učinimo ono što je ispravno (1. Korinćanima 1,30; Filibljanima 2,13).

Problem je, međutim, u tome što mi, u svom tvrdokornom srcu, ne želimo uvek ono što je ispravno. Znamo šta je to, ali odbijamo da to učinimo. U izveštaju iz 2. Mojsijeve, odbijanje jednog čoveka da se potčini Bogu, čak i kad je bio suočen sa neoborivim dokazima, dovelo je do tragedije mnogih drugih osim njega samog, kao što se, uostalom, često dešava.

**Proučite pouku za ovu sedmicu da biste se pripremili za subotu, 2. avgust.*

JOŠ JEDNO ZLO

Prorok Amos je izjavio da „Gospod Gospod ne čini ništa ne otkrivši tajne svoje slugama svojim prorocima“ (Amos 3,7) a, preko proroka Mojsija, On je otkrio faraonu šta će se sledeće dogoditi. Faraonu je dato najozbiljnije upozorenje. To će biti pravedan sud nad ohološću, eksploatacijom, nasiljem i idolopoklonstvom – svim onim što je, u krajnjoj liniji, i izazvalo te nesreće nad Egiptom.

Pročitajte tekst 2. Mojsijeva 11,1-10. Koje upozorenje je Bog dao pre izvršenja suda nad Egiptom?

Bog je Egiptu dao vreme – tri dana tame (2. Mojsijeva 10,23) – da razmisli o nedavnim događajima i o njihovom značenju. Pružio im je tačke i poslednje izričito upozorenje, poslednju priliku da urade ono što je ispravno.

Ali stih 2. Mojsijeva 11,8 kaže da „otide Mojsije od Faraona s velikim gnjevom“. Zašto bi Mojsije otišao gnevan? Najverovatnije zato što je znao da će tragedija, deseto zlo, pogoditi mnoge nevine ljude – a sve samo zbog faraonove tvrdoće srca.

Takođe, broj deset je značajan u biblijskoj simbolici. Deset predstavlja puninu, potpunost ili dovršenost. (Setite se Deset zapovesti kao potpunog otkrivenja božanskog moralnog zakona.) Deset egipatskih zala upućuje na pun izraz Božje pravde, kazne i odmazde.

Bog je Sudija i On je protiv oholosti, nepravde, diskriminacije, arogancije, eksploatacije, surovosti i sebičnosti. On je na strani postradalih, zlostavljanih, iskorišćavanih i proganjanih. Bog će sprovesti pravdu, što je zapravo još jedan izraz Njegove ljubavi. (Videti sledeće stihove: Psalmi 2,12; Psalmi 33,5; Psalmi 85,11; Psalmi 89,14; Psalmi 101,1; Isaija 16,5; Jeremija 9,24.)

I mi bi, takođe, trebalo da damo sve od sebe da budemo i pravedni i puni ljubavi. Međutim, mi lako zapadamo u ekstreme, odlazeći u jednu ili drugu krajnost. Ponekad iz „ljubavi“ žmurimo na nepravde, na nešto što bi trebalo da se ispravi. Ili hladno sprovodimo pravdu, kao da je to nešto od čelika. Nijedna krajnost nije ispravna. Ovo je ideal: „Šta Gospod ište od tebe osim da činiš što je pravo i da ljubiš milost i da hodiš smjerno s Bogom svojim?“ (Mihej 6,8).

Ako već ne možemo da uspostavimo savršenu ravnotežu (a ne možemo), zašto je ipak bolje grešiti na strani milosti nego na strani pravde? I da li je?

PASHA

Pročitajte tekst 2. Mojsijeva 12,1-20. Koja je konkretna uputstva Bog dao Mojsiju i Aronu pre nego što je Izrael napustio Egipat?

Očekivalo bi se da Bog da uputstva Mojsiju i Aronu o tome kako da organizuju odlazak iz Egipta – to jest, kako da se pripreme za bekstvo, pogotovu kad je reč o starijima, majkama sa malom decom, životinjama i tako dalje. Međutim, Božje uputstvo je iznenađujuće – On im govori kako da proslave Pashu. Drugim rečima, fokus je na bogoslužjenju, na proslavljanju Gospoda, koji se spremao da ih izbavi. Sve ostalo će doći u svoje vreme.

Svaka porodica je trebalo da pripremi jagnje, i ništa nije smelo da propadne. Svako je morao da pojede svoju porciju, a u slučaju da porodica nije mogla da pojede celo jagnje, trebalo je da se udruži sa drugom porodicom, i da obeduju zajedno.

Pročitajte tekst 2. Mojsijeva 12,13.14. Šta se Gospod spremao da učini za njih kada dođe poslednje zlo? Šta sve to simbolizuje?

Izlazak je trebalo da se slavi redovno svake godine, ne samo kao sećanje na događaj iz prošlosti i na ono što je Bog uradio za njihove pretke, već i kao aktualizovanje (prikazivanje kao da se sada dešava) Božjeg oslobodilačkog čina za sadašnju generaciju. To je trebalo da bude sveže iskustvo za svaku grupu.

Stihovi 12 i 13 objašnjavaju značenje Pashe: božanska osuda na uništenje će „proći preko“, preskočiće, zaobići će Izraelce. Zato je trebalo da obeležavaju Pashu – „prolazak Gospodnji“. Na engleskom jeziku, ta reč (Passover) je kombinacija dve reči: „pass“ – proći ili preći i „over“ – iznad, preko, jer je uništenje „prošlo preko“, odnosno, *preskočilo* je ili *zaobišlo* izraelske domove, čiji su dovratnici bili obeleženi krvlju jagnjeta, znakom života i spasenja. Na jevrejskom, naziv tog praznika je *Pesah*, od glagola koji znači „preći preko“.

Proslava Pashe trebalo je da podseti svakog Izraelca na Božja moćna i milosrdna dela u korist Njegovog naroda. Ta proslava je doprinela tome da se obezbedi njihov nacionalni identitet i da se zapečate njihova verska ubeđenja.

Zašto je toliko važno da se uvek sećate dobra koje vam je Bog učinio u prošlosti, i da verujete da će vam On, isto tako, činiti dobro i u budućnosti?

PESAH

Pročitajte tekst 2. Mojsijeva 12,17-23. Kakvu ulogu je krv igrala u proslavljanju tog novog praznika?

Krv životinjske žrtve je ključni element u toj proslavi. Oni koji su hteli da uzmu učešća u toj gozbi, premazali su okvire vrata na svojim kućama krvlju zaklanog jagnjeta. Na taj način, pokazivali su svoju veru u Boga, uzdajući se u to da će ih On izbaviti od onoga sa čim će se suočiti oni koji nisu pokriveni tom krvlju.

Kakav moćan izraz evanđelja!

Pashalno jagnje je moralo da bude bez mane, jer je upućivalo na Isusa Hrista, „jagnje Božije koje uze na se grijehе svijeta!“ (Jovan 1,29). Krv životinje igrala je ključnu ulogu – ona je simbolizovala zaštitu i bila je znamenje života u trenutku smrti.

„A krv ona biće vam znak na kućama, u kojima ćete biti; i kad vidim krv, proći ću vas, te neće biti među vama pomora, kad stanem ubijati po zemlji Misirskoj“ (2. Mojsijeva 12,13).

Čitavo evanđelje bilo je povezano sa proslavom Pashe, jer je upućivalo ne samo na oslobođenje iz ropstva i odlazak u Obećanu zemlju, već i na žrtvu Isusa Hrista zbog naših greha, i na Njegove zasluge koje se pripisuju svima koji su pokriveni Njegovom krvlju.

Vekovima kasnije, osvrćući se na tu proslavu, apostol Pavle je pisao: „Očistite dakle stari kvasac, da budete novo tijesto, kao što ste prijesni; jer i pasha naša zakla se za nas, Hristos“ (1. Korinćanima 5,7).

Kvasac se koristio za pripremu testa raznih vrsta. On se prvi put pominje u Bibliji u vezi sa pripremom beskvasnog hleba veče uoči odlaska Izraelaca iz Egipta. Kvasac je trebalo da bude uklonjen i iz njihovih domova (2. Mojsijeva 12,8.15-20; 2. Mojsijeva 13,3-7). U tom naročitom kontekstu, kvasac je bio simbol greha (1. Korinćanima 5,6-8). Zato se, tokom praznika Pashe, nije smeo koristiti čitavih nedelju dana.

Beskvasni hleb je simbol bezgrešnog Mesije, koji je pobedio sva iskušenja i dao svoj život za nas (Jovan 1,29; 1. Korinćanima 5,7; Jevrejima 4,15). „Struk isopa“, umočen u krv, simbolizovao je Božju pročišćujuću blagodat (Psalmi 51,7). Ukratko, tokom celog praznika Pashe, otkriva se Isusovo iskupljujuće delo.

Kada je reč o tome koliko je greh zaista loš, čemu nas uči činjenica da je bila potrebna krv Isusa, Boga lično, da bismo se iskupili od greha?

PRENOŠENJE BAKLJE

Psalmista izjavljuje da naša deca mogu da upoznaju Boga i Njegovu brižnu ljubav. „Od koljena do koljena hvaliće djela tvoja, i silu tvoju kazivati“ (Psalmi 145,4). Jedna porodica trebalo je da govori drugoj porodici o Bogu, o Njegovim čudesnim delima i Njegovim učenjima, a sve to zato da bi se biblijsko znanje prenelo sledećoj generaciji.

Pročitajte tekst 2. Mojsijeve 12,24-28. Koja se važna misao tu iznosi?

Roditelji su bili prvi učitelji u Izraelu i trebalo je da svojoj deci pričaju o Izlasku. O tome nije trebalo govoriti samo kao o istorijskom događaju iz prošlosti, već je trebalo da bude izloženo kao njihovo lično iskustvo, iako se dogodilo mnogo ranije. Proslavljanjem tog praznika, trebalo je da se poistovete sa svojim precima, i da ta istorija bude ponovo proživljena i aktualizovana. Otac bi rekao: „Bio sam u Egiptu, video sam poraz egipatskih bogova i zla koja su pogodila Egipat, i oslobođen sam.“ U 2. Knjizi Mojsijevoj dvaput se naglašava da bi roditelji trebalo da odgovaraju na pitanja svoje dece o Pashi (videti tekstove: 5. Mojsijeve 6,6-8 i 2. Mojsijeve 13,14-16).

Važno je zapaziti da su Izraelci još uvek bili u Egiptu kada im je rečeno da proslave svoje oslobođenje od Egipta. Cela proslava je, dakle, bila čin vere. Pošto im je to rečeno, „narod savi glavu i pokloni se“ (2. Mojsijeve 12,27) svom Iskupitelju. Zatim su postupili prema uputstvima koja su im data u vezi sa Pashom.

U 5. Knjizi Mojsijevoj, Izraelci se podsećaju da svoju priču iznose na takav način da je mogu internalizovati (preneti na lični plan) kao sopstveno putovanje. Zapazite kolektivni ton tog izveštaja, kao i naglasak na sadašnje iskustvo: „Otac moj bijaše siromah Sirin i siđe u Misir s malo čeljadi, i bi ondje došljak, pa posta narod velik i silan i obilan na broju. Ali Misirci stadoše zlo postupati s nama, mučiše nas i udaraše na nas teške poslove. I mi zavapismo ka Gospodu Bogu otaca svojih, i Gospod ču glas naš, i pogleda na muku našu, na trud naš i na nevolju našu. I izvede nas Gospod iz Misira rukom krjepkom i mišicom podignutom, i strahotom velikom i znacima i čudesima. I dovede nas na ovo mjesto, i dade nam zemlju ovu, zemlju u kojoj teče mlijeko i med“ (5. Mojsijeve 26,5-9).

Takođe, prepričavanje i ponavljanje deci priče o Pashi (ili bilo kog događaja iz svete istorije) uveliko je pomagalo i roditeljima da se prisete šta je Bog učinio za njih i ceo narod. Govoriti o tome bilo je važno za govornika u istoj meri kao i za slušaoca.

BOŽANSKI SUD

U tekstu 2. Mojsijeva 12,29.30 čitajte o tome kako je Bog pobio prvence u Egiptu. Zašto se Bog usredsredio na prvence? (Videti takođe Jevrejima 11,28.)

Poslednje egipatsko zlo palo je na prvence. Bio je to božanski sud nad svim egipatskim bogovima, i nad svim porodicama koje su obožavale te lažne bogove, bezvredne idole koji su zapravo odražavali ljudske strasti, želje i strahove.

Kao što su prethodna zla pokazala, ti idoli su bili nesposobni da spasu svoj narod. Njihova bezvrednost je postala još očiglednija sada, tokom desetog zla, koje je donelo daleko najveće posledice po Egipćane.

„Po celoj egipatskoj zemlji, ponos svakog doma bio je bačen u prah. Krici i jauci ožalošćenih odjekivali su vazduhom. Vladar i dvorani, bleđih lica i drhtavih udova, stajali su užasnuti ovim nezamislivim prizorom.“ – Elen G. Vajt, *Stvaranje, patrijarsi i proroci*, str. 280 (original).

Faraon je predstavljao vrhovnu moć i boga Egipta, a njegov sin prvenac smatrao se božjim sinom. Izida je bila boginja zaštitnica dece. Heket je bila boginja koja je pohodila žene na porođaju, a Min je bio bog reprodukcije. Osim toga, bilo je nekoliko egipatskih bogova plodnosti. Svi ti bogovi bili su nemoćni u poređenju sa živim Gospodom. Mojsije kaže: „Ko je kao ti među silnima, Gospode? Ko je kao ti slavan u svetosti, strašan u hvali, i da čini čudesa?“ (2. Mojsijeva 15,11). Jotor je kasnije svedočio: „Sad vidim da je Gospod veći od svih bogova, jer čim se ponošahu onijem ih samijem nadvisi“ (2. Mojsijeva 18,11).

Prema 1. poglavlju 2. Mojsijeve, Egipćani su, na faraonovu zapovest, ubijali Izraelcima novorođene sinove kako bi ih oslabili, pokorili i ponizili. A sada je Božja kazna pogodila prvorođene sinove u Egiptu. Šta ljudi poseju, to i žanju.

Naše odluke i naše ponašanje donose posledice. A bolna je istina, koju smo svi iskusili, da posledice svojih pogrešnih postupaka ne trpimo sami. Drugi, ponekad mnogi drugi, čak i nevini, takođe pate. Takva je priroda greha.

U kom smislu ste vi propatili zbog tuđih greha? Ili, na koji način su drugi postradali zbog vaših greha? U čemu je naša jedina nada?

ZA DALJE PROUČAVANJE

U knjizi *Stvaranje, patrijarsi i proroci* od Elen G. Vajt pročitajte poglavlje pod naslovom „Praznik Pashe“, str. 273-280 (original).

„Pasha je istovremeno trebalo da bude i uspomena i simbol, ne samo da unatrag pokazuje na izbavljenje iz Egipta, već i unapred na još veće izbavljenje koje će Hristos postići kada bude oslobodio svoj narod iz okova greha. Žrtveno jagnje je predstavljalo Božje Jagnje, koje je naša jedina nada za spasenje. Apostol kaže: Jer i Pasha naša zakla se za nas, Hristos! (1. Korinćanima 5,7) Nije bilo dovoljno da se pashalno jagnje samo zakolje, već su se njegovom krvlju morali poškropiti dovratnici; tako se i zasluge Hristove krvi moraju primeniti na nas. Mi moramo verovati, ne samo da je On umro za svet, već da je umro za nas kao pojedince. Zasluge Žrtve pomirenja moramo primeniti na sebe.“ – Elen G. Vajt, *Stvaranje, patrijarsi i proroci*, str. 277 (original).

Do današnjeg dana, religiozne jevrejske porodice širom sveta proslavljaju Pashu, Pesah. Oni imaju nešto što se zove „Pashalni Seder“ („Seder“ znači „red/uređenje“) tokom kojeg se prisećaju Izlaska, a onda uživaju u posebnom obroku kao porodica. Neverovatno je da se to održava, doslovno, od vremena Izlaska! Jedino sedmi dan, subota, koju religiozni Jevreji takođe svetkuju, seže još dalje u prošlost.

PITANJA ZA RAZGOVOR:

1. Kako da razumemo Gospodnju „pravičnost“ prilikom ubijanja prvenaca, od kojih su mnogi svakako bili „nevini“? Kako to da uskladimo sa moćnom realnošću Božje ljubavi? Setite se, takođe, i Potopa. Kako to da razumemo?
2. Koji je smisao simboličke izjave da su vernici pokriveni Isusovom krvlju i da ih Njegova krv čisti od svakog bezakonja?
3. Pročitajte sledeće reči: „Hristovi sledbenici treba da steknu ovo Njegovo iskustvo. Oni treba da prime i prihvate Božju reč tako da ona postane pokretačka sila njihovog života i ponašanja. Hristovom silom oni se moraju preobraziti u Njegovo obličje, sa odsjajem božanskih osobina... Duh i delo Isusa Hrista moraju da postanu duh i delo Njegovih učenika.“ – Elen G. Vajt, *Stvaranje, patrijarsi i proroci*, str. 278 (original). Kako dopuštamo Hristu da u nama učini to što je tu napisano?

PREKO CRVENOG MORA

Tekstovi za proučavanje u toku sedmice: 2. Mojsijeva 12,31-36; Jakov 2,17-20; 2. Mojsijeva 13,1-14,31; Jevrejima 11,22; 2. Mojsijeva 15,1-21; Otkrivenje 15,2-4.

Tekst za pamćenje: „A Mojsije reče narodu: ne bojte se, stanite pa gledajte kako će vas Gospod izbaviti danas; jer Misirce koje ste vidjeli danas, nećete ih nigda više vidjeti do vijeka. Gospod će se biti za vas, a vi ćete mučati“ (2. Mojsijeva 14,13. 14).

Izlazak iz Egipta je najdramatičnije i najslavnije iskustvo Božjeg naroda u Starom zavetu. Taj događaj je božanski obrazac koji pokazuje kako je Bog porazio neprijatelje Jevreja i pobjedonosno ih doveo u Obećanu zemlju. To je takođe simbol spasenja i isкупljenja u Hristu.

S ljudske tačke gledišta, deca Izraelova nalazila su se u očajnoj, čak nemogućoj situaciji – iz koje oni sami, sopstvenim snagama, nikako nisu mogli da se spasu. Da bi se ikako izbacili, bio je neophodan božanski čin. Isti je slučaj sa nama i sa grehom: sami po sebi, mi se nalazimo u beznadežnoj situaciji. Potrebno nam je nešto dramatičnije čak i od Izlaska iz Egipta. A to smo i dobili – Hristov krst i ono što je Hristos na njemu učinio za sve nas.

Od Izraelovog odlaska iz zemlje Gesem, što se pominje u tekstu 2. Mojsijeva 12, do radosno otpevane Mojsijeve pesme, kao što vidimo u tekstu 2. Mojsijeva 15, nizali su se neverovatni događaji, događaji koji oduzimaju dah. Božji znaci, čuda i natprirodna dela izbavljenja predstavljaju vrhunac tih dešavanja.

Ali čak ni to ne može da se uporedi sa onim što je Hristos učinio za nas na krstu, o čemu nam je drama opisana u 2. Mojsijevoj dal samo blagi nagoveštaj.

**Proučite pouku za ovu sedmicu da biste se pripremili za subotu, 9. avgust.*

IDITE, POKLONITE SE GOSPODU

U noći Pashe, božanski sud je pao na one koji nisu bili pokriveni krvlju (2. Mojsijeva 12,1-12). Niko nije utekao zahvaljujući svom položaju, obrazovanju, društvenom statusu ili polu. Kazna je pogodila sve porodice i pojedince, od faraona do robova, pa čak i prvence životinja. Ponos Egipta bio je u prašini.

Pročitajte tekst 2. Mojsijeva 12,31-36. Koji čudan zahtev faraon iznosi, i to u trenutku kad im daje dozvolu da svi odu?

Kako je interesantno što faraon, govoreći Jevrejima da idu i da posluže Bogu, dodaje taj zahtev: „I mene blagoslovite.“

I mene blagoslovite?

Zašto bi on, vladar Egipta, „bog“ na zemlji među svojim narodom, tražio tako nešto? To zvuči kao da je konačno uvideo moć jevrejskog Boga i pozeleo da izvuče korist iz toga. Međutim, kako da ga Bog blagoslovi kad je ogrezao u pobuni, tvrdoglavosti, grehu i oholosti? Naravno, on je na kraju dao svoj pristanak, ali to nije bilo iz potčinjenosti volji Jahvea. Bilo je to, u stvari, zbog poraza. On se nije pokajao – kao što će njegovi kasniji postupci otkriti. Jednostavno je želeo da zaustavi pustošenje koje je uništavalo njegovo carstvo.

Faraon je bio ponižen. I s obzirom na tragične okolnosti izazvane najgorim od svih zala, dao je dozvolu Izraelu da napusti Egipat. Ono što je odbijao da odobri svaki prethodni put, bez obzira na patnje koje su njegovi postupci navlačili na narod, sada je dopustio.

A i egipatski narod je, razumljivo, žudeo da Jevreji odu. Kao što su govorili: Molimo vas, idite, jer „izgibosmo svi“.

Bog se u međuvremenu postarao da Izraelci ne napuste Egipat praznih ruku, već sa stvarima koje će im biti potrebne tokom putovanja za koje će se na kraju ispostaviti da će potrajati mnogo duže nego što su očekivali. Egipćani su dali Jevrejima te dragocene predmete samo da bi ih požurili da napuste zemlju, ali to je zapravo bila plata koja im je dugo bila uskraćivana tokom vekova ropskog rada. A, svakako, za Egipćane, ta cena za odlazak Jevreja iz njihove zemlje nije bila prevelika.

Koliko puta smo se „pokajali“ samo zbog posledica svojih postupaka, a ne zato što su ta dela sama po sebi pogrešna? Zašto to nije pravo pokajanje? Kako možemo naučiti da žalimo i zbog onih greha za koje smo se, u izvesnom smislu, „izvukli“, makar kratkoročno?

POSVEĆENJE PRVENACA

Obećano vreme iskupljenja, odnosno izbavljenja, bližilo se. Narod je trebalo da se pripremi. Nije trebalo samo da veruju, već i da postupaju u skladu s tim uverenjima. Bog im je kazao šta treba da rade, i sada je trebalo da to, u skladu sa verom, i urade. Princip o kom je apostol Jakov pisao, mada u potpuno drugačijem kontekstu, ovde se veoma dobro uklapa: „Ali hoćeš li razumjeti, o čovječe sujetni! da je vjera bez djela mrtva?“ (Jakov 2,17-20).

Pročitajte tekst 2. Mojsijeva 13,1-16. Izraelski prvenci bili su, Božjom blagodaću, pošteđeni tokom poslednjeg zla. Zašto je ta zapovest data za sva vremena, i šta bi ona trebalo da znači nama danas?

Bog je milostivo zaštitio porodice Izraelaca koje su bile pod krvlju, jer su oni, na osnovu vere, obeležili svoje dovratnike. A sada su od Gospoda, preko Mojsija, došla nova uputstva: „Posveti mi svakoga prvenca“ (2. Mojsijeva 13,2). Taj zakon je važio za ljude kao i za životinje.

Načelo koje stoji iza te naredbe je da sve pripada Bogu, jer je On naš Stvoritelj i Vlasnik svega postojećeg: „Gospodnja je zemlja i što je god u njoj, vasiljena i sve što živi na njoj“ (Psalmi 24,1). „Moje je srebro i moje je zlato, govori Gospod nad vojskama“ (Agej 2,8). Izraelski prvorođeni sinovi bili su prvi plodovi Božjih blagoslova, koje im je On darivao. Oni su takođe bili znak njihovog potpunog posvećenja Bogu i razumevanja da sve što poseduju potiče jedino od Njega.

Takođe, tu vidimo ideju o iskupljenju, o spasenju. Prvorođeni sinovi su pošteđeni smrti zato što su bili pokriveni krvlju. Iskupljeni su od smrti, kao i svi oni koji su pod Isusovom krvlju. Kao što i apostol Pavle piše o Isusu: „U kome imamo izbavljenje krvlju njegovom i oproštenje grijeha“ (Kološanima 1,14).

U međuvremenu, data su im pravila o tome kako treba da vrše to posvećenje u slavu svog izbavljenja iz egipatskog ropstva. Trebalo je da žrtvuju životinje, a svoje sinove da otkupe (2. Mojsijeva 13,12.13.15).

Stih 2. Mojsijeva 13,16 govori o tome šta je trebalo da stave na svoje ruke i između očiju. Na koji način to simbolizuje važnu duhovnu istinu da, koliko god vere imali, moramo i da postupamo u skladu s tom verom?

PRELAZAK PREKO CRVENOG MORA

Pročitajte tekst 2. Mojsijeva 13,17 – 14,12. Kako je Bog vodio Izraelce kada su napustili Egipat, i šta se sledeće dogodilo?

U skladu sa Božjim uputstvima datim Mojsiju, Izraelci su napustili Egipat kao dobro organizovana vojska. Jevrejski izrazi *tsaba*' i *makhaneh* govore u prilog tom opisu, a prevedeni su kao: „čete“, „vojska“, „tabor“, „vojnički red“ (2. Mojsijeva 6,26; 2. Mojsijeva 7,4; 2. Mojsijeva 12,17.41.51; 2. Mojsijeva 14,19.20; uporediti sa stihom: 2. Mojsijeva 13,18). Bili su podeljeni u grupe-odrede i marširali su kao vojska. Kasnije je Valaam sa moavskih brežuljaka video „Izrailja gdje stoji po plemenima (taborima) svojim“ (4. Mojsijeva 24,2).

Između ostalog, „Mojsije uze kosti Josifove sa sobom“ (2. Mojsijeva 13,19). To je veoma važan detalj u tekstu, i otkriva ispunjenje Josifove vere u Božja obećanja. Josif nikad nije izgubio iz vida Obećanu zemlju, iako je uživao u punom sjaju i svim privilegijama Egipta. Tražio je da njegove kosti budu odnete u zemlju Hanan (1. Mojsijeva 50,24.25). Verovao je da će Gospod sigurno posetiti Izraelce u Egiptu i odvesti ih u tu zemlju, kao što se zakleo (Jevrejima 11,22). Po svom dolasku u Hanan, Izraelci Josifove kosti „pogreboše u Sihemu“ (Isus Navin 24,32).

Stub od oblaka i stub od ognja bili su vidljivi znak Božjeg prisustva među Njegovim narodom. Gospod je tu boravio, a takođe i progovarao iz oblaka (2. Mojsijeva 14,24; 4. Mojsijeva 12,5.6).

U međuvremenu, faraon otkriva prave pobude svog srca. On nije obraćen, i nikad se nije iskreno pokajao. Njegovo traženje od Boga da ga blagoslovi bilo je farsa, možda čak i obmana sopstvenog srca. Zato je okupio svoju vojsku, i krenuo u poteru za odbeglim robovima. Koliko je samo taj čovek bio zaslepljen grehom!

Kada je narod video da se faraonova vojska približava, izgovorili su reči i izrazili osećanja koja će kasnije ponoviti više puta: „Zar ne bješe grobova u Misiru, nego nas dovede da izginemo u pustinji? Šta učini, te nas izvede iz Misira?“ (2. Mojsijeva 14,11).

Dakle, i nakon što su videli tako dramatično ispoljavanje Božje sile, uključujući i poštedu njihovih sopstvenih prvorođenih sinova, ljudi su i dalje pokazivali zapanjujući nedostatak vere.

Setite se kada ste se vi poslednji put suočili sa nekom strašnom situacijom. Kakva je bila vaša prva reakcija – vera u Boga ili nedostatak vere? Koje lekcije je trebalo da naučite iz te situacije, a koje bi mogle da vam pomognu sledeći put kada dođe do takve situacije (a doći će)?

MARŠIRANJE VEROM

Pročitajte tekst 2. Mojsijeva 14,13-31. Uprkos njihovom nedostatku vere, šta je Bog učinio za Izraelce?

Pošto je svesrdno verovao Bogu i Njegovoj Reči, Mojsije je ohrabrivao narod. On je izložio četiri ključne pojedinosti za postupanje u teškim situacijama:

1. „Ne bojte se“ (2. Mojsijeva 14,13). Prvi apel je da se uzdamo u Boga, jer se samo tako strah može pobediti. Isaija nas podseća na tu istinu izjavljajući da se vernici nalaze u Božjim rukama, i On će delovati u njihovu korist kada Ga prihvate kao svog Boga i Gospoda: „Ne boj se, jer sam ja s tobom; ne plaši se, jer sam ja Bog tvoj... Jer ja Gospod Bog tvoj držim te za desnicu, i kažem ti: ne boj se, ja ću ti pomagati“ (Isaija 41,10.13).
2. „Stanite“ (2. Mojsijeva 14,13). „Stajati mirno“ ne znači samo prestati sa gundanjem i očekivati velike stvari, već uzdati se u Boga i strpljivo čekati Njegovu moćnu intervenciju, jer će On sigurno delovati.
3. „Gledajte kako će vas Gospod izbaviti danas“ (2. Mojsijeva 14,13). Da bi naša vera rasla, važno je prepoznati Božje vodstvo i Njegovu podršku, i biti zahvalan za Njegovu obećanu pomoć. „Videti“ znači otvoriti nečije oči (jer je nevera slepa). Samo Bog može da obezbedi pobedu, sigurnost i spasenje. Bog je uvek na našoj strani, brine se za nas i pruža nam ono što nam je potrebno u odgovarajuće vreme.
4. „Gospod će se biti za vas“ (2. Mojsijeva 14,14). To ukazuje na ono što će Bog učiniti: On će se lično boriti za svoj narod. Golgota je konačni dokaz te realnosti, jer je na krstu Hristos porazio sotonu da bi nam dao večni život (Jovan 5,24; Jevrejima 2,14; Otkrivenje 12,10.11). Kasnije su čak i Egipćani priznali da se Gospod borio za Izraelce (2. Mojsijeva 14,25).

Božja zapovest Mojsiju bila je jasna: „Neka idu.“ Bog je otkrivao svoj plan delovanja korak po korak: (1) Božji anđeo i stub od oblaka krenuli su sa pročelja izraelskog tabora i stali iza njih, štiteći ih od egipatske vojske; (2) verom je Mojsije morao da pruži ruku ka moru; (3) Gospod je razdelio vodu i isušio je snažnim vetrom; i (4) rezultat je bio da su Izraelci bezbedno prošli posred mora, po suvom, na drugu stranu. Egipćani su ih slepo gonili, jer nisu videli da Bog čini nešto izvanredno za svoj narod. Odnosno, nisu to videli dok nije bilo prekasno, kao što su i priznali u stihu 2. Mojsijeva 14,25.

MOJSIJEVA I MARIJINA PESMA

Cela egipatska vojska bila je zbrisana. Niko nije preživio, uključujući i faraona (videti stih: Psalmi 136,15). Bio je to zapanjujući poraz za Egipćane i potpuna pobjeda za Božji narod. Nije ni čudo što kroz celu istoriju, do današnjeg dana, Jevreji prepričavaju taj događaj.

Pročitajte tekst 2. Mojsijeva 15,1-21. Kakav je sadržaj Mojsijeve pesme?

Ta pesma slavi Gospoda zato što je On moćni ratnik koji je porazio one koji su se suprotstavili Njegovom narodu. Mojsije lično razrađuje tu temu naglašavajući da je Gospod, njegov Bog, u isto vreme i njegova snaga, pesma i spasenje. Niko nije kao On, „slavan u svetosti, strašan u hvali, i da čini čudesa“ (2. Mojsijeva 15,11).

Mojsijeva pesma u potpunosti je posvećena Bogu, tome ko je On i šta radi. Gospod se veliča, hvali i ceni zbog izvanrednog dela koje je učinio za svoj narod. Zahvalnost i obožavanje su prirodan odgovor na Božju dobrotu prema nama. Visoko uvažavanje Njegove ljubavi preduslov je energičnog duhovnog života. Božja postojana ljubav se posebno naglašava i slavi, jer će On voditi narod koji je iskupio, i odvešće ih u sveto prebivalište. Mojsije predviđa da će Bog osnovati svetilište na gori svog nasleđa (2. Mojsijeva 15,17), što sve unapred upućuje na Sion i hram u Jerusalmu.

U tekstu Otkrivenje 15,2-4 iskupljeni pevaju pesmu Mojsijevu i pesmu Jagnjetovu. Možete li da zamislite kako će to zvučati na nebu, to slavljenje Boga zbog Njegovih velikih i čudesnih dela, veličanje Boga zbog Njegovih pravednih i istinitih sudova, i hvaljenje Boga zbog Njegovih pravičnih dela i Njegove svetosti?

Zapazite poslednji stih te pesme. „Jer će svi neznabošci doći i pokloniti se pred tobom; jer se tvoji sudovi javiše.“ To jest, kad se svi Božji sudovi – naročito Njegovi sudovi nad zlom i tlačenjem ljudi, što je hiljadama godina prolazilo nekažnjeno – budu javno pokazali, iskupljeni iz naroda će Ga hvaliti zbog tih sudova.

Imanuel Kant je rekao da, ukoliko je Bog pravedan, onda mora postojati neka vrsta života posle smrti. Zašto se može reći da je ta izjava tačna, i kako da naučimo da verujemo u to da će jednog dana pravda, koja nam je ovde tako dugo nedostajala, zaista doći? Kako možemo peti utihu iz te nade?

ZA DALJE PROUČAVANJE

U knjizi *Stvaranje, patrijarsi i proroci* od Elen G. Vajt pročitajte poglavlje pod naslovom „Izlazak iz Egipta“, str. 281-290 (original).

Bog je bio sa Izraelcima uprkos tome što su imali tako malo vere. Voleo je da ih vodi i poučava o tome kako da razmišljaju i ponašaju se kao Njegov izabrani narod. Vodio ih je strpljivo i upućivao ih na mesta gde će nailaziti na manje izazova. Elen G. Vajt objašnjava: „Izrailjci su... raspolagali... malim znanjem o Bogu i imali malo vere u Njega, pa bi se sigurno uplašili i obeshrabrili. Bili su slabo naoružani i nespremni za rat, njihov duh bio je oslabljen dugim robovanjem, a bili su opterećeni ženama i decom, krupnom i sitnom stokom. Vođeći ih putem prema Crvenom moru, Gospod se otkrio kao Bog pun milosti i razboritosti.“ – Elen G. Vajt, *Stvaranje, patrijarsi i proroci*, str. 282 (original).

U vezi sa Mojsijevom pesmom, u jednom biblijskom komentaru čitamo: „Izvesnost tog Božjeg iskupiteljskog čina u istoriji uverava nas da nemamo čega da se bojimo u budućnosti. Poslednja strofa se usredsređuje na buduće neprijatelje s kojima će se (Izraelci) suočiti prilikom osvajanja Hanana. Zbog delovanja Božje moćne 'ruke', za njih se kaže: 'Zamuknuće kao kamen' (2. Mojsijeva 15,16). Kada se suočimo sa nemogućnostima, kada se osetimo sateranim u ćošak i ne znamo kojim putem da krenemo, možemo naći sigurnost u 'Pesmi Mojsijevoj', jer ona slavi uspomenu na jedan veliki događaj u istoriji Božjeg naroda.“ – *Andrews Bible Commentary*, „Exodus“ (Berrien Springs, MI: Andrews University Press, 2020), str. 214.

PITANJA ZA RAZGOVOR:

1. Zašto se tako često nalazimo u istom položaju kao i Jevreji nakon svog čudesnog izbavljenja iz Egipta, a pre izazova kod Crvenog mora? Odnosno, zašto nam je, i pored toga što smo suočeni sa toliko dokaza o Božjoj dobroti prema nama i o Njegovoj sili, još uvek tako lako da iskusimo, pa čak i javno ispoljimo, nedostatak vere?
2. Čak i posle svega što se dogodilo, uključujući gubitak prvorođenih sinova, zašto je faraon i dalje gonio Izrael? Kako nam to pokazuje koliko je za bilo koga od nas opasno da postane okoreo u grehu (ili prema grehu)?
3. Premda se svi povremeno suočavamo sa strašnim iskušenjima, mnogi od nas su imali (i još uvek imaju) neke veoma dobre dane, neke veoma dobre trenutke, kada se ništa loše nije dešavalo ni nama ni našim voljenima. Zašto ne bismo gledali na te trenutke kao na dokaz Božje blagodati i zašтите jer, u krajnjoj liniji, jasno nam je da živimo na „neprijateljskoj“ teritoriji? Odnosno, zašto bi trebalo uvek da se setimo da hvalimo Boga i u dobrim vremenima, s obzirom da nikad ne znamo kakvih smo nedaća možda pošteđeni?

HLEB I VODA ŽIVOTA

Tekstovi za proučavanje u toku sedmice: 2. Mojsijeva 15,22-16,36; 1. Mojsijeva 3,1-6; 2. Mojsijeva 17,1-7; 1. Korinćanima 10,4; 2. Mojsijeva 18,1-27; 1. Korinćanima 10,11.

Tekst za pamćenje: „A Gospod reče Mojsiju: dokle ćete se protiviti zapovjestima mojim i zakonima mojim? Vidite, Gospod vam je dao subotu, zato vam daje šestoga dana hljeba na dva dana. Stojte svaki na svom mjestu, i neka ne odlazi niko sa svojega mjesta u sedmi dan. I počinu narod u sedmi dan“ (2. Mojsijeva 16,28-30).

Pošto je napustio Egipat, Izrael se našao na nepoznatom putu ka Obećanoj zemlji. Narod se suočio sa zahtevnim i dugim putovanjem, i trebalo je da nauči mnoštvo novih lekcija. Gospod će ih voditi i brinuti o njima. I, da – On je želio da im pomogne da rastu, ali oni su morali da se nauče disciplini, samokontroli, samopožrtvovanosti, ne-sebičnosti, poverenju u Gospoda, a naročito poslušnosti.

Mojsije je bio vidljivi vođa, i narod je morao da sledi njega i njegovo vođstvo ako je hteo da trijumfuje. Od ključne važnosti za njih bilo je da ostanu zajedno, da saraduju kao zajednica, i da pomažu jedni drugima. Pred njima je bilo mnogo prepreka i izazova. A njihov duhovni rast je u velikoj meri zavisio od toga kako su izlazili na kraj sa tim izazovima i kako su odgovarali Mojsiju, pogotovu kad su izazovi postajali veliki.

Poznata kineska izreka da „putovanje od hiljadu milja počinje jednim korakom“ mogla se u potpunosti primeniti na njihovu situaciju, i oni su na svakom koraku morali da se oslanjaju na Gospodnja uputstva. Tragično je što, kao što ćemo videti, oni te lekcije nisu učili lako.

Ali, uostalom, ko jeste?

**Proučite pouku za ovu sedmicu da biste se pripremili za subotu, 16. avgust.*

GORKE VODE

U biblijskim narativima, različite ličnosti, dobre ili loše, igrale su različite uloge, a od nas se očekuje da obratimo posebnu pažnju na zaplete, mesta, vremena i negativce u priči. Međutim, ono što je najvažnije u svakoj priči, uglavnom je razrešenje zapleta i pouke koje se mogu izvući. Ni ovi izveštaji nisu izuzetak u tom smislu.

Kao što pojedine epizode pokazuju, Bog je Mirotvorac i Onaj koji rešava probleme. Međutim, Njegov posao se komplikuje zbog neverovanja naroda. Zbog svog stalnog gundanja i neposlušnosti, Jevreji su doživeli ozbiljne komplikacije, pa čak i tragedije. Navukli su na sebe mnoge teškoće zbog svoje nepoverljivosti i nepokajanja.

Pročitajte tekst 2. Mojsijeva 15,22-27. Posle prelaska Crvenog mora, kakva je bila pozadina prvog učinjenog čuda?

Prvi test vere Izraelca povezan je sa potrebom za vodom, što ne čudi s obzirom na surovo, vrelo i sušno pustinjsko okruženje. Posle tri dana putovanja, narod je konačno pronašao vodu, ali ona nije bila za piće. *Marah* znači „gorka“, i zato što je voda bila gorka, vera Izraelaca u njihovog brižnog Gospoda brzo se pokolebala. Međutim, Bog je reagovao saosećajno, i prvo čudo je izvedeno uz pomoć komada drveta. Naravno, nije drvo učinilo tu vodu slatkom i pogodnom za piće, već Gospod. A narod je morao da nauči važne lekcije: (1) da je potrebno strpljenje u iščekivanju pogodnog trenutka koji Gospod odredi; i (2) da Bog deluje u saradnji sa ljudima.

Međutim, Izraelci su tako mnogo toga uzimali zdravo za gotovo, i brzo zaboravljali velika čuda koja je Bog učinio za njih – čuda zbog kojih su Mu tako oduševljeno pevali hvale, izjavljujući: „Ko je kao ti među silnima, Gospode? ko je kao ti slavan u svetosti, strašan u hvali, i da čini čudesa?“ (2. Mojsijeva 15,11).

Pa ipak, i posle njihovog gundanja, Bog je obećao da neće pustiti na Izraelce „nijedne bolesti“ (2. Mojsijeva 15,26) koja je pogađala Egipćane. On će ih štititi. Međutim, ispunjenje tog obećanja mogli su da dožive samo pod uslovom da Mu ostanu verni.

Kakva iskušenja i nevolje ste vi navukli na sebe? Kakvu utehu vam može pružiti saznanje da će Bog i dalje raditi u vašu korist ako budete saradivali s Njim?

PREPELICE I MANA

Nažalost, u tim hodočasničkim pričama postoji obrazac pobune koji se ponavlja. Narod je bio zlosrećno zaboravan kad je reč o tome kako im je moćna Božja ruka pomagala u prošlosti i kako je On obezbeđivao rešenja za njihove probleme. Dopuslili su da ih trenutni problemi zaslepe za njihov krajnji cilj i predivnu budućnost koja im je obećana. To je uobičajeni problem među Božjim narodom čak i danas.

Pročitajte tekst 2. Mojsijeva 16,1-36. Šta je bio uzrok gundanja Izraelaca i šta je potom usledilo?

Važno je zapaziti da su iskušenja u Bibliji često povezana sa hranom. U Edemskom vrtu, Pad je bio povezan sa jedenjem ploda sa zabranjenog drveta poznanja dobra i zla (1. Mojsijeva 2,16.17; 1. Mojsijeva 3,1-6). Tokom Isusovog kušanja u pustinji, sotonin prvi napad na Njega bio je preko hrane (Matej 4,3). Isav je izgubio svoje pravo prvorođstva zbog nedisciplinovanog apetita (1. Mojsijeva 25,29-34). Kako je često Izraelova neposlušnost bila povezana sa hranom i pićem! Nije čudo što je Mojsije podsetio kasnije generacije:

„Čovjek ne živi o samom hljebu nego o svemu što izlazi iz usta Gospodnjih“ (5. Mojsijeva 8,3).

Mana je, naravno, bila nebeski hleb kojim je Bog snabdevao Izraelce tokom 40 godina njihovog putovanja kroz pustinju. Preko tog dara, učio ih je da je On Stvoritelj svega i da On sve obezbeđuje. Takođe, Bog je upotrebio to natprirodno snabdevanje manom i da bi im pokazao kako da drže sedmi dan, Subotu.

Svake sedmice dešavala su se četiri čuda: (1) tokom pet dana, Bog je davao dnevno sledovanje mane; (2) petkom je davana dvostruka količina mane; (3) mana se nije kvarila od petka do Subote; i (4) mana nije padala subotom. Bog je stalno izvodio ta čuda da bi se narod sećao subotnog dana i slavio Božju dobrotu u taj dan. Bog je kazao: „Vidite, Gospod vam je dao subotu“ (2. Mojsijeva 16,29).

Ljudi vole da jedu. Stvoreni smo tako da volimo da jedemo. Bogato obilje hrane koja raste iz tla (naša prvobitna ishrana) otkriva ne samo da Bog želi da jedemo, već i da volimo to što jedemo. Kako se, međutim, taj divni dar, hrana (i naša ljubav prema hrani), može zloupotrebiti?

VODA IZ STENE

U pustinji vam je potrebno mnogo vode. Bog se pobrinuo za taj problem i pored toga što su ljudi bili svadljivi, nisu Mu verovali, čak su i kušali Njegovu sposobnost i spremnost da im da vodu. A u svom neverovanju, osvrtni su se na Egipat.

Pročitajte tekst 2. Mojsijeva 17,1-7. Koju pouku je narod trebalo da izvuče iz tog neprijatnog događaja?

Mojsije je nazvao to mesto *Masa*, što znači „kušanje“, i *Meriva* što znači „svađa“. Gospod je dao Izraelcima vodu uprkos njihovom neverovanju. Trebalo je, dakle, da ih ta dva imena podsećaju na to da ne kušaju Boga i ne svađaju se s Njim (Jevrejima 3,7.8.15). Oni su ozbiljno dovodili u pitanje Božje prisustvo među njima, iako su već videli mnogo opipljivih dokaza ne samo Njegovog prisustva, već i Njegove sile i autoriteta.

„Mojsije je udario po steni, ali je Božji Sin, sakriven u stubu od oblaka, stajao pored njega i učinio da poteče živa voda. Ne samo Mojsije i starešine, već i ceo skup koji je stajao u pozadini – svi su videli Gospodnju slavu; ali da je oblak bio uklonjen, bili bi pobijeni blistavim sjajem Onoga koji je u njemu prebivao.“ – Elen G. Vajt, *Stvaranje, patrijarsi i proroci*, str. 298 (original).

Voda je simbol života, jer bez vode života nema. Svakoj ćeliji našeg tela potrebna je voda. Šezdeset procenata nas samih čini voda. Čak su i naše kosti sačinjene delimično od vode. To što im je Bog obezbedio vodu u pustinji za Izraelce predstavljalo je znak da se On brine za njihove potrebe, i da se mogu pouzdati u Njega. Ali, opet, i oni su morali da budu poslušni.

Mnogo vekova kasnije, apostol Pavle u 1. Korinćanima 10,4 podseća vernike da je iskustvo Izraelaca u pustinji bilo jedinstveno. Ne samo da ih je predvodio Hristos lično, već ih je On i snabdevao vodom (Psalmi 78,15.16) i zadovoljavao im druge duhovne i fizičke potrebe. Zato Pavle objavljuje: „A stijena bješe Hristos.“ Za njih, Hristos je bio Izvor života i Davalac večnog života. Kao što je stena čvrsta, tako je Bog čvrsto vodio svoj narod. Na Njega se možemo osloniti, jer On ne propušta da ispuni svoja obećanja.

U pogledu čega, upravo sada, treba da verujete Bogu? Kako možete naučiti da se potčinite Njegovoj volji i da čekate na Njega da deluje u svoje vreme? Zašto to nije uvek tako lako učiniti?

JOTOR

Mojsija je posetio Jotor, njegov tast, koji se zvao i Raguilo (2. Mojsijeva 2,18). Jotor je poveo sa sobom Mojsijevu ženu, Seforu, i njegova dva sina, Girsama i Eliezera. Kad je Mojsije čuo da dolaze, izašao je da ih dočeka.

Pročitajte tekst 2. Mojsijeva 18,1-27. Koji su se krupni koraci u istoriji naroda tu odigrali?

Jotor je došao jer je čuo za Božje zadivljujuće izbavljenje Izraela. Mojsije mu je detaljno ispričao „sve što učini Gospod Faraonu i Misircima radi Izrailja, i sve nevolje, koje ih nalaziše putem, i kako ih izbavi Gospod“ (2. Mojsijeva 18,8).

Jotor je hvalio Božju dobrotu i Njegovo izvanredno delovanje u korist naroda, govoreći: „Blagosloven da je Gospod, koji vas izbavi iz ruke Misirske i iz ruke Faraonove, koji izbavi narod iz ropstva Misirskoga. Sad vidim da je Gospod veći od svih bogova, jer čim se ponošahu onijem ih samijem nadvisi“ (2. Mojsijeva 18,10.11).

Ono što tu vidimo je primer kako je Božje delovanje među Njegovim narodom trebalo da bude svedočanstvo svetu o tome ko je pravi Bog i šta On može da učini za svoj narod.

U vreme kad je saznao za pravog Boga, Jotor je i sam imao nešto da ponudi Božjem narodu – mudar i koristan savet. Mojsije je trebalo da organizuje sudski sistem na pravednim i poštenim principima. Takođe su mu bile potrebne posvećene i verne sudije, ljudi od integriteta. Jotor je mudro nabrojao sledeće kvalifikacije: (1) ljudi koji se boje Boga; (2) koji su pouzdani; i (3) koji mrze na nepošten dobitak. Sposobni ljudi dobrog karaktera trebalo je da budu postavljeni nad različitim jedinicama od hiljadu, sto, pedeset i deset ljudi. Na taj način, Mojsijev upravljački teret bio bi smanjen, i on bi mogao da se usredsredi na značajnije probleme. A tako bi i narod bio dobro opslužen.

Mojsije je prihvatio Jotorov mudar savet (2. Mojsijeva 18,24), imenovao je vođe i dodelio im različite upravljačke uloge (videti takođe: 5. Mojsijeva 1,9-18).

A mogao je Mojsije i jednostavno da odbrusi tom starijem čoveku, i kaže mu da gleda svoja posla. No on to nije učinio. Koje važne pouke možemo izvući iz njegove spremnosti da sasluša tog čoveka, koji čak nije ni bio Jevrejin?

HLEB I VODA ŽIVOTA

Pročitajte tekst 1. Korinćanima 10,11. Šta Pavle navodi kao razlog zašto su ti događaji zabeleženi?

Pavle objašnjava da sve što se dešavalo Izraelcima predstavlja primer i opomenu za Hristove sledbenike, i pomaže im da izbegnu iste nevolje. Odnosno, oni treba da uče iz tih primera. To je i te kako značajno uputstvo za nas, „na koje pošljedak svijeta dođe“. Bog daje svom narodu Svetog Duha da ih osnaži delovanjem svoje „sile i ljubavi i čistote“ (2. Timotiju 1,6.7), da bi mogli da donose ispravne odluke i da slede Njegovo učenje. Isus Hristos je Izvor novog života (Jovan 14,6), i samo On može da nas pretvori u „žrtvu živu, svetu, ugodnu Bogu... Ne vladajte se prema ovojme vijeku, nego se promijenite obnovljenjem uma svojega, da biste mogli kušati koje je dobra i ugodna i savršena volja Božija“ (Rimljanima 12,1.2).

Isus je kasnije iz tih izveštaja izvlačio pouke, naročito u vezi sa manom i vodom, koristeći te slike da bi poučavao ljude istinama o sebi – Onome koji ih je vodio kroz pustinju.

Pročitajte sledeće tekstove: Jovan 4,7-15 i Jovan 6,31-51. Koje su tu istine otkrivene za nas kao hrišćane?

Žena Samarjanka je otkrila da Hristos nudi nešto što nije mogla da dobije nigde drugde. Unutrašnja žeđ za mirom, radošću i srećom dolazi od Boga, i zato samo Bog može da je zadovolji (Psalmi 42,1.2).

Kasnije, u kontekstu mane, Isus objašnjava da je Bog, a ne Mojsije, bio taj koji je njom snabdevao narod. A onda je izjavio: „Ja sam hljeb života: koji meni dolazi neće ogladnjeti“ (Jovan 6,35). Isus je tri puta ponovio da je On hleb života (Jovan 6,35.41.48).

Kao što je mana u pustinji bila „hljeb s neba“ (Jovan 6,31.32), tako je i voda iz stene bila Hristov dar za zadovoljenje njihove žeđi. Osim tih fizičkih aspekata, hleb i voda imaju i duhovni značaj, jer je Isus Hristos „hleb života“ (Jovan 6,35.48) i „voda živa“ (Jovan 4,10.11.14; Jovan 7,37.38). Samo u Njemu, dakle, naša duhovna žeđ i glad može biti zaista zadovoljena.

ZA DALJE PROUČAVANJE

U knjizi *Stvaranje, patrijarsi i proroci* od Elen G. Vajt pročitajte poglavlje pod naslovom „Od Crvenog mora do Sinaja“, str. 291-302 (original).

Nedugo nakon incidenta sa vodom narod se suočio sa novom opasnošću (videti 2. Mojsijeva 17,8-16) – napalo ih je žestoko i ratoborno pleme, Amaličani. „Amaličanima nije bio nepoznat Božji karakter ili Njegova vlast, ali umesto da Ga se boje, oni su odlučili da prkose Njegovoj sili. Podsmevali su se Mojsijevim čudima pred Egipćanima i rugali se strahovanjima okolnih naroda. Zavetovali su se svojim bogovima da će uništiti Jevreje, tako da nijedan ne pobjegne, i hvalisali se da Bog Izrailjev nema dovoljno snage da im se odupre. Izrailjci im nikada nisu pretili niti su ih oštetili. Zato je njihov napad bio potpuno neizazvan. Samo zato da bi pokazali mržnju i prezir prema Bogu, pokušali su da unište Njegov narod. Amaličani su već dugo bili drski grešnici i njihovi zločini su vikali ka Gospodu tražeći osvetu, ali ih je Njegova milost uporno pozivala na pokajanje; međutim, kada su se amalički ratnici bacili na umorne i nenoružane izrailjske putnike, zapečatili su sudbinu svoga naroda.“ – Elen G. Vajt, *Stvaranje, patrijarsi i proroci*, str. 300 (original).

PITANJA ZA RAZGOVOR:

1. Zadržite se više na toj ideji da je Jotor saznao za pravog Boga upravo na osnovu onoga što je Bog učinio za svoj narod. (Videti: 5. Mojsijeva 4,4-8.) Zašto taj princip važi i danas? Postavite pitanje sebi i svom razredu: Kakvu vrstu svedočanstva vaša crkva prikazuje svetu? Šta mi govorimo svetu o prirodi i karakteru našeg Boga?
2. Pročitajte ponovo stih 1. Korinćanima 10,4. Čemu bi to trebalo da nas nauči o staroj jeresi, u koju neki i danas veruju, a koja kaže da je starozavetni Bog osvetoljubiv, pun mržnje i nespreman da oprosti, za razliku od onoga što vidimo u Isusu? Kako nam taj stih otkriva zašto je to verovanje pogrešno?
3. Pročitajte ponovo šta je Elen G. Vajt napisala o tome kako su Amaličani dobili priliku da saznaju za pravog Boga. Uporedite njihov stav sa Jotorovim. Koje lekcije možemo naučiti o tome zašto je Bog izvršio sud ne samo nad njima, već i nad mnogim drugim plemenima u starom svetu, sa kojima je Izrael došao u dodir?

ZAVET SA SINAJA

Tekstovi za proučavanje u toku sedmice: 2. Mojsijeva 19,1-20,17; Otkrivenje 21,3; 5. Mojsijeva 5,6-21; Jakov 1,23-25; Rimljanima 3,20-24; Rimljanima 10,4.

Tekst za pamćenje: „Vidjeli ste šta sam učinio Misircima i kako sam vas kao na krilima orlovijem nosio i doveo vas k sebi. A sada ako dobro uzaslušate glas moj i ušćuvate zavjet moj, bićete moje blago mimo sve narode, premda je moja sva zemlja. I bićete mi carstvo svešteničko i narod svet“ (2. Mojsijeva 19,4-6).

Gde je Bog odveo Izraelce nakon što ih je oslobodio iz Egipta? U Obećanu zemlju – gde drugde? Međutim, koliko god da je geografski ispravan, taj odgovor je, u teološkom smislu, pogrešan. Sam Bog odgovara na to pitanje: „Vidjeli ste šta sam učinio Misircima i kako sam vas kao na krilima orlovijem nosio i *doveo vas k sebi*“ (2. Mojsijeva 19,4; italik dodat). Dakle, biblijsko-teološki odgovor na to pitanje otkriva Božji prioritet i cilj: Gospod ih je doveo k samom sebi.

Kada se ljudi udalje od Boga, On ih traži i poziva da Mu se vrate. Najbolji primer te duboke istine vidimo u Edemskom vrtu, kada su Adam i Eva zgrešili Bogu, prekršili Njegovu zapovest i sakrili se od Njega. On je tada preuzeo inicijativu i pozvao Adama, pitajući ga: „Gde si?“ (1. Mojsijeva 3,9). On uvek preduzima prvi korak. Isus to rečito izražava: „Hodite k meni svi koji ste umorni i natovareni, i ja ću vas odmoriti. Uzmite jaram moj na sebe, i naučite se od mene; jer sam ja krotak i smjeran u srcu, i naći ćete pokoj dušama svojijem“ (Matej 11,28.29).

Bog poziva sve nas, a naša večna sudbina zavisi od našeg odgovora.

**Proučite pouku za ovu sedmicu da biste se pripremili za subotu, 23. avgust.*

KOD GORE SINAJ

Pročitajte tekst 2. Mojsijeva 19,1-8. Šta im je Bog obećao tu, u podnožju gore Sinaj?

Bog je doveo Izraelce do gore Sinaj, gde im je ubrzo potom dao De-set zapovesti (Dekalog). *Džebel Musa* (nadmorska visina: 2.285 metara) je verovatno mesto Mojsijevih ponovljenih susreta sa Bogom (na primer, 2. Mojsijeva 3,1; 2. Mojsijeva 19,2; 2. Mojsijeva 24,18), a mnogo kasnije, i prorok Ilija se tu sreo sa Gospodom (1. O carevima 19,8). To je ista gora na kojoj je Bog i pozvao Mojsija da izvede Izrael iz Egipta (2. Mojsijeva 3,1.10). Tom prilikom, Bog je otkrio Mojsiju da će Mu se on, zajedno sa oslobođenim Izraelom, pokloniti upravo na tom mestu, što će mu biti znak da je Bog Avrama, Isaka i Jakova taj koji ih vodi (2. Mojsijeva 3,12).

Posle dva meseca putovanja, Izraelci su stigli do Sinaja (2. Mojsijeva 19,1), gde će ostati otprilike godinu dana (uporediti stih 2. Mojsijeva 19,1 sa stihovima 4. Mojsijeva 10,11.12). Tokom te godine, doneti su mnogi zakoni, kao što je opisano u tekstovima: 2. Mojsijeva 19-40; 3. Mojsijeva 1-27 i 4. Mojsijeva 1,1-10,10. Boravak Izraela u podnožju gore Sinaj predstavlja središnji deo narativa koji nalazimo u pet Mojsijevih knjiga. Na temelju toga, postali su Božji izabrani narod, jedini narod koji nije ogrezao u paganstvu i idolatriji.

Dakle, Bog preuzima inicijativu i uspostavlja zavet između sebe i Izraela. Pod uslovom da narod bude poslušan i da održava odnos sa Njim, Bog obećava da će od njih načiniti posebno blago, carstvo svešteničko, sveti narod.

Biti sveti narod znači biti posvećen Bogu i otkrivati Njegov karakter drugima, a naročito okolnim narodima. Oni su bili pozvani da deluju i kao svešteničko carstvo, koje će povezivati druge ljude sa Bogom, dovodeći ih ka Njemu i učeći ih o Njegovim putevima i zakonima. Trebalo je da budu Božje posebno blago, jer je On želeo da Izrael bude kanal preko kojeg će svet biti obasjan znanjem o Njemu i Njegovom karakteru.

Taj zavet je predstavljao zvanično uspostavljanje odnosa između Boga i Njegovog naroda. Opšta zavetna formula, sa neznatnim varijacijama u različitim tekstovima, glasi: „Biću im Bog i oni će mi biti narod“ (videti: 2. Mojsijeva 6,7; 3. Mojsijeva 26,12; Jeremija 24,7; Jeremija 31,33; Jevrejima 8,10; Otkrivenje 21,3).

Zamislite da ste Božje „posebno blago“! Koje bi posebne privilegije to obuhvatalo? Koje biste posebne odgovornosti imali?

PRIPREMANJE ZA DAR

Pročitajte tekst 2. Mojsijeva 19,9-25. Kako je Bog pripremao Izrael da primi Deset zapovesti?

Bog je dao posebna uputstva o tome šta je trebalo da Izraelci rade u okviru pripreme za davanje zakona sa Sinaja. Spoljašnja čistoća koja se od njih tražila, trebalo je da odražava njihovo potpuno posvećenje Bogu. Trebalo je da budu spremni za predstojeće veličanstveno ispoljavanje Gospodnje slave. A ono je bilo praćeno time što „gromovi zagrmješe i munje zasijevaše, i posta gust oblak na gori, i zaturbi truba veoma jako, da zadrhta sav narod koji bijaše u okolu“ (2. Mojsijeva 19,16).

Dekalog (Deset zapovesti) predstavlja srž Božjeg otkrivenja i biblijske etike. On čini suštinu i temelj božanskih standarda za celo čovečanstvo. Njegovi principi su večni i sveobuhvatni.

Prema biblijskom izveštaju, Dekalog je objavio Bog (2. Mojsijeva 19,19; 2. Mojsijeva 20,1; 5. Mojsijeva 5,4.5.24), a On ga je i napisao (2. Mojsijeva 24,12; 2. Mojsijeva 31,18; 5. Mojsijeva 5,22). On je dvaput dat Mojsiju kao poseban *dar* (2. Mojsijeva 32,19; 2. Mojsijeva 34,1; 5. Mojsijeva 10,1.2).

U 2. Mojsijevoj, Dekalog se naziva „svedočanstvo“ (jevrejski: *edut*; 2. Mojsijeva 31,18); ili „reči zaveta“ (jevrejski: *dibre habberit*; 2. Mojsijeva 34,28). U 5. Mojsijevoj, te reči su zapisane na „ploče kamene, ploče zavjeta“ (5. Mojsijeva 9,9.11.15). Međutim, nijedna knjiga na jevrejskom jeziku ne koristi izraz „deset zapovesti“ (jevrejski: *mitzvot*, „zapovesti“). Umesto toga, oni ih tri puta nazivaju „deset reči“. Jevrejski izraz je *‘aseret haddebarim*, od *dabar*, što znači „reč, rečenica, materija, stvar, govor, priča, obećanje, iskaz“. (Videti: 2. Mojsijeva 34,28; 5. Mojsijeva 4,13; 5. Mojsijeva 10,4.)

Postoje dve verzije Dekaloga sa sasvim neznatnim razlikama. Prva je zabeležena u tekstu 2. Mojsijeva 20,1-17, a druga u tekstu 5. Mojsijeva 21,3-21. Druga verzija, koju je Mojsije usmeno preneo Izraelu, nastala je skoro četrdeset godina posle Sinaja, neposredno pre nego što je narod ušao u Obećanu zemlju (5. Mojsijeva 1,3.4; 5. Mojsijeva 4,44-47). Te okolnosti objašnjavaju neznatne razlike između njih.

Kada je Pavle, sažimajući ga, predstavio zakon kao ljubav, on je citirao iz Dekaloga (Rimljanima 13,8-10). Ljubav je, zaista, sažetak Božjeg zakona, jer je On Bog ljubavi (1. Jovanova 4,16).

Kako razumete tu ideju da su Deset zapovesti izraz Božje ljubavi? Šta to znači? Kako se Božja ljubav otkriva u njima?

DAR DEKALOGA

Pročitajte tekst 2. Mojsijeva 20,1-17. Koja su načela Dekaloga, i kako je on organizovan?

Zapazite da Dekalog ne počinje zapovestima, već Božjim blagodatnim delovanjem u korist svog naroda:

„Ja sam Gospod Bog tvoj, koji sam te izveo iz zemlje Misirske, iz doma ropskoga“ (2. Mojsijeva 20,2). Gospod prvo pokazuje svoju blagodat, tako što daje slobodu i spasenje Izraelu, pa tek onda otkriva svoju volju. Te zapovesti je trebalo držati iz ljubavi i zahvalnosti za ono što je Bog učinio za njih.

Božja ključna sumirajuća reč za Dekalog je „ljubav“ (Rimljanima 13,10). Najveća zapovest je zapovest o ljubavi, koja se izražava na dva načina – kao ljubav prema Bogu (5. Mojsijeva 6,5) i ljubav prema našem bližnjem (3. Mojsijeva 19,18).

U prve četiri zapovesti, Dekalog tumači šta znači voleti Boga. U sledećih šest zapovesti, zakon tumači šta znači voleti svog bližnjeg. Dekalog počinje poštovanjem Boga iznad svega (vertikalna ljubav) i nastavlja se poštovanjem drugih (horizontalna ljubav):

1. Duboko poštovanje i odavanje počasti Bogu, tako što Mu dajemo prvo i najviše mesto u svakoj prilici u svom životu (prva zapovest);
2. Poštovanje i očuvanje Božjeg jedinstvenog položaja, i nedopuštanje da On bude zamenjen nekim idolom u ma kom obliku, bilo fizičkom, simboličnom ili duhovnom. Naše najčistije naklonosti pripadaju Gospodu (druga zapovest);
3. Duboko poštovanje Božjeg imena – Njegovog ugleda i karaktera (treća zapovest);
4. Poštovanje Njegovog dana za odmor i bogoslužjenje – Subote (četvrta zapovest);
5. Poštovanje roditelja (peta zapovest);
6. Poštovanje života (šesta zapovest);
7. Poštovanje braka (sedma zapovest);
8. Poštovanje nečijeg imanja (osma zapovest);
9. Poštovanje ugleda drugih (deveta zapovest);
10. Poštovanje sebe tako da nikakve sebične želje ne naruše naš karakter (deseta zapovest).

Kao što je sam Isus rekao: „Ako imate ljubav k meni, zapovijesti moje držite“ (Jovan 14,15; videti takođe 1. Jovanova 4,20.21). Dakle, prava poslušnost je jednostavno izraz ljubavi i zahvalnosti prema Isusu, ljubavi koja se naj snažnije ispoljava u načinu na koji se odnosimo prema svojim bližnjima.

RAZLIČITE ULOGE BOŽJEG ZAKONA

Božji zakon otkriva Božji karakter – pokazuje ko je On. Kao što je Bog svet, pravedan i dobar, takav je i Njegov zakon. Pavle potvrđuje: „Tako je dakle zakon svet i zapovijest sveta i pravedna i dobra“ (Rimljanima 7,12).

U Bibliji se na Božji zakon gleda u vrlo pozitivnom svjetlu (Matej 5,17.18; Jovan 14,15; 1. Korinćanima 7,19). O zakonu se može pisati poezija (kao, na primer: Psalmi 119), može se pevati o njemu (Psalmi 19), i razmišljati o njemu dan i noć (Psalmi 1,2; Isus Navin 1,8). Zakon nam pomaže da se sačuvamo od zla i daje nam mudrost, razumevanje, zdravlje, blagostanje i mir (5. Mojsijeva 4,1-6; Priče 2-3).

1. Božji zakon je poput ograde koja stvara veliki slobodan prostor i upozorava da nas iza izvesne tačke vrebaju opasnosti, problemi, komplikacije, pa čak i smrt (1. Mojsijeva 2,16.17; Jakov 2,12).

2. Zakon je takođe i putokaz koji upućuje na Isusa – Onoga koji opršta naše grehe i menja naš život (2. Korinćanima 5,17; 1. Jovanova 1,7-9). Na taj način, on nas kao *paidagogos*, staratelj/čuvar, vodi ka Hristu (Galatima 3,24).

Pročitajte tekst Jakov 1,23-25. Šta on kaže, i kako nam te reči pomažu da shvatimo kakvu ulogu zakon ima i od kakve je on važnosti, uprkos tome što ne može da nas spase?

Ogledalo može da otkrije vaše mane, to je tačno. Ali u ogledalu nema ničega što bi moglo da ih popravi. Ogledalo ukazuje na probleme, ali ne pruža rešenje za njih. Isto je tako i sa Božjim zakonom. Pokušaj da se opravdamo pred Bogom držanjem zakona, bio bi kao da uporno zurimo u ogledalo u nadi da će ono, pre ili kasnije, učiniti da naše mane nestanu.

Pošto se spasavamo verom a ne delima – uključujući i dela zakona – neki hrišćani tvrde da je zakon ukinut, i da više ne moramo da ga držimo. Naravno, s obzirom da je sam zakon ono što definiše greh – „ne znadoh za želju da zakon ne kaza: ne zaželi“ (Rimljanima 7,7) – ta tvrdnja predstavlja grubu grešku kada je reč o tumačenju odnosa između zakona i evanđelja. Postojanje zakona je upravo razlog iz kog nam je potrebno evanđelje.

Koliko ste uspešni u svojim pokušajima da držite Božji zakon? Dovoljno uspešni da bi na tome mogli da zasnivate svoje spasenje? Ako niste, zašto vam je potrebno evanđelje?

ZAKON KAO BOŽJE OBEĆANJE ZA NAS

Pročitajte tekst Rimljanima 3,20-24. S obzirom da je Pavle vrlo jasan u tome da ne možemo biti spaseni držanjem Deset zapovesti, kakvu bi onda ulogu zapovesti trebalo da imaju u našem životu?

Jevrejski izraz *dabarim*, upotrebljen u Mojsijevim spisima da bi se opisalo Deset zapovesti (2. Mojsijeva 34,28; 5. Mojsijeva 4,13; 5. Mojsijeva 10,4), ne znači doslovno „zapovesti“, već „reči“. Ta „reč“, *dabar* (jednina), može da znači i „obećanje“. Zbog toga se na mnogim mestima (1. O carevima 8,56; 2. Dnevnika 1,9; Nemija 5,12.13; 5. Mojsijeva 1,11; 5. Mojsijeva 6,3; 5. Mojsijeva 9,28; Isus Navin 9,21; Isus Navin 22,4; Isus Navin 23,5), reč *dabar*, bilo u vidu imenice ili glagola, prevodi tako da izražava ideju o obećanju.

Elen G. Vajt nudi jedan zanimljiv uvid kada je reč o ulozi Dekaloga: „Deset zapovesti... su deset obećanja.“ – Ellen G. White Comments, *The SDA Bible Commentary*, tom 1, str. 1105. Dekalog bi trebalo razumeti kao skup Božjih obećanja koja će nas izvesti na prav put, kako bi On mogao da čini divne stvari za nas. Ali moramo ih poslušati.

Pročitajte tekst Rimljanima 10,4. Kako bi trebalo da razumemo Pavlovu izjavu da je Hristos „svršetak“ zakona?

Pavle tvrdi da je Isus Hristos *telos* zakona, ali ne u smislu da Hristos ukida zakon ili da ga odbacuje. To zapravo znači da je Hristos cilj i svrha zakona, a ne da Njegova žrtva pomirenja poništava važenje i večnu prirodu zakona.

Naprotiv, Pavle govori o važnosti zakona, o njegovoj legitimnosti i njegovom trajnom autoritetu (Rimljanima 3,31; 1. Korinćanima 7,19; Galatima 5,6). Značenje reči *telos* prvenstveno je svrshodno i usmereno na cilj, a ne vezano za vreme. Hristos je ključ za odgonetanje pravog smisla i svrhe Božjeg zakona. Otuda, bilo bi neispravno reći da je Hristos obesnažio, zamenio ili ukinuo zakon. Hristos je cilj zakona, Onaj na koga zakon upućuje.

Kako zakon upućuje na Isusa? To jest, šta nam zakon otkriva o nama samima, što bi zaista trebalo da nas uputi na Isusa?

ZA DALJE PROUČAVANJE

U knjizi *Stvaranje, patrijarsi i proroci* od Elen G. Vajt čitajte poglavlja pod naslovom „Izrailj dobija zakon“, str. 303-310 (original) i „Sotonino neprijateljstvo prema zakonu“, str. 331-342 (original).

„Bog je nameravao da čin proglašenja Zakona, u skladu s njegovim uzvišenim karakterom, bude veličanstven prizor, koji će pobuditi strahopoštovanje. Narod je konačno trebalo da shvati da se svemu što je u vezi sa služenjem Bogu mora pristupati s najvećim poštovanjem.“ – Elen G. Vajt, *Stvaranje, patrijarsi i proroci*, str. 303 (original).

Taj princip dubokog poštovanja važi i danas. On proističe iz razumevanja Božje veličine, transcendentnosti i Njegovog veličanstva. Viđenje Božje slave budi zahvalnost u našim srcima i čini nas poniznima. Što pomnije sagledavamo Božju svetost, to više nesavršenosti uočavamo u sopstvenom životu, što u nama izaziva još veću žeđ za Njegovim preobražujućim prisustvom i želju da budemo sličniji Njemu.

Takođe, svest o tome šta smo mi u poređenju sa Njim i Njegovim svetim zakonom, čini nas potpuno zavisnim od Hristove zameničke smrti za nas.

U isto vreme, Isus jasno kaže da, kada ponizno prihvatimo Boga kao svog Gospoda i Cara, onda nam nije teško da poslušamo Njegove zapovesti (Matej 11,28-30). Hristos nam jasno stavlja do znanja da božanski zakon ima trajno važenje (Matej 5,17-20). Kada se držimo Božjih zakona iz ljubavi i zahvalnosti prema Njemu zbog spasenja koje nam je besplatno darovao, tada možemo da doživimo puninu spasonosnog odnosa sa Njim. Dok uživamo u velikim prednostima držanja zakona (uostalom, pogledajte bol i teškoće koje njegovo kršenje donosi), možemo da uživamo i u sigurnosti koju nam pruža spoznaja da je naše spasenje u Isusu, a ne u držanju zakona.

PITANJA ZA RAZGOVOR:

1. Priprema naroda za primanje zakona pomogla im je da steknu osećaj dubokog poštovanja koji im je bio potreban. Gde danas u našoj crkvi i crkvenom životu postoji sličan osećaj strahopoštovanja pred Bogom? Ili se to nekako postepeno izgubilo?
2. Zadržite se malo više na toj zavetnoj formuli: „Biće mi narod i ja ću im biti Bog“. Šta to znači za nas danas, i kako bi trebalo da se pokaže u našem slučaju, i kao pojedinaca i kao zajednice vernih?
3. Za ono što nam zapoveda da učinimo, Bog nas i osposobljava da učinimo. Elen G. Vajt tvrdi da „sve Njegove zapovesti osposobljavaju“. – *Pouke velikog Učitelja*, str. 333 (original). Kako da to obećanje, taj *dabar*, primenimo u praksi?
4. Kako da odgovorimo na uobičajeni argument koji se može čuti – da je zakon posle krsta ukinut? U većini slučajeva, za koju zapovest se zapravo misli da je ukinuta?

Tekstovi za proučavanje u toku sedmice: 2. Mojsijeva 21,1-32; 2. Mojsijeva 22,16-23,33; 2. O carevima 19,35; Matej 5,38-48; Rimljanima 12,19; Matej 16,27.

Tekst za pamćenje: „I Gospod reče Mojsiju: ovako kaži sinovima Izrailjevim: vidjeli ste gdje vam s neba govorih. Ne gradite uza me bogova srebrnijeh, ni bogova zlatnijeh ne gradite sebi“ (2. Mojsijeva 20,22.23).

Bog je želeo da Njegov narod bude drugačiji od okolnih naroda. Želeo je da ih utvrdi kao posvećenu zajednicu vere koja će živeti pod Njegovim vođstvom i vlašću. Svako je trebalo da bude podređen Njegovom zakonu. Sudije je trebalo postaviti za sprovođenje zakona, a sveštenike da poučavaju o njemu. Roditelji su takođe igrali ključnu ulogu.

U svakoj kulturi zakoni otkrivaju ideale, ciljeve, namere i karakter zakonodavca. Na primer, kada je faraon naredio da se svaka muška beba ubije, taj zakon je pokazao kakav je on – surov i zao. Nasuprot tome, ako bi neki car doneo zakon da svaki 18-ogodišnjak u carstvu bude nagrađan besplatnim visokim obrazovanjem, mnogi bi to smatrali dokazom careve velikodušnosti i želje da njegova zemlja napreduje.

Božji zakon otkriva Njega, to jest, Njegovu dobrotu, ljubav, pravednost, Njegove vrednosti i Njegovu uzdržanost prema zlu. Kao što je zakon svet i pravedan, tako je i Bog. Dok stvara prostor za izobilan život, zakon nas takođe štiti od opasnosti i nesreća. Poštovanje prema Bogu, prema drugima i prema životnim vrednostima bile su osnov Njegovog zakonodavnog sistema.

**Proučite pouku za ovu sedmicu da biste se pripremili za subotu, 30. avgust.*

ZAVETNI ZAKON

Bog je na Sinaju, davanjem svog zakona, postavio temelj za poučavanje svog naroda o tome kako, dok su u vezi sa Njim, mogu da žive svetim životom. Ali te principe zakona trebalo je primeniti u svakodnevnom životu, i zato im je dao dodatne zakone, takozvani „zavetni zakon“. Odgovornost sudija bila je da nadgledaju te zakone i da ih ispravno primenjuju.

„Njihov um, zaslepljen i iskvaren robovanjem i neznaboštvom, nije bio spreman da pravilno proceni veličinu dalekosežnih načela Deset Božjih zapovesti. Da bi obaveze Dekaloga mogli da shvate i primene u punoj meri, dobili su i dodatna pravila, koja su objašnjavala i razrađivala propise Deset zapovesti. Ovi dodatni propisi nazvani su zakonima, prvo zato što su bili doneseni u skladu s beskrajnom mudrošću i pravednošću, a drugo zato što su sudije bile obavezne da svoje odluke usaglašavaju s njima. Za razliku od Deset zapovesti, ovi zakoni su Mojsiju bili objavljeni nasamo sa očekivanjem da ih prenese narodu.“ – Elen G. Vajt, *Stvaranje, patrijarsi i proroci*, str. 310 (original).

Pročitajte tekst 2. Mojsijeva 21,1-32. Koji su konkretni propisi dati u vezi sa jevrejskim robovima, ubistvom i telesnim povredama?

Zavetni zakon je opisan u nekoliko poglavlja (2. Mojsijeva 21,1 – 23,19). Svi ti propisi i zakoni doneti su da bi se zaustavila lavina zla i da bi se izgradilo uređeno društvo.

Zakoni o ropstvu bili su posebni i ne bi ih trebalo mešati sa zlom i opakom praksom savremenog ili srednjovekovnog ropstva. Jevrejski robovi bili su, zapravo, zaštićeni i cenjeni. U savremenim i srednjovekovnim društvima sluge i robovi bili su vlasništvo svog gospodara, koji je s njima mogao da radi šta god je hteo. Nasuprot tome, biblijski zakoni su ta pitanja regulisali na drugačiji način. Služenje je bilo ograničeno na šest godina (2. Mojsijeva 21,1.2; Jeremija 34,8-22), a sedme godine je trebalo da svi robovi budu oslobođeni, osim u slučaju da su hteli da ostanu sa svojim gospodarem. Gospodari su takođe morali da im daju slobodnu Subotu (2. Mojsijeva 20,9.10) i da se pobrinu za njihove osnovne potrebe.

Premda je u najvećem delu sveta zla praksa institucionalizovanog ropstva uglavnom ukinuta, na koje načine neki od njegovih pojavnih oblika još uvek postoje. Šta mi možemo da preduzmemo, unutar svoje ograničene sfere uticaja, u borbi protiv takvih pojava?

JOŠ NEKI ZAKONI

Bog je u svojoj milosti učio sudije kako da postupaju sa ljudima u različitim situacijama u vezi sa imovinskim pravom. Nabrojano je nekoliko primera koji pokazuju šta treba raditi ako nečiji bik napadne tuđeg bika, ako neko ukrade domaću životinju i proda je, ako su životinje pasle u polju ili vinogradu drugog vlasnika, ako bi predmet koji je neko pozajmio bio ukraden od njega, ili ako bi iznajmljena životinja bila povređena ili bi uginula (2. Mojsijeva 21,33-22,15).

Pročitajte tekst 2. Mojsijeva 22,16 – 23,9. Kojim spornim pitanjima su se ti zakoni bavili i na koji način?

Božji zakoni obuhvatali su različita pitanja. Postojali su posebni propisi protiv potcenjivanja i ponižavanja ljudi. Bog nije želeo nikakvu vrstu eksploatacije. On u svojoj milosti popravlja grešne impulse ljudskog srca i obuzdava prirodne sklonosti ljudi. Trebalo je sačuvati bezbednost društva, eliminisati zlo i negovati dobre međuljudske odnose. Pravda i ljubav morali su upravljati svim postupcima.

Pročitajte tekst 2. Mojsijeva 23,10-19. Koja su važna pitanja tu obrađena?

Subota i praznici bili su usredsređeni na bogoslužjenje i predstavljali su podsetnike na ključne događaje u istoriji spasenja. Bogoslužjenje je bilo pažljivo regulisano, jer je to bio teološki osnov za sve druge aktivnosti. Subota je uspostavljena prilikom Stvaranja (1. Mojsijeva 2,2,3; 2. Mojsijeva 20,8-11), bila je povezana sa oslobođenjem i iskupljenjem Izraela (5. Mojsijeva 5,12-15), i, na moćan način, upućuje na obožavanje Boga kao našeg Stvoritelja, Iskupitelja i Gospoda (Marko 2,27.28).

Osim toga, postojala su tri ključna praznika za koje se od Izraela zahtevalo da ih svetkuje svake godine: (1) Pasha ili praznik Beskvasnih hlebova u proleće (obično između polovine marta i polovine aprila); (2) Pedesetnica ili praznik Žetve (ili praznik Sedmica) sedam sedmica posle prethodnog praznika, tako da je počinjao 50 dana kasnije; i (3) praznik Senica (ili Koliba) ili praznik Berbe (Sabiranja) u jesen (obično između polovine septembra i polovine oktobra; videti takođe: 2. Mojsijeva 34,18-26; 3. Mojsijeva 23,4-44; 4. Mojsijeva 28,16-29,40; 5. Mojsijeva 16,1-16).

BOŽJI PRVOBITNI PLAN

Pročitajte tekst 2. Mojsijeva 23,20-33. Koje je metode Bog želeo da upotrebi za osvajanje Obećane zemlje?

Božja namera nije bila da se Izraelci bore za svoju novu teritoriju. Ona je trebalo da im bude predata. Bila je obećana Avramu, Isaku i Jakovu, i trebalo je da bude primljena kao Božji naročit dar Izraelu.

Obrazac za osvajanje Obećane zemlje bio je prikazan prilikom prelaska preko Crvenog mora. Bog se borio za svoj narod i dao im potpunu pobjedu nad onima koji su planirali da ih pobiju (2. Mojsijeva 14,13.14). Egipćani su bili poraženi zato što je Gospod na čudesan način intervenisao. Na sličan način, u vreme asirskog cara Senahirima, Bog je takođe porazio ogromnu, dobro opremljenu i uvežbanu asirsku vojsku, a da Izraelci uopšte nisu morali da se bore. Bog im je darovao pobjedu, zato što je car Jezeekija poverovao u reč koju mu je On dao preko proroka Isaije (2. Ocarevima 19,35; Isaija 37,36).

Bog je obavestio Avrama da Obećana zemlja neće biti odmah predata njegovim potomcima, već tek nakon 400 godina (1. Mojsijeva 15,13-16). Zašto? Razlog je bio povezan sa zloćom stanovnika Hanana. Bog je milostivo radio sa tim ljudima i dao im još jedan period milosti da bi se pokajali. Međutim, oni su nastavili sa svojom pobunom protiv Boga i Njegovih vrednosti, tako da je, kad se mera njihovog bezakonja navršila, Bog bio spreman da njihovu teritoriju preda Jevrejima kao novu domovinu.

Osim toga, Bog je obećao da će isterati te narode ispred Izraela uz pomoć dva neobična, ali vrlo delotvorna metoda: (1) šireći strah i užas među zlim narodima, i (2) šaljući stršljene koji će ih rasterati. Trebalo je da, pre nego što Izraelci stignu na novu teritoriju, njihovi neprijatelji već napuste to mesto bežeći, kao što je Bog obećao: „Obratiću k tebi pleći svih neprijatelja tvojih“ (2. Mojsijeva 23,27.28).

Ključnu ulogu u osvajanju Obećane zemlje odigrao je Anđeo Gospodnji. Taj Glasnik bio je Hristos, koji je predvodio Izrael, osvajao teritorije i štitiio narod. On je bio stub od oblaka koji ih je vodio tokom dana i stub od ognja tokom noći. Izrael je morao da obraća posebnu pažnju i da Ga sluša, jer je On imao božanski autoritet (2. Mojsijeva 23,21). Međutim, prkošenje Božjoj volji i nepoverenje u Njegovo vođstvo iskomplikovali su njihovo napredovanje.

Čemu nas ta ideja, da je Bog dao tim paganima mnoge godine da bi promenili svoje puteve, uči o Božjoj blagodati, ali takođe i o granicama te blagodati za one koji odbiju da je prihvate?

OKO ZA OKO

Pročitajte tekst Matej 5,38-48. Kako Isus tumači smisao zakona odmazde? Kako bi mi trebalo da ga primenjujemo danas?

U Besedi na gori, Isus Hristos je citirao tekstove iz Starog zaveta, tekstove sa kojima je narod sigurno bio upoznat. Međutim, On je govorio protivno tadašnjim rabinskim tumačenjima, koja su se tokom vekova udaljila od prvobitne svrhe tih zakona. Odnosno, ljudska tradicija ne samo da je sakrila svrhu Božje Reči, već je, u nekim slučajevima (setite se pravila u vezi sa subotom i u šta su ona pretvorila zapovest o suboti), izopačili njenu nameru i smisao. Po sopstvenim rečima, Isus je obnavljao prvobitni smisao tih zakona.

Na Gori blaženstava, vraćajući svoje slušaoce na prvobitnu nameru i smisao teksta, Isus je nastojao da ispravi neke od tih lažnih tumačenja.

Tekst 2. Mojsijeva 21,24, koji govori o pravilu „oko za oko, zub za zub“, citiran je u stihu Matej 5,38 („čuli ste da je kazano... ali ja vam kažem“), i odnosio se na *leks talionis*, takozvani *zakon odmazde*. Taj stih je upotrebljen i na drugim mestima u Bibliji (3. Mojsijeva 24,20; 5. Mojsijeva 19,21).

Prema svojoj prvobitnoj nameni, taj zakon je osmišljen da bi sprečio bilo kakvu ličnu osvetu. On je trebalo da zaustavi svaku krvnu osvetu ili odmazdu, koja bi se vršila bez prethodne istrage. Povredu je trebalo da proceni sudija, a onda se utvrđivala odgovarajuća novčana nadoknada koju je trebalo platiti. Ta praksa se primenjivala kako bi sprečila ljude da „uzimaju zakon u sopstvene ruke“. Pravdu je trebalo sprovesti, ali je to moralo da se učini u skladu sa Božjim zakonom.

Isus Hristos, koji je Mojsiju dao te društvene zakone, znao je njihovu pravu svrhu. Prema tome, On je mogao da ih primeni na objektivan način, u skladu sa njihovom prvobitnom namenom. Motiv iza tog zakona bio je da se donese pravda i pomirenje, i da se obnovi mir.

Moglo bi se reći da, u izvesnom smislu, pravda podrazumeva neku vrstu osвете. Odgovarajuća primena bila je, po svojoj prilici, pokušaj da se nađe prava ravnoteža između ideja o pravdi i osveti.

Kako vam shvatanje da će pravda jednog dana doći, pomaže da se pravilno postavite prema svim nepravdama koje sada vidimo u svetlu?

OSVETA

„Ne osvećujte se za sebe, ljubazni, nego podajte mjesto gnjevu, jer stoji napisano: moja je osveta, ja ću vratiti, govori Gospod“ (Rimljanima 12,19; videti takođe: 5. Mojsijeva 32,35).

Koje se obećanje i koja zapovest nalaze u tim stihovima, i u kom smislu su oni blisko povezani?

Dužnost sudija u drevnom Izraelu bila je da, dokle god Gospod ne doneše pravdu, koja sada toliko nedostaje, primenjuju zakon kako bi utvrdili pravednu kaznu ukoliko je došlo do štete ili povrede. Ali, najpre su im bile potrebne činjenice. Problem je bio što su učitelji zakona u Hristovo vreme primenjivali taj zakon na način koji je otvarao vrata za ličnu osvetu. Time je princip bio izvučen iz svog konteksta, a prvobitna svrha je promašena. Kao posledica toga, oni su branili nešto što je zakon u stvari zabranjivao.

Pročitajte sledeće tekstove: Matej 6,4,6; Matej 16,27; Luka 6,23 i 2. Timotiju 4,8. Šta nam ti tekstovi govore o tome kako je Isus gledao na principe nagrađivanja i kažnjavanja?

Isus nije bio protiv principa nagrađivanja i kažnjavanja. Pravda je stvar principa. To je ključni deo života. Međutim, nijedan pojedinac ne sme na sebe da preuzme ulogu sudije, porote i „izvršitelja“. Kako bi mi lako mogli da izopačimo pravdu! Nije na nama da naplaćujemo štetu. Ako je potrebno pozabaviti se nekim zlom, to mora da učini objektivan sud. To je posao sudija.

U tom kontekstu, Isus nam kaže da budemo savršeni „kao što je savršen otac vaš nebeski“. Kako možemo da budemo isto tako savršeni kao i sam Bog? Nesebična ljubav je Božja sveobuhvatna osobina. On uči svoje sledbenike kako da vole svoje neprijatelje i da se mole za one koji ih progone. Pravo savršenstvo je kada volimo, praštamo i kada smo milostivi (Luka 6,36), čak i prema onima koji to ne zaslužuju. Taj princip, zajedno sa delima ka kojima on vodi, jeste ono što znači odražavati Božji karakter.

Kako možemo, iz dana u dan, učiti da volimo kao što nam je zapovedeno? Zašto to uvek podrazumeva umiranje sebi?

ZA DALJE PROUČAVANJE

U knjizi *Stvaranje, patrijarsi i proroci* od Elen G. Vajt čitajte poglavlje pod naslovom „Izrailj dobija zakon“, str. 310-314 (original).

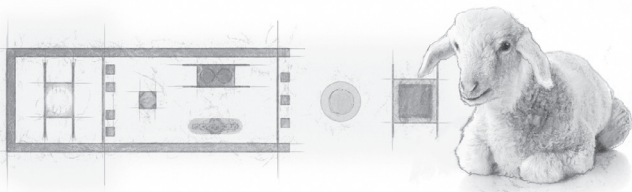
Budući da živimo na teritoriji svog neprijatelja, nije nikakvo čudo što u realnom životu možemo biti povređeni njegovim veštima i obmanjujućim spletkama. Ko među nama nije upoznao bol i patnju, a sve to samo zbog greha i grešnog sveta u kom živimo? To je jednostavno deo našeg sadašnjeg života, nažalost. Međutim, Bog nam daje snagu da se izborimo s tim.

„Spasitelj će nam poslati pomoć upravo u trenutku kada je najpotrebija. Njegove stope utabale su put prema Nebu. Svaki trn koji je ranio našu nogu ranio je i Njegovu. Svaki krst koji smo bili pozvani da nosimo, On je poneo pre nas. Gospod dozvoljava sukobe da bi nam dušu pripremio za mir. Vreme velike nevolje su teško doba za Božji narod, ali to je i vreme u kome svaki iskreni vernik treba da podigne svoj pogled, da verom ugleda dugu obećanja koja se nadvija nad njim.“ – Elen G. Vajt, *Velika borba*, str. 633 (original).

PITANJA ZA RAZGOVOR:

1. Ljudi se vekovima bore sa činjenicom da je Gospod isterao te paganske narode sa njihove zemlje, a u nekim slučajevima ih čak i istrebio. To je zaista uznemirujuće. Međutim, kako nam uviđanje da Božja ljubav mora da se ispolji i kroz pravdu, pomaže da verujemo kako je, čak i u tim dešavanjima, dolazila do izražaja i Njegova ljubav, a ne samo pravda?
2. Zadržite se malo više na toj činjenici da nam Isus, neposredno nakon svojih reči o tome kako treba da volimo druge, uključujući i svoje neprijatelje, pa čak i one koji nas mrze, kaže: „Budite vi dakle savršeni, kao što je savršen otac vaš nebeski” (Matej 5,48). Zašto je Isus tu zapovest izgovorio odmah posle tih drugih zapovesti. Šta nam On tu zapravo kaže o tome kako biti ne samo „savršen“, već savršen kao „otac vaš nebeski“?
3. Apostol Pavle je imao pozitivan i podupirući stav prema Božjem zakonu i njegovim ulogama, ali je bio protiv zloupotrebe zakona. Šta znači njegova izjava da „nijeste pod zakonom nego pod blagodaću“ (Rimljanima 6,14)? Na koje načine možemo zloupotrebiti zakon?
4. Koja je razlika između pravde i osvete? Da li su to potpuno različiti pojmovi ili samo različiti pojavni oblici iste zamisli? Kako znamo da naša želja za pravdom nije u stvari želja za osvetom?

ZAVET I NACRT SVETILIŠTA

Tekstovi za proučavanje u toku sedmice: 2. Mojsijeva 24,1-18; 1. Korinćanima 11,23-29; 3. Mojsijeva 10,1.2; Jezekilj 36,26-28; 2. Mojsijeva 25,1-9; 2. Mojsijeva 31,1-18.

Tekst za pamćenje: „I dođe Mojsije, i kaza narodu sve riječi Gospodnje i sve zakone. I odgovori narod jednijem glasom i rekoše: činićemo sve što je rekao Gospod“ (2. Mojsijeva 24,3).

Kao njihov Bog, Stvoritelj i Iskupitelj, Gospod je želeo da bude sa svojim narodom i da boravi u njihovoj sredini. On nas je stvorio da budemo u bliskom zajedništvu s Njim. I kao što se smisleni odnosi sa drugim ljudima mogu izgraditi samo uz ulaganje vremena i truda, isto važi i za naš vertikalni odnos sa Bogom. To može biti iskustvo koje uzdiže i podupire rast, ali samo ako provodimo vreme s Njim. U praktičnom smislu, to podrazumeva proučavanje Njegove Reči (Bog nam govori), molitvu (otvaranje našeg srca Bogu), i svedočenje drugima o Hristovoj smrti, vaskrsenju i povratku (angažovanje u Božjoj misiji). Kako nas Bog bude blagosiljao, tako ćemo sve više postajati kanal blagoslova za druge.

Fokus bi trebalo da bude na Bogu, ne na nama (Jevrejima 12,1.2). Na osnovu povezanosti s Njim, Bog može da nas osposobi da sledimo Njegova učenja, što podrazumeva poslušnost Njegovoj Reči. Nije nikakvo čudo što su pripadnici generacije Hristovih sledbenika poslednjeg vremena opisani kao ljudi „koji drže zapovijesti Božije i vjeru Isusovu“ (Otkrivenje 14,12).

To je zaista jednostavno: mi volimo Boga i poslušni smo Mu iz ljubavi.

**Proučite pouku za ovu sedmicu da biste se pripremili za subotu, 6. septembar.*

KNJIGA I KRV

Pročitajte tekst 2. Mojsijeva 24,1-8. Koju ulogu je čitanje Božje Reči i škropljenje krvlju imalo u ratifikaciji zaveta između Boga i Njegovog naroda?

Živi Bog Biblije je Bog odnosa. Ono što je važno za našeg Gospoda nije neka stvar ili agenda, već osoba. Otuda, Bog obraća posebnu pažnju na ljude, i prvenstvena svrha Njegovih aktivnosti je da izgradi lični odnos sa njima. Uostalom, Bog koji „je ljubav“ mora da bude Bog kome je stalo do odnosa, jer kako bi ljubav uopšte mogla da postoji bez uzajamnih odnosa?

Isus je kazao: „I kad ja budem podignut od zemlje, sve ću privući k sebi“ (Jovan 12,32). Bog je zainteresovan ne samo za naše etičko ponašanje, ispravnu doktrinu ili niz ispravnih postupaka, već, iznad svega, za lični, blizak odnos sa nama. Obe institucije povezane sa Stvaranjem (1. Mojsijeva 1-2) tiču se *odnosa*: prva se tiče vertikalnog odnosa sa Bogom (Subota), a druga horizontalnog odnosa između ljudi (brak).

Zvanična potvrda zaveta sa Sinaja trebalo je da osnaži poseban odnos koji je Bog želeo da ima sa svojim narodom. Tokom te ceremonije narod je dvaput glasno potvrdio da će poslušati Boga u svemu što je tražio. „Činićemo sve što je rekao Gospod“, izjavili su. A tako su i mislili, ali nisu bili svesni svoje oštećenosti, ranjivosti i nedostatka snage. Zavetna knjiga je pošćropljena krvlju, što je ukazivalo na to da je Izrael bio u stanju da sledi Božja uputstva samo posredstvom Hristovih zasluga.

Mi ne želimo da prihvatimo činjenicu da je ljudska priroda ranjiva, slaba i potpuno grešna. Imamo nasleđenu sklonost ka zlu, i zato, da bismo mogli da činimo dobro, moramo imati pomoć izvan sebe samih. Ta pomoć dolazi samo odozgo, od sile Božje blagodati, od Njegove Reči i od Svetog Duha. Ali i pored svega toga što nam stoji na raspolaganju, zlo tako lako nalazi put do nas, zar ne?

Zato je i tada, kod Sinaja, blizak lični odnos sa Bogom bio isto tako suštinski bitan za te ljude, kao što je bitan i za nas danas.

„Činićemo sve što je rekao Gospod“ (2. Mojsijeva 24,3). Koliko puta ste i vi to isto rekli, ali ste doživeli neuspeh? Šta je jedino rešenje?

VIDENJE BOGA

Pročitajte tekst 2. Mojsijeva 24,9-18. Kakvo čudesno iskustvo je Izraelcima tu dato?

Nakon ponovnog, čvrstog uspostavljanja zaveta sa Bogom, Mojsije se ponovo popeo na Sinaj. Na početku tog penjanja nije bio sam. Imao je odlično društvo – izraelske vođe, njih 73. Bilo je to vrhunsko iskustvo za te vođe – videli su Boga (teofanija), i ta neverovatna činjenica se dvaput podvlači u tekstu. Takođe, to je bilo i vreme kada su vođe, jedući zajedno, zapečatile zavet sa Bogom. Bila je to posebna gozba, a Bog Izraelov bio je njihov Domaćin, čime im je ukazao ogromnu čast.

Na Bliskom istoku tokom biblijskih vremena (a donekle i danas), zajedničko obedovanje bilo je vrhunsko iskustvo, velika čast i privilegija. Pružalo je priliku za oprostjenje i uspostavljanje prijateljskih veza. Podrazumevalo je da će oni biti tu jedan za drugog i da će ostati zajedno u vremenima krize i problema. Jedući zajedno, oni su jedan drugom bez reči obećavali da će, ako se nešto desi jednoj strani, drugi biti u obavezi da mu pritekne u pomoć. Biti pozvan na obed bila je posebna čast koja se nije ukazivala svakome.

S druge strane, odbijanje poziva bilo je jedna od najgorih vrsta uvrede. Taj uvid nam pomaže da razumemo novozavetne izveštaje u kojima je Isus Hristos bio uveliko kritikovan zato što je jeo sa grešnicima (Luka 5,30). Kada vernici prisustvuju Večeri Gospodnjoj, oni takođe uspostavljaju tu blisku vezu sa drugim vernicima, koji su grešnici poput njih samih. U toku tog obroka, mi proslavljamo oprostjenje i spasenje koje imamo u Isusu (videti: Matej 26,26-30; Marko 14,22-25; 1. Korinćanima 11,23-29).

Tragično je što su neki od ljudi koji su se popeli sa Mojsijem na goru kasnije pali u greh i izgubili svoj život (videti: 3. Mojsijeva 10,1.2.9). Premda su imali tako duboko iskustvo sa Bogom, nisu bili njime promenjeni ni preobraćeni. Kako je to moćna pouka o tome da posedovanje istine i svetih privilegija ne znači automatski da smo preobraćeni. Ti ljudi, posle takvog jednog iskustva, trebalo je da budu poslednji koji bi učinili to što su kasnije, nažalost, učinili.

Zadržite se malo više na izveštaju o tim vrlo privilegovanim ljudima, čak i Aronovim sinovima. Kakvo upozorenje bi to trebalo da predstavlja za nas kao adventiste, koji smo, s obzirom na svetlost koja nam je poverena, zaista privilegovani?

SILA ZA POSLUŠANJE

Pročitajte tekst Jezekilj 36,26-28. Kako dolazi do poslušnosti u našem životu?

Izraelci su u tri navrata vrlo vatreno izjavili da će biti poslušni Bogu (2. Mojsijeva 19,8; 2. Mojsijeva 24,3.7). Poslušnost je važna, iako Biblija uči da smo mi ljudi slabi, iskvareni, ranjivi i grešni. Ta tužna istina izlazila je na videlo ne samo tokom istorije drevnog Izraela, već i celog Njegovog naroda.

Kako onda možemo verno da sledimo Boga?

Dobra vest je da nas Bog, za ono što nam zapoveda, takođe i osposobljava. Pomoć, koja se ne nalazi u nama, dolazi spolja, i osposobljava nas da učinimo ono što Bog zahteva. To je Njegov posao. Prorok Jezekilj, u srži svog teološkog rezimea, u tekstu Jezekilj 36,26.27, vrlo jasno to ističe. Samo Bog može da izvrši to presađivanje srca, a On to čini tako što uklanja naše kameno srce i zamenjuje ga osećajnim srcem od krvi i mesa. Kao što je Isus Navin podsetio svoje slušaoc: „Vi niste u stanju da služite Gospodu“ (Isus Navin 24,19, prevod sa engleskog, NIV).

Mi možemo odlučiti da sledimo Boga – to je naša uloga. Moramo sami da napravimo taj izbor, da iz trenutka u trenutak odlučujemo da se predamo Njemu. A razlog tome je što nemamo snage da sprovedemo svoju odluku, čak ni kad svesno izaberemo da služimo Bogu. Ali kada Njemu predamo svoju slabost, On će nas osnažiti. Apostol Pavle kaže: „Kad sam slab onda sam silan“ (2. Korinćanima 12,10).

Zapazite božansko „Ja“ u tekstu Jezekilj 36,24-30: Bog sakuplja, čisti, uklanja, daje, stavlja i podstiče vas da pažljivo držite Njegov zakon. A to što On čini, i vi ćete činiti. On se poistovećuje s vama, i ako budete blisko saradivali s Njim, Njegova dela biće vaša dela. Jedinstvo između Boga i vas biće dinamično, snažno i vrlo živo.

Ponovo, naglasak u ovom odlomku je na Božjem delovanju. Preko proroka, Bog kaže: „I duh svoj metnuću u vas, i učiniću da hodite po mojim uredbama i zakone moje da držite i izvršujete“ (Jezekilj 36,27). Bog zapoveda ljudima da Ga poslušaju, a onda im daje i silu za poslušanje. On uvek pomaže svom narodu da uradi to što zahteva od njega. Poslušnost je Božji dar (a ne jednostavno naš učinak ili dostignuće), baš kao što su i opravdanje i spasenje takođe Njegovi darovi (Filibljanima 2,13).

Ako nam je obećana sila za poslušanje, zašto nam je ipak tako lako da padnemo u greh?

USRED SVOG NARODA

Bog je poučavao svoj narod uz pomoć različitih sredstava, a jedno od njih je bilo svetište. Sve njegove službe upućivale su na Isusa. Bile su to očigledne pouke o planu spasenja, koji će Isus sprovesti u delo mnogo vekova kasnije.

Pročitajte tekst 2. Mojsijeva 25,1-9. Koje se ključne, praktične i teološke istine vide u tim stihovima?

Mada je Bog predvodio Izraelce i već bio u njihovoj blizini, On je naložio Mojsiju da izgradi svetište: „I neka mi načine svetinju, da među njima nastavam“ (2. Mojsijeva 25,8). Bog je želeo da im na opipljiv način pokaže da je On zaista među njima. Iako su mnogo puta grešili, On ih nije napustio i „kada su ponovo zadobili naklonost Neba“ (Elen G. Vajt, *Stvaranje, patrijarsi i proroci*, str. 343 /original/), data ima je božanska zapovest i proces izgradnje svetilišta je otpočeo.

Biblija nas uverava da Bog ne živi u rukotvorenim hramovima i građevinama (Dela 7,47-50), jer je veći od nebesa nad nebesima, tako da ni samo nebo ne može da Ga obuhvati. Apostol Pavle na Areopagu u Atini izjavljuje: „Bog koji je stvorio svijet i sve što je u njemu, on budući gospodar neba i zemlje, ne živi u rukotvorenijem crkvama“ (Dela 17,24). Takođe, i car Solomon kaže: „Ali hoće li doista Bog stanovati na zemlji? Eto, nebo i nebesa nad nebesima ne mogu te obuhvatiti, akamoli ovaj dom što ga sazidah?“ (1. O carevima 8,27). Svetište je trebalo da bude mesto na kom će im Bog, na vidljiv način, pokazati svoje prisustvo.

Za izgradnju svetilišta, bilo je potrebno da Izraelci prinesu dobrovoljne darove. Trebalo je da daju dragocene i skupe darove, uključujući zlato, srebro, bronzu, drvo badema, različite vrste odeće, maslinovo ulje i začine.

U tekstu 2. Mojsijeva 25,10-27,21 dato nam je mnogo detalja o svetilištu i njegovim službama. Bog je za Mojsija obezbedio nacrt sa konkretnim uputstvima o tome kako izgraditi i opremiti svetište, što je uključivalo kovčeg zaveta, sto sa hlebovima, svećnjak, oltare, zavese, boje i mere.

Mojsije je morao da izgradi svetište prema nacrtu koji mu je Bog pokazao (2. Mojsijeva 25,9,40; 2. Mojsijeva 26,30), a koji je bio odraz nebeskog svetilišta (Jevrejima 8,1,2; Jevrejima 9,11). Zemaljsko svetilište je imalo ključnu ulogu sve do Isusove smrti i Njegove službe u nebeskom svetilištu, koja je zemaljsko svetilište učinila ništavnim i nevažecim. Ta istina je simbolički prikazana cepanjem zavese ispred Svetinje nad svetinjama u trenutku Hristove smrti (Matej 27,51; Marko 15,38).

ISPUNJENI BOŽJIM DUHOM

Bog je poučio Mojsija u vezi sa svakim detaljem u pripremi za službe u svetišću. Trebalo je da sveštenici nose sveštenu odevu, a prvosveštenik je, osim toga, nosio i poseban efod, na kom su se nalazila imena Izraelovih sinova. Deo njegove odeće bio je i naprsnik, koji je trebalo da nosi na srcu (2. Mojsijeva 28), a na kom su bili i kamenovi Urim i Tumim. Svi sveštenici su morali biti posvećeni (2. Mojsijeva 29). Druge stavke koje je trebalo pažljivo pripremiti bile su: kadioni oltar, umivaonik, ulje za pomazanje i kad (tamjan) (2. Mojsijeva 30).

Pročitajte tekst 2. Mojsijeva 31,1-18. Koju je posebnu pomoć Bog obezbedio da bi svi detalji svetilišta, i službe povezane s njim, bili pripremljeni i uređeni na lep i prikladan način?

Po prvi put u Svetom pismu čitamo da je Bog neku osobu ispunio Svetim Duhom. Šta je to značilo? Veseleilo je osposobljen da izvodi umetničke radove na svetišću. Bio je ispunjen Duhom, to jest, obdaren novim veštinama, pronicljivošću i znanjem u vezi sa zanatskim radovima koje je trebalo obaviti. Osim toga, Bog je i Eljavu i mnogim drugim zanatlijama dao istog Duha da bi pomagali u tom poslu.

Usred sve te kreativnosti, Božja Subota je predstavljena kao znak između Boga i Njegovog naroda – znak da je Gospod taj koji ih posvećuje. To znači da je držanje četvrte zapovesti povezano sa posvećenjem. Jezekilj je kasnije primetio: „I subote svoje dadoh im da su znak između mene i njih da bi znali da sam ja Gospod koji ih posvećujem“ (Jezekilj 20,12).

Subota je podsetnik na to da je Gospod ne samo naš Stvoritelj (1. Mojsijeva 2,2.3), Iskupitelj i Bog (5. Mojsijeva 5,15; Marko 2,27.28), već i na to da je On svet. On svojim prisustvom preobražava ljude. Pomoću Njegovog Duha i Njegove Reči, oni razvijaju mio, ljubazan, nesebičan karakter i sklonost ka praštanju.

Vrhunski poklon koji je Bog dao Mojsiju bio je Dekalog (2. Mojsijeva 31,18). Sam Bog je ispisao i dao dve kamene ploče sa deset zapovesti (2. Mojsijeva 31,18; 5. Mojsijeva 9,9-11). Te ploče je trebalo čuvati u Svetinjama nad svetinjama, unutar kovčega zaveta, preko kojeg se nalazio presto milosti (2. Mojsijeva 25,21).

Izraz „presto milosti“ (ili „pomirilište“) potiče od jevrejske reči čiji koren znači „pomiriti“. Zašto je, dakle, taj „presto milosti“ postavljen tačno iznad Božjeg zakona? Kakvu nadu bi trebalo da pronađemo u toj činjenici?

ZA DALJE PROUČAVANJE

U knjizi *Stvaranje, patrijarsi i proroci* od Elen G. Vajt pročitajte poglavlje pod naslovom „Svetilište i službe u njemu“, str. 343-353 (original).

Svetilište je bilo posebno mesto na kom se vršilo pomirenje za ispovedene grehe Božjeg naroda. Bilo je to mesto na kom je, zaista, čitav plan spasenja, i to detaljno, otkriven Izraelcima dok su bili u pustinji. Opravdanje, posvećenje i sud – sve se to učilo na tom mestu. Svaka životinjska žrtva upućivala je na Isusovu smrt, na oprostjenje i, konačno, na brisanje greha. Takođe, pored žrtava, tu je bio i Božji zakon, merilo pravednosti.

„Božji zakon, koji je čuvan u kovegu, bio je veliko merilo pravednosti i suda. Taj Zakon je zahtevao smrt prekršitelja; ali, iznad Zakona nalazio se presto milosti, na kome se pokazivala božanska prisutnost i sa koga je, zaslugom službe pomirenja, pokajanom grešniku dolazilo pomilovanje. I tako su se, u Hristovom delu za naše otkupljenje, simbolički predstavljenom službom u Svetilištu, 'milost i istina' srele, a 'pravda i mir' poljubili (Psalam 85,10).“ – Elen G. Vajt, *Stvaranje, patrijarsi i proroci*, str. 349 (original).

PITANJA ZA RAZGOVOR:

1. Koliko puta ste rekli: „Sve što mi je Gospod rekao da radim, uradiću“? Koliko ste bili uspešni u tim svojim naporima?
2. Pred kraj Mojsijevog četrdesetodnevno boravka sa Gospodom na gori Sinaj, Bog je naglasio da Izraelci moraju da svetkuju Njegovu Subotu, zato što će ona biti znak između Boga i njih da je Gospod taj koji ih posvećuje. Koju ulogu svetost i posvećenje imaju u držanju Subote?
3. Gospod je želeo da oni naprave svetilište da bi mogao, kao što je kazao: „Da među njima nastavam“. Kako je fascinantno što je to mesto bilo središte spasenja za Izrael. Upravo tu – u svetilištu, gde je Bog boravio među svojim narodom – plan spasenja se sprovodio u tipovima i senkama. Šta nam to govori o našoj potpunoj zavisnosti od Boga za spasenje?
4. Šta znači to da su putem krvi svi njihovi gresi bili unošeni u svetilište, Božju kuću? U kom smislu ta zadivljujuća istina odražava, makar i maglovito, šta je Isus učinio za nas na krstu i šta On sada radi za nas u nebeskom svetilištu?

OTPAD I POSREDOVANJE

Tekstovi za proučavanje u toku sedmice: 2. Mojsijeva 32,1-6; Psalmi 115,4-8; Isaija 44,9.10; Rimljanima 1,22-27; 2. Mojsijeva 32,7-32; Isaija 53,4.

Tekst za pamćenje: „I vrati se Mojsije ka Gospodu, i reče: molim ti se; narod ovaj ljuto sagriješi načinivši sebi bogove od zlata. Ali oprostí im grijeh: ako li nećeš, izbriši me iz knjige svoje, koju si napisao“ (2. Mojsijeva 32,31.32).

Mojsije je bio odsutan iz izraelskog tabora samo 40 dana – i šta se dogodilo? Božji narod se odvratio od Njega i počeo da se klanja idolu načinjenom ljudskim rukama – zlatnom teletu. Kako su mogli to da učine posle tako mnogo moćnih znamenja, iskustava i čuda?

Moglo bi se dati mnoštvo odgovora, a moguće je i da bi nešto istine bilo u svima njima. Zar narod nije razumeo ko je zapravo Bog? Ili su njihova moćna iskustva sa Njim bila zasenjena njihovim telesnim i grešnim željama? Zar nisu cenili to što je Bog učinio za njih, već su, naprotiv, sve to prihvatili kao nešto što im pripada samo po sebi? Da li je njihova moć rasuđivanja bila pomračena, narušena njihovim svakodnevnim preokupacijama i starim grešnim načinom razmišljanja? Da li su jednostavno bili nezahvalni za Božja milostiva dela učinjena u njihovu korist? Da li su tako brzo zaboravili Božja moćna dela (Psalmi 106,13.21-23)? Ili bi se za sve to moglo okriviti Aronovo neuspešno vođstvo? „Bješe se Gospod i na Arona razgnjevio veoma da ga sčaaše ubiti“ (5. Mojsijeva 9,20).

Kakvi god da su bili razlozi za to strašno otpadništvo, koje pouke možemo izvući iz toga, ne samo u vezi sa ljudskom grešnošću, već i sa Božjom blagodatnom ljubavlju prema ljudima, uprkos njihovoj grešnosti?

**Proučite pouku za ovu sedmicu da biste se pripremili za subotu, 13. septembar.*

NEUSPEŠNO VOĐSTVO

Bog je pozvao Mojsija da provede jedno vreme sa Njim. Taj period od četrdeset dana i četrdeset noći možda je bio kratak za Mojsija, ali izgleda da je bio dugačak, pa i predugačak, za Izraelce. Njihov vidljivi vođa bio je odsutan, i oni su postali dezorijentisani, nestrpljivi, uplašeni i nesigurni. Želeli su da imaju vidljivog boga koji će ih voditi, po ugledu na „bogove“ kakve su celog svog života viđali u idolopokloničkom Egiptu.

Pročitajte tekst 2. Mojsijeva 32,1-6. Kako je moguće da je Aronovo vođstvo tako spektakularno podbacilo?

Aron nije bio dorastao situaciji. Propustio je da iskoristi pogodan trenutak i učini ono što je ispravno. Umesto da se osloni na Gospoda, on se povukao pred većinom. Narod je zahtevao nezamislivo: „Hajde, načini nam bogove, koji će ići pred nama“ (2. Mojsijeva 32,1) – i on je pristao.

Dragovoljno su davali zlato da bi se napravio taj idol, a Aron, ne samo da ih nije sprečavao, već ih je zapravo i pozivao da prilažu. A onda je učestvovao u oblikovanju tog lažnog boga. Kasnije, narod je izjavio: „Ovo su bogovi tvoji, Izrailju, koji te izvedoše iz zemlje Misirske“ (2. Mojsijeva 32,4). Bilo je to tako grešno, tako zlo i kratkovidno! Upravo su napravili tog idola, a onda su izjavili da ih je on, taj idol, oslobodio. Neverovatno je kako grešne želje mogu da izopače naše misli i dela? Ljudi slave sopstvene tvorevine, a njihova ljudskost i moralnost pri tom bivaju uniženi.

„U ovakvoj krizi bio je neophodan čvrst, odlučan i neustrašiv čovek; čovek koji bi Božju čast cenio mnogo više od ljudske naklonosti, lične sigurnosti ili samog života. Aron se mlako suprotstavio narodu, ali je njegova kolebljivost i plašljivost u kritičnom trenutku doprinela da narod postane još uporniji. Metež se pojačavao. Slepa, nerazumna mahnitost obuzela je mnoštvo. Bilo je i nekih koji su ostali verni svom zavetu s Bogom, ali mnogo veći deo naroda pridružio se otpadu... Aron se uplašio za svoju bezbednost i umesto da plemenito ustane u odbranu Božje časti, popustio je zahtevima mnoštva.“ – Elen G. Vajt, *Stvaranje, patrijarsi i proroci*, str. 316, 317 (original).

Kako je Aron, vođa, mogao da bude tako slab? Na koje načine je Aron mogao da pokuša u sopstvenom srcu da opravda svoje strašne postupke?

IDOLOPOKLONSTVO I ZLO

Pročitajte tekst 2. Mojsijeva 32,6. Na šta ih je njihovo idolopoklonstvo uskoro navelo? (Videti takođe: Psalmi 115,4-8; Psalmi 135,15-18; Isaija 44,9.10.)

To zlatno tele je podsećalo na egipatskog boga-bika, po imenu Apis, ili na boginju-kravu, po imenu Hator. Bilo je to očigledno kršenje prve i druge zapovesti (2. Mojsijeva 20,3-6). Takav prestup nije mogao ostati nekažnjen, jer je otvoreno narušavao njihov odnos sa živim Bogom. Umesto da obožavaju svog Tvorca, Izraelci su obožavali sopstvenu tvorevinu, koja nije mogla da vidi, čuje, miriše, govori, brine, voli, niti da ih vodi.

Poredak Stvaranja bio je izokrenut: umesto da shvate da su stvoreni po Božjem liku, oni su sada napravili boga, ne čak ni po sopstvenom liku – što bi već bilo dovoljno loše – već *u obličju životinje*. To je bio bog kom su želeli da služe? Time su strašno zgrešili Gospodu (Isaija 31,7; Isaija 42,17).

U kom smislu otpad sa zlatnim teletom predstavlja odraz onoga što je zapisano u tekstu Rimljanima 1,22-27?

Idolopoklonstvo poriče teološko shvatanje da je Bog – Bog, a čovek – čovek. Ono briše jaz između Boga i čoveka (Propovednik 5,2), i prekida vezu sa Njim. Bilo da je reč o nečemu otvorenom i očiglednom, ili o nečemu skrivenom u srcu, idolopoklonstvo brzo prekida naš odnos sa Gospodom i vodi nas silaznom moralnom spiralom nizbrdo. Nije čudo što tekst govori o tome da su sledećeg dana – pošto su prineli žrtvu idolu, počeli da se zabavljaju na način za koji Elen Vajt kaže da je „imitacija idolopokloničkih svetkovina u Egiptu“. – Stvaranje, patrijarsi i proroci, str. 320 (original).

Ljudi su genijalci u osmišljavanju sopstvenih idola. Stvaraju svoje bogove, što je već dovoljno loše, a onda im još i služe. Stvoritelj biva zamenjen stvarima koje, pre ili kasnije, vode ka moralnom propadanju.

Na koji način ljudi danas obožavaju tvorevinu umesto Stvoritelja?

KVARENJE SEBE SAMIH

Pročitajte tekst 2. Mojsijeva 32,7.8. Zašto je Bog poslao Mojsija na-trag u izraelski tabor?

Pošto su se okrenuli idolu, Izraelci su bili u procesu odvajanja od pravo-g Boga, Onoga koji ih je izbavio iz Egipta. Gospod je krivicu za to svalio direktno na njih, rekavši da se „pokvari tvoj narod“ (2. Mojsijeva 32,7) – pošto su toj statui pripisali čak i zasluge za svoje izbavljenje iz Egipta. Kako su samo direktno protivrečili onome što im je Bog rekao (2. Mojsijeva 20,2)! To poricanje Božjeg prisustva i Njegovih moćnih dela bila je zaista ozbiljna stvar. Njihove misli i osećanja bili su potpuno iskvareni i izopačeni.

Za proroka Jezekilja, idolopoklonstvo je ležalo u srži stradanja Bož- jeg naroda, i iz njega su izvicali svi drugi gresi (videti, na primer: Jezekilj 8,1-18; Jezekilj 20,1-44; Jezekilj 22,1-12). Često se pitamo zašto su ti ne- kadašnji vernici bili tako naivni i nepopravljivi kada je reč o obožavanju različitih idola načinjenih ljudskom rukom. Prilično smo uvereni da mi nikad ne bismo tako nešto učinili. Međutim, da li smo zaista bez idola? Jer, današnji idoli mogu imati drugačije oblike, ali im je privlačnost slična.

Idol je nešto što zamenjuje Boga, nešto što, iako znamo da to nije ispravno, i dalje obožavamo, i na šta se uvek vraćamo. To je nešto što nam zaokuplja maštu, osećanja, vreme i um više nego Bog. Može čak da nam zaposedne misli, u toj meri da se osećamo zarobljeno. Mi se, zapravo, pretvaramo u to što posmatramo, i nikad se nećemo uzdići iznad svog „boga“, šta god bilo to čemu služimo.

Ako Bog nije u središtu vašeg života, neki drugi bogovi će popuniti Njegovo mesto. Ako ne uživamo u Njegovom živom prisustvu i ne negu- jemo taj odnos, onda ćemo uživati u nečemu ili nekome drugom, i tome ćemo posvetiti svoj život. Ono čime zamenjujemo Hrista može imati raz- ličite pojavne oblike – to može biti gordost, egocentričnost, novac, moć, seks, hrana, TV, droge, alkohol, nečiste misli, pornografija, razna zado- voljstva, posao, sportovi, porodica, video igrice, filmovi, šoping, pojedine ideje, politika, muzika, društveni status, titule, akademska dostignuća, i tako dalje. Lista je beskrajna.

Veoma smo kreativni i inovativni u tom pogledu. Sve što je dobro, lepo i smisleno možemo pretvoriti u idola. Idolopoklonstvo je izu- zetno opasno, jer preobražava našu ličnost, naš način razmišljanja, naše naklonosti i naš društveni život. Ono menja naš identitet, a duboke, iskrene lične odnose zamenjuje šupljim i, u krajnjoj liniji, besmislenim interakcijama koje nas zapravo ne mogu spasiti.

BOŽJI PRAVEDNI GNEV

Pročitajte tekst 2. Mojsijeva 32,9-29. Kakva je bila Mojsijeva reakcija na Božju pretnju da će uništiti Izrael?

Mojsije se još uvek nalazio na gori Sinaj, kada je Bog rekao da će uništiti buntovnike i od Mojsijevih potomaka načiniti veliki narod. Ali Mojsije to nije želeo. Naprotiv, on se moli Gospodu, ističući da Izraelci nisu njegov narod – već Božiji. Nije ih on, Mojsije, izveo iz Egipta, već je Bog to učinio svojim moćnim delima. I tako se Mojsije molio Bogu, naglašavajući Njegova ranija obećanja njihovim očevima. Mojsije tu zaista deluje kao posrednik između Boga i čovečanstva.

Pošto se „ražali... Gospodu učiniti zlo narodu svojemu, koje reče“ (2. Mojsijeva 32,14), Mojsije se vratio do njih. Tom prilikom nije zabeleženo – za razliku od onog o čemu govori tekst 2. Mojsijeva 34,29.30 – da je njegovo lice sijalo posle boravka u Gospodnjem prisustvu. Ovog puta, njegovo lice je verovatno odavalo gnev.

„I kad dođe blizu okola, ugleda tele i igre, te se razgnjevi Mojsije, i baci iz ruku svojih ploče, i razbi ih pod gorom“ (2. Mojsijeva 32,19). Lomljenje ploča koje su sadržavale Dekalog bilo je spoljašnji znak kršenja njihovog sadržaja. Bog je ukorio Mojsija zbog toga, ali mu je kasnije zapovedio da iskleše dve ploče kao zamenu „prvijen pločama što si razbio“ (5. Mojsijeva 10,2). I Bog je sam, ponovo zapisao te zapovesti.

Mojsije je oštro ukorio Arona zato što se povinovao zahtevima naroda. „Šta ti je učinio ovaj narod, te ga uvali u toliki grijeh“ (2. Mojsijeva 32,21). Aron je pokušao da se opravda tako što je (1) okrivio druge, i (2) pozvao se na magijsko delovanje: „Bacih (zlato) u vatru, i izade to tele“ (2. Mojsijeva 32,24). Ono što je stvari činilo još težim, bilo je to što je Bog Aronu već ukazao veliku čast i dao mu mnoge privilegije, uključujući i odlazak na goru zajedno sa Mojsijem i 70 drugih starešina (2. Mojsijeva 24,1).

Kakva mračna ironija! Tvrdeći da se desilo čudo, Aron je hteo da prevari svog brata (zapazite kako jedan greh vodi u drugi; u ovom slučaju, idolopoklonstvo u laž). Međutim, Mojsije nije bio prevaren, jer je video kako se narod divljački ponašao. Negativne posledice bile su očigledne, i Mojsije je morao odmah da zaustavi pobunu.

Čemu nas taj događaj uči o sili posredničke molitve? Za koga bi trebalo da se molite u ovom trenutku?

POSREDOVANJE

Pročitajte tekst 2. Mojsijeva 32,30-32. Koliko daleko je Mojsije bio spreman da ide u svojoj posredničkoj molitvi za grešnike?

Zbog njihove pobune, strašne stvari su se desile u izraelskom taboru, uključujući i smrt mnogih ljudi (2. Mojsijeva 32,28). Sledećeg dana, Mojsije se obratio narodu rečima: „Vi ljuto sagriješiste; zato sada idem gore ka Gospodu, eda bih ga umolio da vam oprostí grijeh“ (2. Mojsijeva 32,30).

„I vrati se Mojsije ka Gospodu, i reče: molim ti se; narod ovaj ljuto sagriješi načinivši sebi bogove od zlata. Ali oprostí im grijeh: ako li nećeš, izbriši me iz knjige svoje, koju si napisao“ (2. Mojsijeva 32,31.32).

Nije čudo što se Mojsije smatra tipom Hrista! Svojom posredničkom molitvom za grešnike i spremnošću da ponudi sopstveni život za njih, on je svakako postao odraz onoga što će Hristos kasnije učiniti za svakoga od nas. Kakvo uzorno saosećanje sa prestupnicima! Pokazao je potpunu posvećenost Gospodu i Njegovoj požrtvovanoj ljubavi prema ljudima. Knjiga 2. Mojsijeva ne navodi koliko je dugo ovaj put Mojsije ostao na gori sa Gospodom, ali 5. Mojsijeva otkriva da je on i taj put proveo na Sinaju 40 dana (videti: 5. Mojsijeva 9,18).

U stihu 2. Mojsijeva 32,32 reč prevedana kao „oprostí“ potiče od glagola čije je osnovno značenje „nositi“ ili „preneti“, kao u stihu Isaija 53,4 koji govori (o Isusu): „A on bolesti naše nosi i nemoći naše uzme na se.“ To je taj isti glagol, koji je u stihu 2. Mojsijeva 32,32 preveden rečju „oprostí“, a u stihu Isaija 53,4 rečju „nosi“. Kakav moćan uvid u proces spasenja i oproštenja, i u to koliko je Boga koštalo naše spasenje.

Zaista, Mojsije je tražio od Gospoda da „ponese“ ljudske grehe, što je On naravno i učinio na krstu hiljadama godina kasnije. Stih 2. Mojsijeva 32,32 otkriva ne samo ideju o zameničkom pomirenju, već i to ko će nas zameniti – Bog lično.

Taj tekst pokazuje kako dolazi do oproštenja. Bog je u Hristu poneo naše grehe, jer je to jedini način na koji nam je moglo biti oprošteno. Kakav moćan izraz plana spasenja i otvoreni pokazatelj, pred nama i celim svemirom, koliko je Boga koštalo da nas spase.

Mojsije je od samog Boga tražio da ponese grehe naroda, i On je na kraju, u Isusu, upravo to učinio. Kako da shvatimo tu neverovatnu istinu? Šta nam ona govori o Božjoj ljubavi prema palom čovečanstvu?

ZA DALJE PROUČAVANJE

U knjizi *Stvaranje, patrijarsi i proroci* od Elen G. Vajt čitajte poglavlje pod naslovom „Idolopoklonstvo u podnožju Sinaja“, str. 315-327 (original).

Pouka za ovu sedmicu posvećuje posebnu pažnju Božjem delovanju unutar vernika. Bog može u nama „još izobilnije sve činiti što ištemo ili mislimo“ (Efescima 3,20). Mi ne treba da se usredsređujemo na sebe i zadovoljavamo svoje lične želje, jer to vodi u idolopoklonstvo. Umesto toga, naša pažnja trebalo bi da bude usredsređena na Boga i Njegovu silu. On nam daje snagu, što nas vodi u novi i pobedonosni život (Filibljanima 4,13; Juda 1,24.25).

„Ljubav, u istoj meri kao i pravедnost, zahteva da ovaj greh bude osuđen. Bog je i čuvar, a ne samo vladar svog naroda. On uklanja one koji se odlučuju na pobunu da ne bi i druge odvucli u propast. Pošteđevši Kajinu život, Bog je celom svemiru pokazao šta se događa kada greh ostane nekažnjen. Uticaj koji je Kajin svojim rečima i delima širio među svojim potomcima doveo je do takve nemoralnosti da je ceo svet bio uništen Potopom... Što su duže živeli, ljudi su postajali sve iskvareniji. Tako je bilo i sa otpadnicima u podnožju Sinaja. Da kazna nije ubrzo stigla prestupnike, iste posledice ponovo bi se mogle videti.“ – Elen G. Vajt, *Stvaranje, patrijarsi i proroci*, str. 325 (original).

PITANJA ZA RAZGOVOR:

1. Zadržite se više na pitanju postavljenom na kraju proučavanja predviđenog za ponedeljak. Na koje načine možemo obožavati sama dela stvaranja, umesto Stvoritelja? Na primer, kako možemo nastojati da budemo dobri pristavi zemlje i štitimo životnu sredinu, a da je ne obožavamo i ne pretvaramo u idola samu po sebi?
2. Težina neke situacije može se proceniti na osnovu posledica i rezultata određene radnje, ili na osnovu ozbiljnosti reakcije na određeni događaj. Zašto je Mojsije naredio da se pogube oni koji su tvrdoglavo odbijali da se pokaju, i istrajavali u svojoj pobuni protiv Boga i Njegovog učenja?
3. Zašto je zamičničko pomirenje jedini ispravan vid pomirenja? Zašto svaka teorija pomirenja koja poriče ili potcenjuje zamičnički osnov evanđelja predstavlja grubu teološku grešku? Pročitajte tekst 1. Petrova 2,24. Kako se tu na moćan način otkriva ideja o Isusu kao našoj Zameni?

Subota, 13. septembar

„MOLIM TE, POKAŽI MI SLAVU SVOJU“

Tekstovi za proučavanje u toku sedmice: 2. Mojsijeva 33,7-34,35; 5. Mojsijeva 18,15.18; Jovan 17,3; Rimljanima 2,4; Jovan 3,16; 2. Korinćanima 3,18.

Tekst za pamćenje: „Jer prolazeći Gospod ispred njega vikaše: **Gospod, Gospod, Bog milostiv, žalostiv, spor na gnjev i obilan milosrđem i istinom. Koji čuva milost tisućama, prašta bezakonnja i nepravde i grijeha, koji ne pravda krivoga, i pohodi grijeha otačke na sinovima i na unucima do trećega i četvrtoga koljena**“ (2. Mojsijeva 34,6.7).

Svima nam je potrebno da rastemo u svom hodanju sa Bogom. Ako ne rastemo, mrtvi smo. Apostol Petar kaže: „Nego napredujte u blagodati i u poznanju Gospoda našega i spasa Isusa Hrista. Njemu slava i sad i u vječna vremena. Amin“ (2. Petrova 3,18). Mi moramo biti spremni da rastemo. Svakodnevno se nalazimo na Božjem univerzitetu, na kom nikad nećemo diplomirati, nego ćemo stalno biti u procesu učenja. Ali u svakoj fazi rasta možemo biti savršeni, ako dopustimo Bogu da nas oblikuje u osobu kakva – po Njegovom pozivu, u Hristu – treba da budemo.

Setite se škole. Ako nauče da čitaju i broje do 100, prvaci dobijaju prelaznu ocenu, jer je njihovo znanje savršeno u toj fazi i na toj skali rasta. Međutim, ako bi se isti nivo znanja, i ništa više od toga, našao kod nekog srednjoškolca, to bi ukazivalo na kolosalnu grešku u njegovom obrazovanju. Slično je i sa našim rastom u blagodati i poznavanju Boga. U svakoj fazi našeg razvoja, možemo biti savršeni u svom domenu, kao što je Hristos savršen u svom.

Ove sedmice proučavamo kako je Mojsije, poznajući i sledeći Božja uputstva, rastao u svom hodanju sa Gospodom.

**Proučite pouku za ovu sedmicu da biste se pripremili za subotu, 20. septembar.*

ŠATOR OD SASTANKA

Pročitajte tekst 2. Mojsijeva 33,7-11. Zašto je Bog tražio od Mojsija da napravi šator od sastanka?

Ne smemo mešati „šator od sastanka“ (načinjen izvan izraelskog tabo-
ra) sa svetištem (skinija, tabernakl), koje je kasnije podignuto i smešteno
u središte tabora. Ne znamo koliko često se Mojsije savetovao sa Bogom
u tom šatoru od sastanka. Ali jedno zasigurno znamo: ti Mojsijevi susreti
sa Bogom doveli su do bliskog prijateljstva između njih. „I Gospod go-
voraše s Mojsijem licem k licu kao što govori čovjek s prijateljem svojim“
(2. Mojsijeva 33,11). Prijatelj je osoba s kojom možemo da se savetujemo
i otvoreno razgovaramo skoro o svemu, i u koju možemo imati poverenja
da to nikad neće otkriti drugima. Prijatelj je nešto najlepše što možemo
imati i nešto najlepše što možemo biti.

Kao što je zabeleženo u tekstu 2. Mojsijeva 19-34, priča o Mojsiju je ve-
oma poučna u pogledu toga kako Bog preobražava naš život. Kako je Bog
izgradio odnos sa tim izvanrednim vođom? Proučavanje Mojsijevog ži-
vota pokazuje kako je on rastao u svom znanju ne samo o Božjoj sili, već i o
Njegovoj ljubavi i karakteru. To je ključna komponenta odnosa sa Bogom.

Pre dolaska na goru Sion, Bog je moćno koristio Mojsija, čak i dok
ga je pripremao za tu posebnu vodeću ulogu. U madijanskoj zemlji, dok
se brinuo o ovcama, Bog ga je nadahnuo da napiše dve knjige: Knjigu o
Jovu i Postanje (1. Mojsijevu). A onda, prilikom dramatičnog događaja
kod gorućeg grma, pozvao ga je da izvede Izrael iz Egipta. Mojsije je vi-
deo poraz egipatskih bogova i moćnu egipatsku vojsku u Crvenom moru.
Tokom mnogih sedmica posmatrao je kako Bog vodi Izrael od Egipta do
Sinaja. Posle iskustva koje je dovelo do toga da mu lice sija, vodio je Izrael
još 39 godina do granica Obećane zemlje. Biblijska poruka potvrđuje da
je Mojsije bio veran Božji sluga (5. Mojsijeva 34,5; Isus Navin 1,1), nepo-
mućeno svetlo u tami, primer proroka prema kojem će se drugi meriti (5.
Mojsijeva 18,15.18). On je bio nosilac promene, iako narod nije uvek sle-
dio njegova uputstva i njegove reči. Ali, kada su ga slušali, napredovali su.

**I mi možemo da učimo od Mojsija, jer nam njegova izuzetna život-
na priča govori o tome šta Bog može da učini kada Mu dopustimo
da nas menja. Koje su bile neke prekretnice u vašem hodanju sa Bo-
gom, kada ste prepoznali Njegovo moćno delovanje u svom životu?**

DA MOGU DA TE UPOZNAM

Pročitajte tekst 2. Mojsijeva 33,12-17. Čemu je Mojsije tražio da ga Gospod nauči? Zašto je zahtevao da im Božje prisustvo pokazuje put?

Mojsijev rast u Gospodu bio je postojan. Sve Mu se više približavao i nastojao je da se usaglasi sa Njegovim likom. Jednog dana dok je razgovarao sa Bogom u šatoru od sastanka, iznenada je shvatio da Ga ne poznaje, i izgovorio je posebnu molitvu: „Pokaži mi put svoj, da te poznam“ (2. Mojsijeva 33,13). Mojsije je bio svestan svoje duboke potrebe da razume Boga na jednom novom nivou. Otkrio je da što više upoznaje Gospoda, to više je svestan da Ga ne poznaje dovoljno. Prepoznao je svoju potrebu i svim srcem pozeleo da Ga bolje upozna. A Bog je rado udovoljio toj Mojsijevoj želji.

Posmatrajući dosadašnja Mojsijeva iskustva, možemo zapaziti kako je on ulazio u sve dublji, prisniji odnos sa Gospodom, i kako je duhovno rastao.

Prvo, Mojsije se pope i „izađe na goru k Bogu“ (2. Mojsijeva 19,3). Zatim je izašao „na vrh gore“ (2. Mojsijeva 19,20), a kasnije se približio oblaku, „gustom oblaku“ u kom je Bog boravio (2. Mojsijeva 20,21).

Drugom prilikom, „Mojsije uđe usred oblaka“ gde se Bog nalazio, i ostao je sa Gospodom 40 dana i 40 noći (2. Mojsijeva 24,18). Tokom tih 40 dana, Bog je Mojsiju dao dva dragocena dara: (1) Dekalog koji je sam Bog ispisao na dve ploče, koje je On sam i isklesao (2. Mojsijeva 24,12), i (2) uputstva o tome kako da se napravi i opremi svetište (videti tekst 2. Mojsijeva 25-31).

A onda je proveo još 40 dana i noći sa Gospodom, posredujući za grešnike (2. Mojsijeva 32,30-32; 5. Mojsijeva 9,18).

Ipak, i posle svega toga, Mojsije je još uvek želeo da konkretnije upoznaje Božji karakter, i Bog mu je uskoro dao posebne uvide kako bi razumeo ko je On. To znanje za kojim je Mojsije čeznuo nije bilo samo intelektualno razumevanje Boga, već praktično poznavanje Njegove ličnosti.

Nije čudo što je Isus vekovima kasnije rekao: „A ovo je život vječni da poznaju tebe jedinoga istinoga Boga, i koga si poslao Isusa Hrista“ (Jovan 17,3). Ima li boljeg načina da Bog obznani sebe ljudima nego da i sam postane čovek?

Da li poznajete Boga ili samo znate nešto o Njemu? Koja je ključna razlika između to dvoje?

„MOLIM TE, POKAŽI MI SLAVU SVOJU“

Posle otpada sa zlatnim teletom, Mojsije posreduje za Božji narod i želi da bude siguran da će Gospod nastaviti da ih vodi u Obećanu zemlju. A duboko u sebi, takođe želi da bolje upozna Gospoda.

Pročitajte tekst 2. Mojsijeva 33,18-23. Kako je Bog odgovorio na Mojsijev zahtev da vidi Njegovu slavu?

„Molim te, pokaži mi slavu svoju“ – tražio je Mojsije od Gospoda. I Gospod mu je, u svojoj milosti, zaista otkrio svoju slavu. Međutim, odgovarajući na Mojsijev zahtev, Bog je zapravo obećao da će Mu pokazati svoju „dobrotu“. Može se, dakle, sa sigurnošću zaključiti da je Božja slava u stvari Njegova dobrota, to jest, Njegov karakter (videti takođe: Elen G. Vajt, *Apostolska crkva – Hristovim tragom*, str. 576 /original/; *Pouke velikog Učitelja*, str. 414, 415 /original/; *Istorija proroka i careva*, str. 313 /original/).

„Bogu je na slavu kada svoje vrline poklanja svojoj deci. On čezne da ljudi i žene ostvare najviše ideale.“ – Elen G. Vajt, *Apostolska crkva – Hristovim tragom*, str. 530 (original). Njegova slava je da prigrli pokajane grešnike (videti: *Istorija proroka i careva*, str. 668 /original/) i obezbedi sve što je potrebno za njihovu promenu. U isto vreme, naša „slava“ je da otkrivamo Njegov karakter u sopstvenom životu i da ga obznanjujemo drugima.

Taj odraz Božjeg karaktera, Njegove dobrote, ljubaznosti i nežne ljubavi, mora da se vidi u našim delima. Na taj način, imamo priliku da budemo ne samo blagoslov za ovaj svet, već i blistava svetlost za svemir koji sve to posmatra. Kao što Pavle kaže: „Jer mislim da Bog nas apostole najstražnje postavi, kao one koji su na smrt osuđeni; jer bismo gledanje i svijetu i anđelima i ljudima“ (1. Korinćanima 4,9). Ta kosmička dimenzija daje našem životu i službi smisao i svrhu kakve jedva možemo i da pojмимо.

U stihu Rimljanima 2,4 Pavle kaže da nas „dobrota Božija na pokajanje vodi“. Što će reći, Božja dobrota i Njegov karakter su to što osvedočava ljude u njihovu grešnost i potrebu za spasenjem. Zaista, kada pogledamo krst i kad znamo ko se na njemu nalazio (sam Gospod) i zašto se On tamo nalazio – zato što nas voli, a to je bio jedini način da nas spase – tu imamo najveće moguće otkrivenje Njegove dobrote i Njegovog karaktera.

Koliko vremena provodite usredsređujući se na Krst, i na to što vam on govori o Božjem karakteru?

BOŽJE SAMOOKRIVENJE

Pročitajte tekst 2. Mojsijeva 34,1-28. Kako je Bog otkrio svoju slavu Mojsiju?

Mojsije je morao sa sobom da ponese dve kamene ploče, iste kao one koje je razbio (2. Mojsijeva 32,19). Trebalo je po sedmi put da se sretne sa Gospodom na gori Sinaj. Njegovi prethodni odlasci na goru pomenuti su u sledećim tekstovima: (1) 2. Mojsijeva 19,3,7; (2) 2. Mojsijeva 19,8,14; (3) 2. Mojsijeva 19,20,25; (4) 2. Mojsijeva 20,21; 2. Mojsijeva 24,3; (5) 2. Mojsijeva 24,9,12-18; 2. Mojsijeva 32,15; (6) 2. Mojsijeva 32,30,31. Krenuo je na put rano ujutru.

Sada je bio spreman za taj slavni uvid u Božji karakter. Lepota Božjeg karaktera najbolje je dočarana tim Božjim zadivljujućim samookrivenjem. To je najvažniji opis Boga, koji Ga prikazuje upravo onakvim kakav On jeste. To je zlatna nit kojom je protkana čitava Biblija (4. Mojsijeva 14,18; Nemija 9,17; Psalmi 103,8; Joilo 2,13, Jona 4,2). Ta Gospodnja objava je „Jovan 3,16 Starog zaveta“. Na ključnim mestima, biblijski pisci primenjuju, ponavljaju i proširuju to samookrivenje živog Boga, jer se Božji karakter mora ispravno razumeti.

Kada je primio to izuzetno, jedinstveno i neuporedivo objašnjenje Božjeg imena, Mojsije se poklonio u činu obožavanja Gospoda. Kada makar i letimično sagledamo Božju ljubav, blagodat, milost, saosećanje, dobrotu, vernost, praštanje, svetost i pravdu, i mi bivamo privučeni Njemu. Upravo kada sve to sagledamo i osetimo divljenje prema Njegovim izuzetnim vrlinama, i mi počinjemo da volimo Njega ljubavlju koja nas navodi da Mu služimo i budemo poslušni. Zato što On voli nas, i mi zauzvrat volimo Njega (1. Jovanova 4,19).

U tom samookrivenju, Bog uverava Mojsija da će učiniti čudesna dela za svoj narod i odvesti ih u Obećanu zemlju. On obnavlja zavet s njima, obećavajući da će i drugi narodi videti Njegovo veličanstvo i Njegova zadivljujuća dela. „Evo postavljam zavjet; pred cijelim narodom tvojim učiniću čudesa, koja nijesu učinjena nigdje na zemlji ni u kom narodu, i vidjećete djelo Gospodnje sav narod, među kojim si, jer će biti strašno što ću ja učiniti s tobom“ (2. Mojsijeva 34,10).

Međutim, Izraelci su morali da slušaju Boga i da slede deset jasnih odredbi kako bi obezbedili svoje blagostanje. Takođe, Bog je tražio od Mojsija da zapiše sadržaj tog zaveta, koji je već bio prekršen (2. Mojsijeva 34,27.28).

MOJSIJEVO LICE KOJE SVETLI

Pročitajte tekst 2. Mojsijeva 34,29-35. Šta je dovelo do toga da Mojsijevo lice svetli?

Pošto mu je Bog otkrio svoj karakter ljubavi, Mojsije se spustio u izraelski tabor sa licem koje je svetlelo. Da li je Mojsije u prvom trenutku bio svestan da mu lice svetli? Ne, on to uopšte nije znao. Što je čovek bliže Gospodu, to je više svestan svojih nesavršenosti naspram Božje svetosti.

Šta je bilo uzrok Mojsijevog preobražaja, koji je doveo do toga da mu lice postane blistavo? Razlog se nije sastojao u prostoj činjenici da je boravio u Božjem prisustvu, jer je on i pre toga, u više navrata, bio sa Gospodom, ali mu posle tih susreta lice nije sijalo. Međutim, da nikad nije bio u Gospodnjem prisustvu, njegovo lice nikad ne bi ni sijalo. Tek kada je razumeo Božju dobrotu i ljubaznost, kada se potpuno otvorio pred Bogom zbog lepote Njegovog karaktera, Mojsije je bio preobražen i njegovo lice je počelo da svetli. Naše srce i um mogu da dožive promenu kada se predamo Bogu i dopustimo Mu da bude Gospodar i Car našeg života.

Pročitajte tekst 2. Korinćanima 3,18. Kako Isus može postepeno da vas preobrazi u svoje obličje?

Apostol Pavle poredi Mojsijevo blistavo lice sa Isusom Hristom i kaže da slava Isusa (u kom su Božji zakon i blagodat oličeni) prevazilazi slavu Mojsijevog zakona. Hristos, zajedno sa svojim zakonom, može biti ugraviran u naš karakter jedino kada prikujemo svoj pogled za Isusa (Jevrejima 3,1; Jevrejima 12,2), i jedino silom Božjeg Duha (2. Korinćanima 3,12-18).

Mojsije je naš uzor, koji pokazuje šta Bog može da učini za nas kada Mu dopustimo da menja naš karakter i da nas oblikuje u svoje božansko obličje. To Pavle misli kada govori o hodanju u „novom životu“ (Rimljanima 6,4).

Koji delovi vašeg karaktera treba bolje da odražavaju Božji karakter? Verovatno svaki deo, zar ne? Kako, ipak, usredsređenost na Krst i njegovo značenje mogu da vam pruže ohrabrenje i sigurnost u spasenje?

ZA DALJE PROUČAVANJE

U knjizi *Stvaranje, patrijarsi i proroci* od Elen G. Vajt pažljivo pročitajte deo poglavlja pod naslovom „Idolopoklonstvo u podnožju Sinaja“, str. 327-330 (original).

Jednog tmurnog dana otac i sin su posetili katedralu. Dok su posmatrali prozore sa vitražima koji su na prelep način prikazivali različite biblijske scene, sunce je odjednom zasijalo kroz ta oslikana stakla, obasjavajući ih blistavom svetlošću. Dečak je ushićeno pitao: „Tata, ko su ljudi na tim slikama?“ Otac nije mnogo znao o hrišćanstvu, Hristu i Njegovim učenicima, pa je kratko odgovorio: „Ti ljudi su hrišćani.“ Međutim, te blistave slike ostale se urezane u dečakovom umu. Jednog dana je njegova učiteljica postavila pitanje u razredu: „Deco, znate li ko su hrišćani?“ Ovaj dečak se setio tih sjajnih slika i odgovorio: „Ja znam! Hrišćani su ljudi koji svetle.“ U sličnom tonu, Isus je poručio svojim učenicima: „Tako da se svijetli vaše vidjelo pred ljudima, da vide vaša dobra djela, i slave oca vašega koji je na nebesima“ (Matej 5,16). Samo ljudi koji svetle mogu da budu nosioci promene.

PITANJA ZA RAZGOVOR:

1. „Ako bismo se ponizili pred Bogom, i bili ljubazni, ućtivi, nežnog srca i sažaljivi, bilo bi stotinu obraćenja istini tamo gde je sada samo jedno.“ – Ellen G. White, *Testimonies for the Church*, tom 9, str. 189. Koja moćna poruka se tu nalazi za sve nas u pogledu toga kako naš karakter, naša dela i naši stavovi utiču na naše svedočenje?
2. Tekst 2. Mojsijeva 34,6.7 s pravom se naziva „Jovan 3,16 Starog zaveta“. Zašto?
3. Kako možete ljudima koji vas pitaju ko je vaš Bog objasniti lepotu Božjeg karaktera na osnovu Njegovog samootkrivenja u tekstu 2. Mojsijeva 34,6.7?
4. Razgovarajte u razredu o tome kako karakter i postupci ljudi koji se predstavljaju kao hrišćani utiču na njihov način života. Kakav uticaj su oni koji su ljubazni, milostivi, ponizni i skloni praštanju imali na vaše lično iskustvo? U isto vreme, kako su neljubazni, nepomirljivi i arogantni „hrišćani“ uticali na vaše hodanje sa Gospodom?

Tekstovi za proučavanje u toku sedmice: 2. Mojsijeva 35,1-36,7; 1. Mojsijeva 1,1; 2. Mojsijeva 36,8-39,31; Jevrejima 7,25; 2. Mojsijeva 40,1-38; Jovan 1,14.

Tekst za pamćenje: „Tada oblak pokri šator od sastanka, i napuni se šator slave Gospodnje... Jer oblak Gospodnji bješe na šatoru danju, a noću oganj bješe na njemu pred očima svega doma Izrailjeva, dokle god putovahu“ (2. Mojsijeva 40,34.38).

Glavni zadatak Božjeg naroda u Starom zavetu (kao i nas danas) bio je da žive u bliskom odnosu sa Gospodom, da Ga obožavaju i da Mu služe, a takođe i da pružaju pravu sliku o Bogu drugima (5. Mojsijeva 4,5-8).

U Edemskom vrtu, Adam i Eva su se sakrili od Boga, jer su Ga se, zbog svog greha, plašili. Grešnost čini ljude prirodno uplašenim od Boga, a taj strah iskrivljuje naše viđenje Njegovog karaktera. Dobra vest je da Bog preduzima prvi korak kako bi prevazišao taj rascep. Na sopstvenu inicijativu, On premošćuje jaz, popravlja narušeni odnos, i poziva grešnika da Mu se vrati pitanjem: „Gde si?“ (1. Mojsijeva 3,9).

Dakle, naša glavna misija je da onima oko nas ispravno prikažemo Božji karakter i Njegova pravedna dela učinjena iz ljubavi. Kada ljudi budu privučeni Bogu i uvereni u Njegovu nesebičnu ljubav prema njima, oni će Mu predati svoj život, i biće poslušni onome što im On kaže da čine, znajući da je to za njihovo dobro.

Svetilište je pokazivalo Božju bliskost sa čovečanstvom i otkrivalo im je najveće istine, koje se tiču toga kako On spasava one koji Mu prilaze u veri.

**Proučite pouku za ovu sedmicu da biste se pripremili za subotu, 27. septembar.*

SUBOTA GOSPODNJA

Koliko god oni koji se protive svetkovanju Subote tvrdili, pogrešno, da je ona bila namenjena samo Jevrejima (sedmi dan ja izdvojen i posvećen u Edemu [videti: 1. Mojsijeva 2,1-3]), ili pak tvrdili, opet pogrešno, da su Jevreji za nju prvi put saznali kod Sinaja (Jevreji su držali Subotu i pre Sinaja [videti: 2. Mojsijeva 16,22-29]) – nema sumnje da je Subota u velikoj meri bila deo života jevrejskog naroda od samog početka.

Pročitajte tekst 2. Mojsijeva 35,1-3. Koja je istina tu ponovljena narodu u kontekstu podizanja svetišta?

Subota i njena poruka bile su, jesu i uvek će biti usredsređene na Boga – ko je On i koja su Njegova moćna dela. Subota nas podseća na Njegova stvaralačka i sponosna dela, i usmerava nam pažnju na Boga koji želi da boravi sa svojim narodom. Na taj način, Subota i svetište upućuju u istom smeru – na Božje prisustvo u našem životu.

Subota starozavetne crkve prenosi mnogostruku poruku. Njena suština bi se mogla sumirati u pet ključnih tačaka:

(1) *Bog je Stvoritelj* i Biblija počinje tom zadivljujućom i temeljnom objavom (1. Mojsijeva 1,1). Živa uspomena na Božje stvaranje je Subota (1. Mojsijeva 2,2.3; 2. Mojsijeva 20,8-11). Iz te istine – da je Bog naš Stvoritelj – proističu sve druge istine.

(2) *Mesija će doći*, a u srži te nade je Božje obećanje o Semenu koje će savladati zmiju (sotonu) i izvojevati pobedu nad zlom.

(3) *Bog će uspostaviti svoje carstvo, a Subota je njegov predukus.*

(4) *Spasenje dolazi od Gospoda*, a Božji narod svedoči da je Bog njihov Spasitelj i Iskupitelj i da spasenje dolazi kao rezultat Njegove blagodati, i jedino Njegove blagodati.

(5) *Bog je vrhovni sudija svih ljudi. Oni koji Mu uporno prkose i odriču Ga se neće imati nikakvu budućnost, ali Bog besplatno daje večni život onima koji Ga slede.*

Jevreji imaju izreku: Više nego što je Izrael držao Subotu, Subota je održala Izrael. Premda mi, kao adventisti, verovatno ne bismo to izrazili na isti način, koju važnu ulogu Subota ima u životu naše crkvene porodice?

PRINOSI I DUH

Pročitajte tekst 2. Mojsijeva 35,4 – 36,7. Koje se važne lekcije tu nalaze za nas danas?

Obilje različitih dragocenih materijala bilo je potrebno da bi se izgradilo svetište, i to je prikupljeno zahvaljujući velikodušnim donacijama Božjeg naroda, koji je davao od sveg srca, dragovoljno i sa radošću. Davali su zlato, srebro, bronzu, fino platno, drago kamenje, unikatne tkanine, bademovo drvo, maslinovo ulje, začine i mnoge druge potrebne stvari. Narod je uložio i svoj rad, jer je mnoge naročite predmete trebalo napraviti njihovim umetničkim i marljivim radom na šatoru i njegovom nameštaju. Takođe, krojači su morali da tkaju odeću za sveštenike, koji će služiti u svetištu, i za prvosveštenika, čija je veoma složena odeća uključivala i naprsnik i turban.

Bog je izobilno blagoslovio Izraelce kroz darove koje su im Egipćani dali prilikom izlaska iz Egipta. Sada su oni imali priliku da prinesu svoje darove zahvalnosti za Božje milostivo i moćno delovanje, i njihova srca su bila pokrenuta da izvrše to delo Njemu u slavu.

Narod je davao sa takvom radošću i tako izobilno da je Mojsiju rečeno: „Više donosi narod nego što treba“ (2. Mojsijeva 36,5). Tako je Mojsije morao da zaustavi njihovo prilaganje, „jer bijaše svega dosta da se uradi sve djelo“ na svetištu (2. Mojsijeva 36,7).

Kroz vođstvo Svetog Duha, Bog je opremio i osposobio narod da podigne svetište sa velikom preciznošću. Veseleilo, Elijav i drugi bili su „napunjeni“ Božjim Duhom (2. Mojsijeva 35,31), što znači da su bili obdareni veštinama, mudrošću i umetničkim znanjem da bi savršeno obavili sav posao. Bio je to ogroman projekat i morao je da se napravi tačno prema obrascu koji je Bog pokazao Mojsiju.

Značajno je to što je dar Svetog Duha bio povezan sa različitim ljudskim sposobnostima i veštinama, koje je trebalo upotrebiti prilikom podizanja svetilišta. Biti ispunjen Duhom nije neki magijski proces, i ne znači da se neke posebne duhovne sile nalaze u ljudima. Da bi unapredio delo i ispunio misiju, Bog osposobljava svoje sledbenike da ostvare Njegove ciljeve i da to urade dobro.

Koje duhovne darove ste vi primili kada ste bili ispunjeni Svetim Duhom? Imajte na umu da duhovni darovi mogu da cvetaju samo kada negujete plodove Duha u svom životu (Galatima 5,22,23).

PODIGNUTO SVETILIŠTE

Ukratko pregledajte tekst 2. Mojsijeva 36,8 – 39,31. Šta mislite, zašto su data tako izričita uputstva? Čemu nas to uči kada je reč o tome kako se Bog interesuje za svaki detalj?

Mojsije je pažljivo podigao svetište, a uputstva primljena na gori Sinaj su marljivo primenjena. Biblijski tekst nabroja sledeće: (1) svetište sa različitim materijalima, zavesama i delovima (2. Mojsijeva 36,8-38); (2) kovčeg (2. Mojsijeva 37,1-9); (3) sto za hlebove (2. Mojsijeva 37,10-16); (4) svećnjak (2. Mojsijeva 37,17-24); (5) kadioni oltar (2. Mojsijeva 37,25-29); (6) oltar za žrtvu paljenicu (2. Mojsijeva 38,1-7); (7) umivaonik (2. Mojsijeva 38,8); (8) dvorište (2. Mojsijeva 38,9-20); i (9) materijal upotrebljen za svetište (2. Mojsijeva 38,21-31). Tekst 2. Mojsijeva 39 nastavlja sa opisom efoda, naprsnika i drugih komada svešteničke odeće.

Službe u svetilištu bile su vizuelne, životne pouke o evanđelju, koje otkrivaju celokupni Božji plan iskupljenja. Razne ceremonije oslikavale su (1) koliko Bog mrzi greh i kako postupa s njim, (2) kako On spasava pokajane ljude, (3) kakva je sudbina zlih, i (4) kako će On obezbediti slavnu budućnost koja će biti bez zla.

Dve različite ali blisko povezane službe vršene su u svetilištu tokom godine – svakodnevna i godišnja. Ta dvofazna služba ilustrovala je kako se Bog odnosi prema grehu i kako spasava grešnike. Preko *svakodnevnih* službi u svetilištu, Bog je uveravao one koji su se pokajali da im je oprostio grehe i milostivo im je nudio spasenje. Da bi se primio taj dar spasenja, morala se prineti žrtva, a te žrtve su upućivale na smrt Mesije, čija smrt „očičava nas od svakoga grijeha“ (1. Jovanova 1,7). Priznanje greha i prihvatanje odeće Hristove pravednosti bilo je u središtu tog dara (Psalmi 32,1.2). Na taj način, pokajani grešnik je bio uveren u oprostjenje i mogao je da se raduje spasenju.

Godišnja služba, vršena na Dan pomirenja, pokazivala je kako Bog iskorenjuje greh, rešava problem greha i osigurava bezgrešnu budućnost (3. Mojsijeva 16; Jovan 1,29). U ovom trenutku, Hristova dvostruka služba u nebeskom svetilištu predstavlja još jedan izraz Božjeg delovanja za nas (Jevrejima 7,25) i doneće konačno rešenje za problem zla (Danilo 7,13.14.22.27; Danilo 8,14; Otkrivenje 21,4).

Svetilište je bilo mesto obožavanja, proslavljanja Boga i izražavanja zahvalnosti Njemu. Obožavanje podrazumeva održavanje odnosa sa Bogom, koji poziva vernike u taj odnos.

BOŽJE PRISUSTVO U SVETILIŠTU

Pročitajte tekst 2. Mojsijeva 40,1-38. Kako su Izraelci uočavali Božje prisustvo?

Poslednje poglavlje 2. Knjige Mojsijeve (2. Mojsijeva 40) opisuje posvećenje svetilišta i dar Dekaloga. Posvećenje svetilišta predstavlja vrhunski događaj kojem su Izraelci prisustvovali u podnožju Sinaja.

Božja slava su Njegova svetost, Njegov karakter i Njegovo brižno prisustvo, što je sušta dobrota (2. Mojsijeva 3,5; 2. Mojsijeva 33,18.19). Njegovo prisustvo ispunilo je sveti šator i bilo je vidljivo kao oblak, slava Šekine. Druga knjiga Mojsijeva završava se naglaskom na Božje prisustvo koje ih je vodilo, u vidu oblaka Gospodnjeg danju i stuba od ognja noću. Na jedan veoma stvaran i moćan način, jevrejski narod je trebalo da iskusi ne samo realnost Božjeg postojanja, već i Njegovo blisko i trajno prisustvo dok ih je predvodio.

Mojsije je podigao svetilište prvog dana prvog meseca druge godine (2. Mojsijeva 40,2.17). On je sve i posvetio – uključujući Arona i njegove sinove kao sveštenike (2. Mojsijeva 40,9.13-15) – uljem pomazanja. Prošao je kroz Svetinju nad svetinjama, Svetinju i dvorište – i sve ih posvetio Gospodu. U toku tog procesa, uspostavio je službe u celom svetilištu (videti takođe: 4. Mojsijeva 7,1). Samo tom prilikom, u vreme inauguracije svetilišta, Mojsije je mogao da uđe u Svetinju nad svetinjama. Nakon toga, jedino je prvosveštenik mogao da vrši službu na tom mestu, jedanput godišnje, na Dan pomirenja (3. Mojsijeva 16,2.17).

Biblijski tekst u tri navrata proglašava da je nešto završeno: (1) na kraju sedmice Stvaranja, Bog naglašava dovršetak svojih stvaralačkih dela (1. Mojsijeva 2,1-3); (2) po završetku radova oko svetilišta, biblijski tekst objavljuje: „Tako svrši Mojsije posao taj“ (2. Mojsijeva 40,33); i (3) to je takođe rečeno kada je Solomon završio izgradnju hrama (1. O carevima 7,51).

Ta povezanost između Stvaranja i izraelskog svetilišta upućuje na kosmičku dimenziju, na vreme kada će Gospod boraviti sa iskupljenima na novoj zemlji u Novom Jerusalimu, koji je „skinija Božija“ (Otkrivenje 21,2,3; uporedite sa tekstom: Otkrivenje 22,1-4).

Ispunjavanje svetog šatora Božjim prisustvom (2. Mojsijeva 40,34) bilo je veliki vrhunac događaja koji su otpočeli Mojsijevim rođenjem, nastavili se porazom egipatskih bogova tokom 10 zala, bekstvom iz Egipta, porazom egipatske vojske, i završili se, konačno, Božjim otkrivenjem na gori Sinaj.

Na koje načine, čak i sada, možete da doživite Božje prisustvo? Zašto je to važno?

ISUS JE „ŠATOROVAO“ SA LJUDIMA

Pročitajte tekst Jovan 1,14. U kom smislu je Hristovo utelovljenje upoređeno sa svetim šatorom?

Isusovo utelovljenje je tajna, ali i ekskluzivno učenje kojim će se ispljeni baviti kroz svu večnost. Apostol Jovan tvrdi da je Hristos, preuzimajući na sebe naše telo, otkrio da On prebiva među nama na opipljiv način. Ovde Isus u telu podseća na Boga Starog zaveta, koji je boravio sa Izraelcima u šatoru kod Sinaja, i u pustinji dok su putovali ka Obećanoj zemlji.

Tokom svog boravka u telu, Isus je živio sa ljudima. Kakav nezamisliv ustupak! Večni Bog silazi k nama, kao jedan od nas, kako bi nas uverio da je On zaista „Emanuilo... S nama Bog“.

U stihu Matej 18,20 Isus kaže da će, ako se dvoje ili troje okupe u Njegovo ime, i On biti među njima. Hristos je sa svojim narodom kroz prisustvo Svetog Duha. Hristos poziva svoje sledbenike da budu u bliskom odnosu s Njim: „Evo stojim na vratima i kucam: ako ko čuje glas moj i otvori vrata, ući ću k njemu i večeraću s njime, i on sa mnom“ (Otkrivenje 3,20).

Pročitajte tekst Otkrivenje 21,1-3. Šta nam je tu prikazano?

Novi Jerusalim će se spustiti s neba na zemlju, i Jovan objavljuje: „Čuh glas veliki s neba gdje govori: evo skinije Božije među ljudima, i življeće s njima, i oni će biti narod njegov, i sam Bog biće s njima Bog njihov“ (Otkrivenje 21,3). U Novom Jerusalimu nema hrama (Otkrivenje 21,22) zato što je čitav grad hram, Božje svetište. Dužina, širina i visina grada su jednake (Otkrivenje 21,16), kao što je bio slučaj sa Svetinjom nad svetinjama u svetištu, koja je bila u obliku kocke, čije su sve strane jednake. I tako ćemo, kroz svu večnost, u svetu bez greha, smrti i patnje, boraviti u Božjem neposrednom prisustvu.

Imajući u vidu šta nam je obećano u Isusu, kako možemo naučiti da istrajemo do kraja?

ZA DALJE PROUČAVANJE

U knjizi *Stvaranje, patrijarsi i proroci* od Elen G. Vajt pročitajte poglavlje pod naslovom „Svetilište i službe u njemu“, str. 353-358 (original).

„Podizanju svetišta prethodio je božanski čin iskupljenja, naime, izbavljenja Izraela od porobljavajuće sile Egipta. To je, potom, bilo praćeno Božjom spremnošću da uđe u trajan zavetni odnos sa svojim narodom. On će biti njihov Bog, a oni će postati Njegov narod (2. Mojsijeva, 6,7). Način na koji je trebalo da se odnose prema Njemu i jedni prema drugima bio je definisan zavetnim zakonom. Svetilište je zaista bilo mesto sastanka, mesto gde su se Bog i ljudi sastajali. Dakle, tek nakon iskupljenja i uspostavljanja trajne veze sa Bogom putem zaveta, ljudi su imali pristup Bogu u Njegovom prebivalištu.“ – *Andrews Bible Commentary: Old Testament*, „Exodus“ (Berrien Springs, MI: Andrews University Press, 2020), str. 226.

S druge strane, Elen G. Vajt opisuje svrhu službi u svetištu: „Tako su uz pomoć službi u Šatoru, i kasnije u Hramu koji je zauzeo njegovo mesto, narodu svakoga dana bile otkrivane velike istine o Hristovoj smrti i posredničkoj službi. Jednoga dana u godini, misli naroda bile su upućivane u budućnost, prema završnim događajima u velikoj borbi između Hrista i sotone, prema čišćenju svemira od greha i grešnika.“ – *Stvaranje, patrijarsi i proroci*, str. 358 (original).

PITANJA ZA RAZGOVOR:

1. Od središnje važnosti za službe u svetištu bilo je prolivanje krvi. Žrtvovane su razne vrste životinja i njihova krv je korišćena u skoro svim hramskim obredima. Šta je ta krv simbolizovala, i na šta, u krajnjoj liniji, sve te žrtve upućuju?
2. Koliko god da je neverovatno to što je Bog, Tvorac svemira, došao da boravi u svetištu među svojim narodom, još više zapanjuje to što je On došao da boravi među nama kao jedan od nas, kao ljudsko biće. Već i to, samo po sebi, predstavlja neverovatan izraz ljubavi. A tek to što je prineo sebe kao žrtvu za greh – to jest, što je umro umesto nas? Čemu nas to uči kada je reč o Božjem karakteru? Takođe, šta nam to govori o činjenici koliko Bog želi da nas vidi spasene u svom večnom carstvu?
3. Pročitajte tekst Jevrejima 8,1-6. Šta nam to govori o zemaljskom svetištu kao odrazu onoga što Isus sada čini za nas u nebeskom svetištu?

Bog će biti milostiv

1. U 1. Dnevnika 16.11. Nепrestano tražite Gospoda
2. S Isaija 27,5. Primite snagu od Boga
3. Č O Jovu 33,26. Bog će biti milostiv
4. P Psalam 38,15. U Tebe se uzdam jer ćeš čuti
5. S Matej 6,8. On zna naše potrebe

Ako Ga pozovem, uslišić me

6. N Psalam 31,22. Bog čuje molitvu obeshrabrenih
7. P Sofonija 2,3. Bog će vas zaštititi
8. U Luka 18,7,8. Bog će odbraniti svoje izabrane
9. S Psalam 91,15. Ako Ga pozovem, uslišić me
10. Č 1. Jovanova 3,22. Šta god zatražimo, primićemo
11. P Jovan 14,13,14. Šta god zatražimo u Njegovo ime,
učinice
12. S Jovan 16,24. Tražite, da radost vaša bude ispunjena

Blago onome koji čita

13. N Matej 6,6. Tajna molitva biće uslišena
14. P Matej 18,19. Ako se dvoje slože, daće im Otac
15. U Jevrejima 11,6. Vera i verovanje su neophodni
16. S Otkrivenje 1,3. Blago onome koji čita
17. Č Psalam 42,8. Noću je Njegova pesma sa mnom
18. P Psalam 4,4. Razmislite u svojim srcima
19. S Psalam 119,15,16. O zapovestima Tvojim razmišljam

U molitvi budite jednako

20. N Psalam 119,54,55. Noću spominjem Tvoje ime
21. P Psalam 42,1,2. Žedna je duša moja Boga
22. U Psalam 143,5. Razmišljajte o delima Njegovih ruku
23. S Dela 6,4. Ostaćemo u molitvi
24. Č Rimljanima 12,12,13. U molitvi budite jednako
25. P Kološanima 1,9. Pavlov primer
26. S Psalam 116,2. U sve dane svoje ću Ga prizivati

Njegovo ime je sveto

27. N Psalam 5,3. Ujutru ću Ti se moliti
28. P Psalam 111,9. Njegovo ime je sveto
29. U Psalam 55,16,17. Ja Boga prizivam
30. S Psalam 34,1. Hvalite Gospoda
31. Č 2. Mojsijeva 25,2. Dajte hvalu u molitvi i pesmi

Pomiri se s bratom

1. P Jakov 5,16. Priznajte jedan drugome grehe
 2. S Matej 5,23.24. Pomiri se s bratom

Priznaću svoje bezakonje

3. N Priče 28,13. Priznanje zaslužuje milost
 4. P O Jovu 39,37. Gle, ja sam malen
 5. U Jeremija 3,25. Posramljeni smo
 6. S Psalam 38,4. Teret greha je preteţak
 7. Ć Psalam 31,10. Źivot mi se troši u Źalosti
 8. P Psalam 69,5. Bog poznaje moje bezumlje
 9. S Psalam 38,18. Priznaću svoje bezakonje

Samo Bog moţe da oprost

10. N Psalam 51,3. Znam svoje prestupe
 11. P Jovan 16,8. Sveti Duh osvedoĉava
 12. U Psalam 139,23.24. Okuŗaj me i poznaj moje srce
 13. S Danilo 9,9. Samo Bog moţe da oprost
 14. Ć Marko 3,28.29. Svi gresi, osim jednog,
 biće oproŗteni
 15. P 1. Jovanova 1,9. Ako priznajemo grehe,
 veran je da nam oprost
 16. S Rimljanima 10,10. Priznanje vodi do spasenja

Otkupljeni smo Njegovom krvlju

17. N Psalam 32,5. Ja priznajem i Ti praŗtaŗ
 18. P Isaija 43,25. Neće se seĉati naŗih greha
 19. U Luka 6,37. Oprostite i oprostiće vam se
 20. S Efescima 1,7. Otkupljeni smo Njegovom krvlju
 21. Ć Matej 26,28. Njegova krv prolivena je za mnoge
 22. P Rimljanima 3,25. Verom se naŗi gresi peru
 23. S Otkrivenje 1,5. Hristos nas je oprao svojom krvlju

Skiptar Njegovog carstva

24. N Otkrivenje 7,14. Ovi su oprali svoje haljine
 25. P Efescima 2,13. Vi koji ste nekada bili daleko
 dovedeni ste blizu
 26. U Jevrejima 9,12. Ne krvlju Źivotinja već svojom krvlju
 27. S Jevrejima 1,8. Skiptar Njegovog carstva
 28. Ć Rimljanima 5,10. Pomirenje smrću Njegovog Sina
 29. P Jevrejima 1,9. Hristova pravda moţe postati naŗa
 30. S Jevrejima 2,17. On je postao Poglavar sveŗeniĉki

Pravda ispunjena u Njemu

31. N Matej 3,15. Pravda ispunjena u Njemu

SEPTEMBAR

POSVEĆENJE

Dajte sebe Bogu

1. P	Rimljanima 6,13.	Dajte sebe Bogu
2. U	Rimljanima 12,1.	Prinesite sebe
3. S	1. Dnevnika 29,5.	Ko je voljan?
4. Č	Psalam 119,59.	„Obraćam noge svoje“
5. P	Luka 14,33.	Odrecite se svega radi Njega
6. S	1. Dnevnika 28,9.	Služi Bogu dragovoljno

Čista savest

7. N	Psalam 51,17.	Bog želi skrušeno srce
8. P	Isus Navin 24,15.	Služićemo Gospodu
9. U	Luka 5,28.	Odluka učenika
10. S	1. Jovanova 2,6.	Iskrenost
11. Č	Dela 24,16.	Čista savest
12. P	Titu 2,11.12.	Trezvenost, pobožnost
13. S	Dela 21,13.	Vernost do smrti

Božje vođstvo

14. N	Psalam 119,33.	Poslušnost
15. P	Psalam 5,11.	Radost
16. U	Jovan 14,27.	Mir
17. S	Psalam 105,43–45.	Božje vođstvo
18. Č	Priče 30,5.	Bog je moj štit
19. P	Psalam 40,2.	On je utvrdio moje stope
20. S	Psalam 40,3.	On daje novu pesmu

Isusova posvećenost

21. N	Priče 18,10.	Njegovo ime je moje utočište
22. P	Priče 21,21.	Poštenje donosi čast
23. U	Psalam 119,165.	Posvećenje donosi mir
24. S	Filibljanima 2,8.	Isusova posvećenost
25. Č	2. Korinćanima 8,3–5.	Posvećenost Makedonaca
26. P	Jevrejima 11,24–26.	Posvećenost Mojsija
27. S	Luka 21,3.4.	Posvećenost siromašne udovice

Jelisijeva posvećenost

28. N	1. Samuilova 2,26.	Samuilova posvećenost
29. P	Efescima 6,19.20.	Pavlova posvećenost
30. U	1. O carevima 19,20.	Jelisijeva posvećenost

ČITANJE BIBLIJE REDOM

Jul	Avgust	Septembar
1. Psalam 115-117	1. Isaija 1-3	1. Jeremija 36-39
2. « 118	2. « 4-6	2. « 40-42
3. « 119, 1-88	3. « 7-9	3. « 43-45
4. « 119, 89-176	4. « 10-13	4. « 46-49
5. « 120-121	5. « 14-17	5. « 50-52
6. « 122-124	6. « 18-20	6. Plač 1-3
7. « 125-127	7. « 21-23	7. « 4-5
8. « 128-130	8. « 24-26	8. Jezekilj 1-4
9. « 131-133	9. « 27-29	9. « 5-7
10. « 134-136	10. « 30-32	10. « 8-10
11. « 137-139	11. « 33-36	11. « 11-12
12. « 140-142	12. « 37-40	12. « 13-15
13. « 143-147	13. « 41-43	13. « 16-18
14. « 148-150	14. « 44-46	14. « 19-21
15. Priče 1-3	15. « 47-49	15. « 22-26
16. « 4-6	16. « 50-52	16. « 27-29
17. « 7-9	17. « 53-55	17. « 30-32
18. « 10-12	18. « 56-59	18. « 33-35
19. « 13-15	19. « 60-62	19. « 36-38
20. « 16-19	20. « 63-66	20. « 39-41
21. « 20-22	21. Jeremija 1-3	21. « 42-44
22. « 23-25	22. « 4-6	22. « 45-48
23. « 26-28	23. « 7-8	23. Danilo 1-4
24. « 29-31	24. « 9-11	24. « 5-8
25. Propovednik 1-3	25. « 12-16	25. « 9-12
26. « 4-6	26. « 17-20	26. Osija 1-3
27. « 7-9	27. « 21-23	27. « 4-6
28. « 10-12	28. « 24-26	28. « 7-9
29. Pisma nad pismama 1-3	29. « 27-29	29. « 10-14
30. « 4-6	30. « 30-32	30. Joilo 1-3
31. « 7-8	31. « 33-35	

VEČERNJE BOGOSLUŽENJE U PORODICI

Jul	Avgust	Septembar
1. Psalam 1.	1. Psalam 29.	1. Psalam 56.
2. Psalam 2.	2. Psalam 30.	2. Psalam 57.
3. Psalam 3.	3. Psalam 31,1-14.	3. Psalam 58.
4. Psalam 4.	4. Psalam 31,15-24.	4. Psalam 59.
5. Psalam 5.	5. Psalam 32.	5. Psalam 60.
6. Psalam 6.	6. Psalam 33.	6. Psalam 61.
7. Psalam 7.	7. Psalam 34.	7. Psalam 62.
8. Psalam 8.	8. Psalam 35,1-14.	8. Psalam 63.
9. Psalam 9.	9. Psalam 35,15-28.	9. Psalam 64.
10. Psalam 10.	10. Psalam 36.	10. Psalam 65.
11. Psalam 11.	11. Psalam 37,1-19.	11. Psalam 66.
12. Psalam 12.	12. Psalam 37,20-40.	12. Psalam 67.
13. Psalam 13.	13. Psalam 38.	13. Psalam 68.
14. Psalam 14.	14. Psalam 39.	14. Psalam 69,1-16.
15. Psalam 15.	15. Psalam 40.	15. Psalam 69,17-36.
16. Psalam 16.	16. Psalam 41.	16. Psalam 70.
17. Psalam 17.	17. Psalam 42.	17. Psalam 71,1-14.
18. Psalam 18,1-15.	18. Psalam 43.	18. Psalam 71,15-24.
19. Psalam 18,16-30.	19. Psalam 44,1-12.	19. Psalam 72.
20. Psalam 18,31-50.	20. Psalam 44,13-26.	20. Psalam 73,1-15.
21. Psalam 19.	21. Psalam 45.	21. Psalam 73,16-28.
22. Psalam 20.	22. Psalam 46.	22. Psalam 74.
23. Psalam 21.	23. Psalam 47.	23. Psalam 75.
24. Psalam 22,1-15.	24. Psalam 48.	24. Psalam 76.
25. Psalam 22,16-31.	25. Psalam 49.	25. Psalam 77.
26. Psalam 23.	26. Psalam 50.	26. Psalam 78,1-14.
27. Psalam 24.	27. Psalam 51.	27. Psalam 78,15-28.
28. Psalam 25.	28. Psalam 52.	28. Psalam 78,29-42.
29. Psalam 26.	29. Psalam 53.	29. Psalam 78,43-56.
30. Psalam 27.	30. Psalam 54.	30. Psalam 78,57-72.
31. Psalam 28.	31. Psalam 55.	

Predlažemo vernicima da ove tekstove čitaju u toku večernjeg bogoslužjenja u svojoj porodici.

POČETAK SUBOTE U JULU 2025. GODINE

MESTO	DATUM			
	4.	11.	18.	25.
Radoviš, Strumica , Đevdelija	20,07	20,04	20,00	19,53
Kavadarci	20,09	20,06	20,02	19,55
Veles, Prilep, Bitola	20,11	20,08	20,04	19,57
Pirot , Vranje, Kumanovo, Skoplje	20,13	20,10	20,06	19,59
Knjaževac, Niš , Leskovac, Tetovo, Debar	20,15	20,12	20,08	20,01
Kladovo, Negotin , Zaječar, Priština, Prizren	20,17	20,14	20,10	20,03
Bor, Paraćin, Kruševac , Kosovska Mitrovica, Đakovica	20,19	20,16	20,12	20,05
Jagodina , Novi Pazar, Peć	20,21	20,18	20,14	20,07
Požarevac, Smederevska Palanka, Kragujevac , Čačak, Kraljevo, Berane, Kolašin, Podgorica , Ulcinj	20,23	20,20	20,16	20,09
Arandelovac, Užice, Bar	20,25	20,22	20,18	20,11
Vršac, Alibunar, Kovin, Smederevo, Pančevo, Beograd , Valjevo, Pljevlja, Zelenika	20,27	20,24	20,20	20,13
Kikinda, Srpska Crnja, Zrenjanin , Ruma, Šabac, Foča, Bileća, Trebinje, Dubrovnik	20,29	20,26	20,22	20,15
Senta, Bečej, Novi Sad , Sremska Mitrovica, Bogatić, Bijeljina, Loznica, Sarajevo , Mljet	20,31	20,28	20,24	20,17
Bačka Topola, Kula, Vrbas, Bačka Palanka, Šid , Tuzla, Mostar, Metković, Pelješac	20,33	20,30	20,26	20,19
Subotica , Sombor, Dalj, Vukovar, Vinkovci, Doboј, Zenica, Hvar, Korčula	20,35	20,32	20,28	20,21
Beli Manastir , Osijek , Slavonski Brod, Derventa, Jajce, Livno, Brač, Vis	20,37	20,34	20,30	20,23
Slavonska Požega, Banja Luka , Split	20,39	20,36	20,32	20,25
Podravska Slatina, Daruvar, Nova Gradiška, Bosanska Gradiška, Prijedor , Drvar, Knin, Šibenik	20,41	20,38	20,34	20,27
Virovitica, Biograd	20,43	20,40	20,36	20,29
Koprivnica, Bjelovar, Sisak, Bihać, Gospić, Zadar , Dugi Otok	20,45	20,42	20,38	20,31
Čakovec, Varaždin, Zagreb , Slunj, Pag	20,47	20,44	20,40	20,33
Murska Sobota, Ormož, Ptuj , Krapina, Karlovac, Rab	20,49	20,46	20,42	20,35
Maribor , Rogaška Slatina, Celje, Zidani Most, Crikvenica, Krk, Cres, Lošinj	20,51	20,48	20,44	20,37
Dravograd, Slovenj Gradec, Mežica, Ljubljana , Rijeka, Pula	20,53	20,50	20,46	20,39
Kranj, Postojna, Koper, Rovinj	20,55	20,52	20,48	20,41
Jesenice , Kranjska Gora, Gorica	20,57	20,54	20,50	20,43

Podaci iz ove tabele izvedeni su po letnjem računanju vremena.

POČETAK SUBOTE U AVGUSTU 2025. GODINE

MESTO	DATUM				
	1.	8.	15.	22.	29.
Strumica	19,46	19,37	19,26	19,15	19,03
Radoviš, Đevđelija	19,48	19,39	19,28	19,17	19,05
Pirot , Kavadarci	19,50	19,41	19,30	19,19	19,07
Vranje, Kumanovo, Veles, Prilep, Bitola	19,52	19,43	19,32	19,21	19,09
Kladovo, Negotin, Zaječar, Knjaževac, Niš , Leskovac, Skoplje , Tetovo, Ohrid	19,54	19,45	19,34	19,23	19,11
Bor, Paraćin, Kruševac , Priština, Prizren, Debar	19,56	19,47	19,36	19,25	19,13
Jagodina , Kosovska Mitrovica, Đakovica	19,58	19,49	19,38	19,27	19,15
Vršac, Kovin, Požarevac, Smederevo, Smederevska Palanka, Kragujevac, Kraljevo, Novi Pazar, Peć	20,00	19,51	19,40	19,29	19,17
Alibunar, Pančevo, Beograd , Arandelovac, Čačak, Berane, Kolašin, Podgorica , Ulcinj	20,02	19,53	19,42	19,31	19,19
Kikinda, Srpska Crnja, Zrenjanin , Valjevo, Užice, Pljevlja, Bar	20,04	19,55	19,44	19,33	19,21
Senta, Bečej, Novi Sad , Ruma, Sremska Mitrovica, Bogatić, Šabac, Foča, Zelenika	20,06	19,57	19,46	19,35	19,23
Subotica , Bačka Topola, Kula, Vrbas, Bačka Palanka, Šid, Bijeljina, Loznica, Bileća, Trebinje, Dubrovnik	20,08	19,59	19,48	19,37	19,25
Sombor , Dalj, Vukovar, Vinkovci, Tuzla, Sarajevo , Mostar, Metković, Mljet	20,10	20,01	19,50	19,39	19,27
Beli Manastir , Osijek , Doboj, Zenica, Pelješac	20,12	20,03	19,52	19,41	19,29
Slavonska Požega, Slavonski Brod, Derventa , Jajce, Livno, Brač, Hvar, Korčula	20,14	20,05	19,54	19,43	19,31
Virovitica, Podravska Slatina, Daruvar, Nova Gradiška, Bosanska Gradiška, Banja Luka , Split, Vis	20,16	20,07	19,56	19,45	19,33
Bjelovar, Prijedor, Drvar, Knin, Šibenik	20,18	20,09	19,58	19,47	19,35
Koprivnica, Sisak, Bihać, Biograd	20,20	20,11	20,00	19,49	19,37
Murska Sobota, Ormož, Čakovec, Varaždin, Zagreb , Slunj, Gospić, Zadar, Dugi Otok	20,22	20,13	20,02	19,51	19,39
Maribor , Ptuj , Rogaška Slatina, Krapina, Karlovac, Rab, Pag	20,24	20,15	20,04	19,53	19,41
Slovenj Gradec, Celje , Zidani Most, Crikvenica, Krk, Cres, Lošinj	20,26	20,17	20,06	19,55	19,43
Dravograd, Mežica, Ljubljana , Postojna, Rijeka	20,28	20,19	20,08	19,57	19,45
Jesenice, Kranj, Koper, Rovinj, Pula	20,30	20,21	20,10	19,59	19,47
Kranjska Gora , Gorica	20,32	20,23	20,12	20,01	19,49

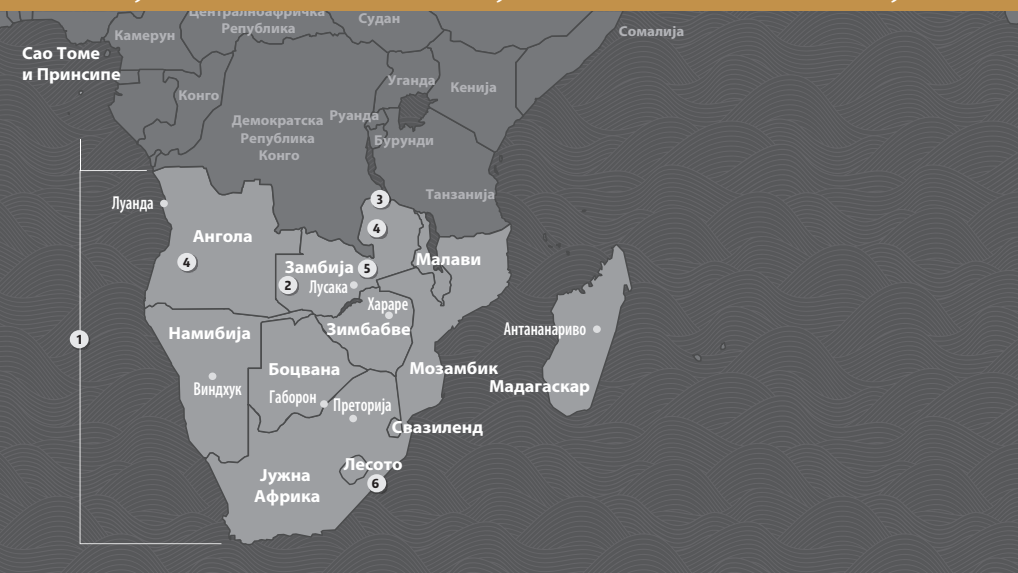
Podaci iz ove table izvedeni su po letnjem računanju vremena.

POČETAK SUBOTE U SEPTEMBRU 2025. GODINE

MESTO	DATUM			
	5.	12.	19.	26.
Strumica	18,55	18,42	18,29	18,16
Pirot , Radoviš, Đevđelija	18,57	18,44	18,31	18,18
Kladovo, Negotin , Zaječar, Knjaževac, Leskovac, Vranje, Kavadarci	18,59	18,46	18,33	18,20
Bor, Niš , Kumanovo, Skoplje, Veles, Prilep, Bitola	19,01	18,48	18,35	18,22
Vršac, Požarevac, Jagodina , Paraćin, Kruševac, Priština, Tetovo, Ohrid	19,03	18,50	18,37	18,24
Alibunar, Pančevo, Kovin, Smederevo, Smederevska Palanka, Arandelovac, Kragujevac , Kraljevo, Novi Pazar, Đakovica, Kosovska Mitrovica, Prizren, Debar	19,05	18,52	18,39	18,26
Kikinda, Srpska Crnja, Zrenjanin, Beograd , Čačak, Peć	19,07	18,54	18,41	18,28
Senta, Bečej, Novi Sad , Ruma, Šabac, Valjevo, Užice, Berane, Kolašin	19,09	18,56	18,43	18,30
Subotica , Bačka Topola, Kula, Vrbas, Bačka Palanka, Šid, Sremska Mitrovica, Bogatić, Bijeljina, Loznica, Pljevlja, Podgorica , Bar, Ulcinj	19,11	18,58	18,45	18,32
Sombor , Osijek, Dalj, Vukovar, Vinkovci, Tuzla, Foča, Zelenika	19,13	19,00	18,47	18,34
Beli Manastir , Sarajevo , Bileća, Trebinje, Dubrovnik	19,15	19,02	18,49	18,36
Podravska Slatina, Slavonska Požega, Slavonski Brod, Derventa , Doboј, Zenica, Mostar, Metković, Mljet	19,17	19,04	19,51	18,38
Virovitica, Daruvar, Nova Gradiška, Bosanska Gradiška, Banja Luka , Jajce, Pelješac	19,19	19,06	19,53	18,40
Koprivnica, Bjelovar, Prijedor , Livno, Brač, Hvar, Korčula	19,21	19,08	19,55	18,42
Murska Sobota, Ormož, Čakovec, Varaždin , Sisak, Drvar, Knin, Split, Vis	19,23	19,10	19,57	18,44
Maribor , Ptuj , Rogaška Slatina, Krapina, Zagreb , Slunj, Bihać, Šibenik, Biograd	19,25	19,12	19,59	18,46
Slovenj Gradec, Celje , Zidani Most, Karlovac, Gospić, Zadar, Dugi Otok	19,27	19,14	20,01	18,48
Dravograd, Mežica, Crikvenica, Krk, Rab, Pag	19,29	19,16	20,03	18,50
Jesenice, Kranj, Ljubljana , Postojna, Rijeka, Cres, Lošinj	19,31	19,18	20,05	18,52
Kranjska gora, Gorica, Koper, Rovinj, Pula	19,33	19,20	20,07	18,54

Podaci iz ove tabele izvedeni su po letnjem računanju vremena.

JUŽNOAFRIČKO-INDIJSKOOKEANSKA DIVIZIJA

UNIJE	CRKVE	GRUPE	VERNIŠTVO	POPULACIJA
Bocvana	167	92	49008	2.675.000
Indijski okean	1.346	1.272	215.096	33.839.000
Malavi	1.688	2.102	684.470	19.810.000
Mozambik	1.060	1.638	382.944	33.897.000
Severoistočna Angola	745	887	331.508	17.146.412
Severna Zambija	2.328	1.965	798.893	11.397.971
Južna Afrika	1.061	418	334.260	19.537.588
Južna Zambija	1.410	2.258	185.486	66.874.000
Jugozapadna Angola	1.664	1.631	626.485	8.754.029
Centralni Zimbabve	1.140	288	117.706	5.630.712
Istočni Zimbabve	1.063	1.014	238.764	5.931.972
Zapadni Zimbabve	747	744	124.082	5.102.316
Misija Sao Tome i Prinsipe	27	79	8.062	232.000
UKUPNO	14.173	14388	4.096.764	230.828.000

PROJEKTI:

1. Dečji projekti: Animirane priče zasnovane na rodovima Duha, podela dečjih Biblija u Južnoafričkoj-indijskookeanskoj diviziji.
2. Izgradnja smeštaja za osoblje adventističke bolnice Juka u Kalabu u Zambiji.
3. Izgradnja srednje škole u Zambiji.
4. Nabavka misionskog broda za jezero Bangveulu u Zambiji.
5. Izgradnja kuhinjske prostorije i vešeraja za bolnicu Čitanda Lumamba, u Čimobu u Zambiji.
6. Izgradnja zdravstvenog centra i velnes centra uticaja u Umlangi, u Južnoafričkoj Republici